

V petek in soboto
dopoldne bo sončno
in toplo, popoldne
postopno
poslabšanje
s krajevnimi
nevihtami.

Tudi v nedeljo bo
še nestalno vreme.

Ob 20. juniju — dnevu civilne zaščite

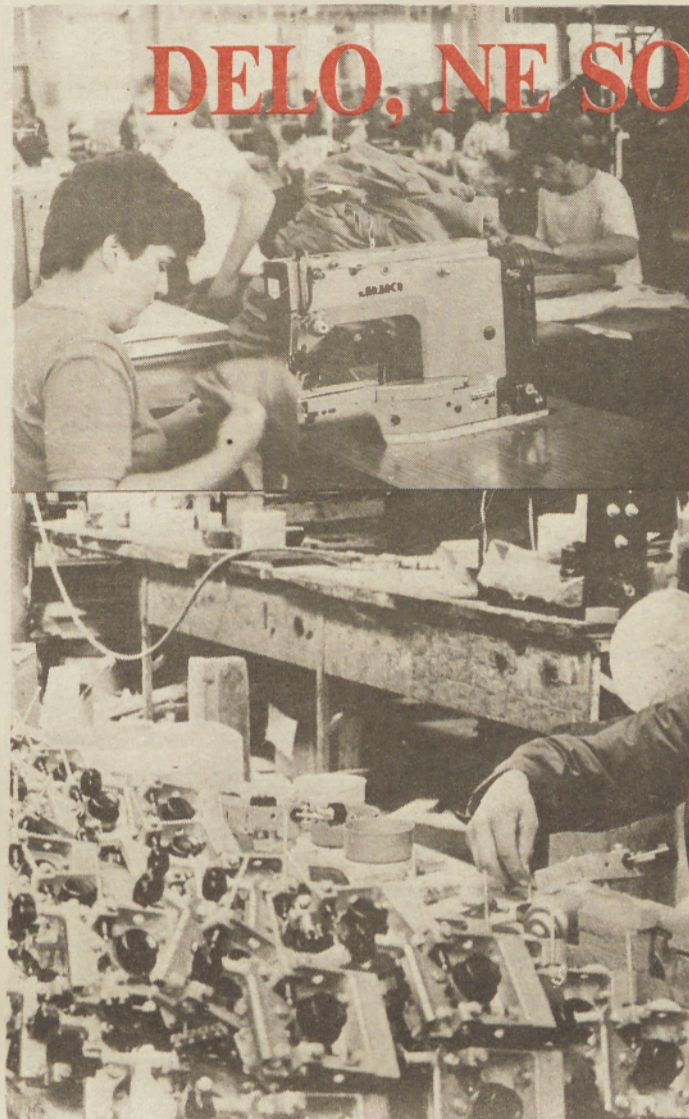
Civilna zaščita v vsaki vasi in delovni organizaciji

Civilna zaščita, ki je del splošne ljudske obrambe in družbene samozastite in se organizira v vseh bivalnih in delovnih okoljih kot najširša oblika priprav in udeležbe delovnih ljudi in občanov za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih nesrečah ter za izvajanje samozastitnih nalog v izrednih razmerah, se v naši družbi vse bolj uveljavlja. V soboški občini ocenjujejo, to pa bolj ali manj drži tudi za ostale pomurske občine, da je bil v zadnjih letih dosežen velik napredek v organiziranju, opremljanju in usposabljanju kadrov za potrebe civilne zaščite. »V preteklosti je bila civilna zaščita organizirana predvsem v krajevnih skupnostih, danes lahko govorimo, da je v vsaki vasi in delovni organizaciji.

V preteklosti so bili kadri predvsem starejši, tisti, ki so ostajali zunaj vojaških razporedov, medtem ko so danes to mlajši kadri, katerih povprečna starost je pod 40 let,« pravi komandant Občinskega štaba Civilne zaščite Murska Sobota, Aleksander Krpic. To so vsekakor spodbudne ugotovitve. Skupščina občine Murska Sobota je pred dnevi sprejela tudi odlok o novi organiziranosti civilne zaščite, po kateri so poleg splošnih enot, ki jih imajo v vsaki vasi, in delovni organizaciji, še tako imenovane specialne enote. To so gasilsko-tehnične enote, enote prve medicinske pomoči, veterinarske in ABK enote. Pripadniki teh so tudi opravili potrebno usposabljanje. Pri opremljanju teh enot sodelujejo tudi gasilska društva, Rdeči križ, kmetijska zadruga in drugi. Letos nameravajo po vseh krajevnih skupnostih tudi praktično preveriti usposobljenost teh enot. Sicer pa se je civilna zaščita izkazala pri lanskoletnih poplavih in neurju ter pokazala pripravljenost in usposobljenost za reševanje. Ob letošnjem dnevu civilne zaščite niso predvidene večje preskušnje enot civilne zaščite v Pomurju. V soboški občini načrtujejo, da bodo skupaj z občinsko gasilsko zvezo organizirali preskušnje enot civilne zaščite v mesecu požarnega varstva. Pri tem bodo posebej angažirali enote civilne zaščite v delovnih organizacijah in mestu Murska Sobota. Tako kot prejšnja leta pa se bodo pripadniki civilne zaščite iz Pomurja udeležili tradicionalne medrepubliške vaje, ki bo prihodnje nedeljo v Slovenski Bistrici.

Feri Maučec

DELO, NE SOCIALNA POMOČ

Zaradi splošnega gospodarskega stanja se praznovanja danes in pred leti bistveno razlikujejo. Niso več polna obilja, postavljanja nerealnih ciljev, ne govorimo o naših velikih uspehih na svetovnem trgu... ampak so tesno povezana z resničnimi razmerami, za katere sta značilna gospodarska in družbeno kriza. Rezultati poslovanja v

nizkih osebnih dohodkih. Na te probleme so opozarjali občinski svet Zveze sindikatov in druge družbenopolitične organizacije, vendar se odgovorni v organizacijah združenega dela reševanja te problematike ne lotevajo dovolj odgovorno. Poleg tega imamo v lendavski občini še čez 500 občanov, ki so prijavljeni na skupnosti za zaposlovanje kot iskalci dela! V prihodnje naj bi zaposlovali predvsem tiste, ki bodo imeli ustrezno znanje, sposobnost, predvsem pa bodo pripravljene delati v spremenjenih razmerah ob delovanju trga in ekonomskih zakonitosti. V vodstvih organizacij združenega dela se morajo uveljaviti strokovno usposobljeni in prodorni kadri, ki bodo znali in zmogli voditi poslovno politiko, da se bo lahko hitro prilagajala razmeram na tržišču. To pa tudi pomeni, da bo treba spreminiti odnos do pokrivanja večletnih izgub, ki nastajajo pri nekaterih proizvodnih programih v lendavski občini. Potrebne so nove vrste izdelkov. Za našega delovnega človeka pa tudi niso sprejemljivi zadnji intervencni — linearni ukrepi o omejevanju osebnih dohodkov oziroma izplačil za osebno porabo v gospodarstvu in negospodarstvu. V dovoljenih okvirih gre sicer za samoupravno urejanje, vendar je to le navidežno. V nobenem primeru pa niso sprejemljiva zniževanja osebnih dohodkov v tistih organizacijah združenega dela, kjer so se izplačila v lanskem letu gibala v okviru določil družbenega dogovora.

Z ODLOČNOSTJO DO ZASTAVLJENIH CILJEV

Aktualni problemi zunanjetrgovinskega poslovanja kot dejavnika razvoja in trdnosti našega gospodarstva so bili tema posveta, ki ga je za direktorje večjih delovnih organizacij in predsednike slovenskih združenj sveta Dušan Šinigoj in opozoril predvsem na nekatere probleme, ki so še vedno prisotni tudi v slovenskem združenem delu. V letošnjih prvih štirih mesecih v Sloveniji še vedno pada obseg

mačem tržišču pa bo gotovo vplival tudi na proizvodnjo, dosedanja področja pa kažejo, da pri izvoznih ni padala. Izvoz ostaja tako še naprej prednostna naloga, in če se bodo težnje letošnjih prvih mesecev nadaljevale, v Sloveniji rezultati ne smejo izostati. V izvozno-uvoznih poslih je slovensko gospodarstvo v petih mesecih doseglo 150 milijonov dolarjev presežka, medtem ko znaša ta presežek v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu le 15 milijonov dolarjev.

Slovenski gospodarstveniki opozarjajo na zaostren likvidnostni položaj v združenem delu, ki se iz dneva v dan slabša. Obveznosti gospodarstva so še vedno prevelike in dogaja se, da se sredstva odlivajo na druge žiro

račune, in ne na tiste, kjer so ustvarjena. Za oživiljanje proizvodnje bo potrebno tudi hitreje prestrukturiranje, za doseg tega cilja pa je potrebno v večji meri pritegniti tudi sredstva družbenopolitičnih skupnosti. Seveda se bodo s preučetjem pojavili tudi presežki delovne sile, zato se zastavlja vprašanje, kako reševati to problematiko. V Sloveniji napovedujejo, da se bo letos število iskalcev zaposlitev povečalo že na 20 tisoč.

Slovensko gospodarstvo čaka torej po ukrepih pomembne naloge, odstopanj od zastavljenih ciljev ne bi smelo biti, predvsem od ustreznosti organiziranosti pa bodo v največji meri odvisni tudi rezultati.

L. Kovač

večini organizacij združenega dela sicer kažejo na pozitivne premike in uvajanje kakovostnih dejavnikov gospodarjenja v poslovanje, vendar pa dosežki kljub temu ne kažejo dejanskega stanja v ozdih gospodarstva in negospodarstva. Razmere v nekaterih organizacijah združenega dela zbujajo skrb. V tem trenutku je v najtežjem položaju Primatec, tozdr Skladiščna oprema. Zaradi tega je vprašljiva socialna varnost zaposlenih, še posebej kakih 100 delavcev, ki so zaradi pomanjkanja dela postali ekonomski presežek. S tehnološkimi in ekonomskimi presežki pa se srečujejo tudi drugod, zlasti v kovinski industriji in gradbeništvu. Neproduktivno zaposlovanje je v vseh organizacijah združenega dela še dokaj prikrito, čeprav se že kaže v manjši storilnosti glede na proizvodne zmogljivosti, pomanjkanju dela za vse zaposlene, slabih poslovnih rezultatih, predvsem pa v

Zniževanje osebnih dohodkov ob hkratni rasti življenjskih stroškov bi upravičeno sprožilo nezadovoljstvo. Gospodarsko stanje v nekaterih organizacijah združenega dela terja izdelavo posebnih programov za reševanje socialne varnosti delavcev. V prvi vrsti jih morajo izdelati organizacije združenega dela same, temeljiti pa morajo na prestrukturiranju proizvodnih programov in kadrov, na hitrejšem razvoju, ki naj bo rezultat znanja, ustvarjalnosti, strokovnosti slehernega delavca in njegovega osebnega angažiranja za skupne rezultate, ne pa na povečevanju socialnih pomoči. Naš delavec v socializmu po meri ljudi ne potrebuje miloščine, ampak učinkovit socialistično-samoupravni sistem, v katerem bo zagotovljeno delo in s tem njegova eksistenca.

MARIJA DOBRIJEVIČ

SIMBOLIKA V KAMNU IN VODI — Resda ni bilo tako atraktivno, kot zna biti spust s splavom po Muri od Dokležovja do Murske šume, ki ga napovedujejo za 25. junij, vseno pa smo na popotovanju po območju t. i. krajinskega parka Mura marsikaj videli in doživeli. Predvsem pa smo prisluhnili vodi, (skali pini — morda tudi do samih sebe — in med drugimi ujeli v fotoobjektiv prizor, ki je pred vami. Mlinski kamen na obali pomurske reke, ozadju Mura, kalna in deroča. Poglejte na osmo stran! B. Ž. Foto: N. Juhoov

USTANOVITEV KMEČKE ZVEZE NA TIŠINI

ZA ZADRUGO PO MERI KMETOV

Ne le na desnem, marveč tudi na levem bregu se prebujajo — bi mogli pripomniti k nedeljskemu shodu kmetov in kmetic v kulturnem domu na Tišini, kjer so po treh urah zborovanja ustanovili krajevni odbor Slovenske kmečke zveze.

Kakih 150 zbranih iz krajevnih skupnosti Tišina in Gederovci ter drugih krajev Prekmurja — tudi predstavniki zadruge so prišli — pri razmišljanjih o kmetijstvu in odnosu družbe do kmeta niso izbirali besed. Največ krepkih je padlo na rovaš gmotnega položaja kmetov, cenovne politike v kmetijstvu, združništva, ki tako, kakršno je, ne služi svojemu namenu — kmetijske zadruge so bolj podobne trgovskim organizacijam kot operativno-pospeševalnim ustanovam —, in političnega organiziranja kmečkega stanu. Tribuna se je zavzela za zadrugo po meri kmetov in ponovila, podobno kot na tribunah v Ljubljani in Ljutomeru, da hoče biti kmečka zveza samostojna in neodvisna stanovsko-politična organizacija kmetov. V bistvu so se strinjali z zadnjim pozivom Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine, naj živinorejci ne oddajajo goveje živine za manj kot tri tisoč dinarjev za kilogram žive teže. Ekonomska cena je bila namreč že v aprilu po računih Kmetijskega inštituta Slovenije 3500 dinarjev za kilogram žive teže.

Na tišinski javni tribuni, ki jo je sklical iniciativni odbor pri krajevnem uradu, smo slišali, da so se tod že pripravljali na ustanovitev društva kmetovalcev, saj bi se na tako organiziran način laže in učinkoviteje uprli na meram elektrogospodarskega in vodnogospodarskega lobija, da na Muri zgradita verigo vodnih elektrarn. Ob koncu zborovanja so navzoči s ploskanjem pritrldili sklicateljem in delovnemu predsedstvu, da je treba v zvezi z zadnjimi aretacijami in zapiranjmi na Slovenskem postati na republiko protestno noto. B. Zuneč

GORIČKO 88 je pred vrati

Še nekaj dni in soboški dom učencev bodo napolnili brigadirji z vseh koncev naše domovine. Na petkovi I. seji skupščine mladinske delovne akcije Goričko 88 so delegati sprejeli samoupravni sporazum o medsebojnih obveznostih ter o načinu združevanja dela in sredstev za izvedbo akcije, program dela na delovišču, program interesnih dejavnosti in plan prihodnih in odhodkov.

Dve letošnji največji delovišči bosta cesta Poznanovci — Kovačevci — Otovci — Vidonci v dolžini 5 kilometrov in 7 kilometrov ceste med Moščanci in Križevci. Brigadirji bodo kot že ponavadi, izkopavali obcestne jarke, širili vozišče in urejali bankine. Investitor teh del bo soboški sis za ceste. Poteg tega pa naj bi 70 brigadirjev približno mesec dni urejalo melioracijske objekte v okviru KZ Panonka.

Ponudba interesnih dejavnosti je takšna kot že nekaj zadnjih let in je mogoče že nekoliko zastarela. Potrebno bi bilo nekaj svežih, sodobnih

idej, ki bi na akcije privabile skupaj naj bi prišlo 450 mladih, vendar pa je vprašanje, če bodo prišle vse brigade s 40 brigadirji.

Delegati so se na seji dlje časa zadržali pri točki razno. Šlo je za razpravo o štabu akcije, konkretnije za komandanta. Republiška konferenca, ki je po 7. členu že omenjena samoupravnega sporazuma (in ki so ga podpisali delegati na tej seji) dolžna zagotoviti in usposobiti vodstvo akcije, je za to funkcijo predlagala Janeza Arharja. S tem predlogom se ne strinja občinska konferenca mladih Murske Sobote in drugi iz občine, pa tudi nekateri brigadirji, ki so bili že lani na akciji Goričko. (Janez Arhar je bil lani na akciji namestnik komandanta za naselja in nekateri brigadirji z njim niso bili zadovoljni.) Odločitev so preložili za nekaj dni, čeprav je najbrž že skoraj gotovo, da bo predlagani vodil letošnjo akcijo.

In od kod bodo prišli letos? V prvi izmeni, ki bo od 26. junija do 23. julija, bodo vihteli krampe in lopate mladi iz Maribora, Hadžičev, Brusa, Alibunarja, brigada JLA, ki bo prišla iz Sarajeva, in skupina Rdečega križa Slovenije. Brigadirji iz Radovljice, Bitole, Dimitrograd, Mališeva, Splita in iz Francije (mladi zdomeci) pa naj bi sodelovali v drugi izmeni od 24. julija do 20. avgusta. Vsega

In kako ho z denarno platjo letošnje akcije? Po samoupravnem sporazumu o mladinskem prostovoljnem delu je zagotovljenih dobrih 100 milijonov, vendar pa je že zdaj jasno, da ta sredstva ne bodo zadoščala, saj je izračun odhodkov po sedanjih cenah 132 milijonov.

S. Eöry

Samo se nekaj več kot 90 dni nas loči od olimpijskih iger, ki bodo tokrat v južnokorejskem Seulu. Deležlo pretresajo predvsem študentski nemiri in južnokorejske oblasti pripravljajo stotisočglavo vojsko policistov in vojakov, ki bodo varovali okoli 9 tisoč nastopajočih z vseh koncev sveta. Udeležbo na tokratnih poletnih OI so odpovedale le Kuba, Etiopija in Severna Koreja. Na sliki: kot nekakšna generalka — spredaj sedijo protestirajoči študenti, za njimi kordon varnostnikov.

Previdno do novih cen

Bo zdaj, ko so cene praktično sproščene, v mesnicah dovolj mesa in v trgovinah mleka? In po kakšnih cenah? Država že žuga, da bo marsikaj uvozila, če se bodo domači pridelovalci in izdelovalci začeli preveč monopolo obnašati — kar se sme prebrati in razumeti kot (ne)argumentirano navijanje cen. Seveda pa je potrebno pri zdajšnjem ocenjevanju gibanja cen v sferi kmetijstva upoštevati, da je ekonomski položaj te gospodarske veje izredno slab in da je tako tudi zategadelj, ker se cene živine, na primer, niso popravljale domala deset mesecev. Če so mesarji hoteli klati, so morali živino plačevati po tržni ceni, ki je bila sicer znana, ne pa tudi priznana. In prav te cene, ki so bile okoli 40 odstotkov višje od uradne, so zdaj postale splošno veljavne. In ker se je podražila živina, se mora podražiti tudi meso, to je menda vsem jasno. Manj jasno pa je, za koliko, kajti vedeti je treba, da je kupna moč omejena in bo jutri ali pa pojutrišnjem še bolj. Če kdo misli, da smo s sprostitvijo cen probleme v glavnem rešili, se hudo moti. Nismo jih, res pa je, da smo jih s to potezo začeli reševati. Težko je verjeti, da bo povprečni Jugoslovan sposoben plačati za mleko ali meso tolikšno ceno, kot bi morala biti za pokritje vseh stroškov prireje in predelave.

Kmetu smo torej dali možnost, da nastavi za bika ali mleko tolikšno ceno, kolikor pač to v resnici stane, nismo pa dali drugim državljanom možnosti, da bi to ceno potem lahko tudi plačali. Kako se tem rečem streže, bo pač potrebno pogledati pri tistih, ki imajo kmetijsko dobro urejeno — zahodnoevropskih državah na primer. Tamkaj dobi kmet ustrezno plačilo za svoje delo in blago, toda precejšen delež njegove cene pokriva država iz proračunov. Tudi do tretjine družbenega proizvoda, doseženega v kmetijstvu, se vrača v kmetijsko v obliki različnih spodbud, pri nas pa komaj poltretji odstotek. Grožnja, da bomo hrano uvažali, če bo domača predraga, je zelo kratkovidna. Neumnost je tudi govoriti o svetovnih cenah kmetijskih pridelkov, kajti takšne cene praktično ni: avstrijsko maslo je pri nas cenejšje kot v Avstriji, kajti, kar pride k nam (ali pa kamorkoli drugam izven države) je tržni presežek, podprt z ogromnimi državnimi denarji. Na kratko — povsod v svetu so domicilne cene višje od tako imenovane svetovne, in to si velja zapomniti.

Kmetiji so sicer nenehno poudarjali, da so cene preniške in da hočejo imeti njihovo svobodno oblikovanje, zdaj pa, ko to imajo, previdno in počasi tipajo na vse strani, kajti zavedajo se, da bi cenovni šok ne bil usoden samo za potrošnike, temveč tudi za njih same. Skoraj zanesljivo pa je, da bodo pridelovalci hrane prej ali slej izoblikovali ekonomske cene in zdi se, da bi država pri tem oblikovanju morala sodelovati. Ne tako kot doslej, temveč drugače: kjer se le da, bi morala kmetijem ponuditi boljše pogoje (beneficirane obresti, kajti kmetijstvo nima praktično nič lastnega denarja), mu pomagati z različnimi subvencijami in na tak način doseči dvoje: kmetovalci bi dobili toliko, kolikor jim v resnici pripada, ljudstvo pa bi jedlo hrano po znosnih cenah.

PISMO IZ BEOGRADA

soDELOvanje

Kot smo že poročali, se je pred leti pojavilo v Beogradu združenje občanov soDELOvanje. Gre za Združenje drobnih kmetovalcev, v glavnem mestnih vrtičkarjev oziroma lastnikov majhnih površin zemlje, nekakšnih polkivendarjev, ki vidijo v organiziranem delovanju od semena do prodaje pridelkov napredek zase, mesto in sploh družbo.

Za soDELOvanje so se odločili v zadregi zaradi dosedanjih kooperacij, zadržani v podobnih organizacij, ki temeljijo na posesti in neposredni obdelavi zemlje, ki je lastno mestnemu prebivalstvu v smislu dopolnilnega dela zaradi stabilizacije družinskih prihodkov oziroma lastnega življenjskega standarda. Je pač še hibridni čas, v katerem praktično še prevladuje, navkljub vsem drugačnim političnim opredelitvam, državolastniški odnos, zlasti glede zemlje.

Kaže, da so beograjski vrtičkarji in poljedelci na majhnih površinah zemlje uspešno premostili zadrego, ki sicer loni mnoge funkcionarje, kakor slišimo iz dneva v dan, najbolj pa menda prav one v Beogradu in Srbiji nasploh. Slišati je namreč, da se tukaj kar energično zavzemajo za zakon o podjetjih, kratak in jedrnat, kakor radi poudarjajo, ki naj bi zamenjal zakon o združenem delu, oziroma odpravil zmedo, ki da jo povzroča.

Da tega ne slišimo kar tako, nas prepričuje beograjska televizija s posredovanjem razgovorov, ki jih ima z najbolj odgovornimi ljudmi glavnega mesta in republike tudi na to temo. Med njimi je bil nedavno tudi ekonomist Zoran Pjanić, ki si je pilatsko umival roke glede zakona o združenem delu, češ da ta zakon oziroma načela združenega dela s tem zakonom o podjetjih sploh ne bodo ukinjeni, saj ne gre za odpravljanje tozov in sozov oziroma takega organiziranja, temveč le to, da naj bi bilo podjetje pravni subjekt.

Laiku menda sploh ni jasno, kaj je za to oziroma s to zadevo, ki zveni kot nekakšno urejanje odnosov samo med državo in podjetjem, bržčas na državolastniški osnovi ali nečem podobnem, vendar je sleherniku povsem jasno, da gre za različice, ki nimajo nič skupnega, pa naj jih še tako vdevamo v ideje dela.

Podoben vtis zbujajo tudi razpravljanje, ne samo kuloarsko na minulih konferenci Zveze komunistov, o nujnosti sklicanja izrednega kongresa Zveze komunistov, ki da naj preseka, kot gordijski voz, nastale gospodarske in druge težave. Razlage so kaj preproste: zbrsati je treba omahljivosti, oportunistov, sektaštvo in kar je še takega in podobnega in začeti velik pohod naglih sprememb na bolje, kakor da bi šlo za nekaj, kar je odvisno samo od dobre volje tistih, ki to tako hočejo.

Zatorej je zelo vprašljivo, ali se za zakonom o podjetju ne skrivajo ideje lastnine ali (kot bi se srbohrvaško lahko izrazilo v primerjavi s soDELOvanjem) soVLASTništva, torej oblastništva nad občani, ki se tako ali tako tudi do zdaj »ne pitajo« (jih ne vprašajo za mnenje in soglasje) pri odločanju.

V podobnem žargonu bi lahko rekli temu »paRADni« odnos, čeprav DELO kot tako izgublja svoj idejni smisel pri taki hoji v prihodnost nekakšne nove monolitnosti.

Kaj je pravzaprav za tem? To je vprašanje, ki si ga občani zastavljajo v marsikateri različni dogajanja pri nas, nazadnje tudi ob dogajanjih v Sloveniji. Iz vprašanja pa zveni nekakšen preplah, da se razmere tudi politično in ideološko ne bi še bolj poslabšale kot v gospodarstvu, da ne bi tako zakorakali nazaj, namesto naprej.

Optimisti kajpak nimajo takšnih strahov, ker pravijo, da časa pač ni mogoče zaustaviti, pa naj si kdo to še tako želi: saj so celo tisti, od katerih smo povzeli model tako imenovanega realnega socializma, nehali verjeti v zveličavnost takšnega socializma in iščejo spodbude v samoupravljanju, ki smo ga kot način hoje v socializmu najprej sprejeli v življenjsko prakso pri nas.

Res pa je razlašanje dosežene moči kaj huda zadeva; to razlašanje se ne more dogajati samo v kabinetih, forumih, skupščinah in na podobnih mestih; uspešno je le, če v njem sodelujemo vsi. Kako? Odgovorila bo prihodnost.

Viktor Sirec

Postopek pospešen

Predsednik predsedstva SR Slovenije Janez Stanovnik je pred dnevi dobil zagotovilo predsednika predsedstva SFRJ Raifa Dizdarevića, da bo storjeno vse, kako bi postopek Janše, Tasića in Borštnerja pospešili.

Ker je pravno delo izredno obširno in da bi res pospešili postopek, bo okrepljeno strokovno osebje pravosodnih organov v Ljubljanskem armadnem območju, ki se ukvarja s postopkom. Raif Dizdarević je tudi zagotovil, da bo javnost o vsem obveščena, takoj ko bo postopek končan, je rečeno v sporočilu republiškega komiteja za informiranje.

KRI NI VODA

Ja, v frakih in cilindrih nekoč, ki niti ni tako daleč, potem pa prav tako v »dostojnih oblekah,« so se smeli v javnosti pojavljati diplomati, državniki, poslanci.

Poslanka liberalne stranke v Italiji Ilona Staller, ki se je je prijel vzdevek Cicciolina, pa kar takole, v tej mrežici. Odkar je članica rimskega parlamenta, ne snema več pornografskih filmov. Bo jih pa še, kot pravi, saj ji je zdaj »komaj« 37 let. Zagrebški Vjesnik je zapisal, da je Ilona, oprostite, Cicciolina, morda najbolj popularna Madžarka na Zahodu. Pred kratkim je že drugič obiskala svojo prvotno domovino, ki jo je zapustila leta 1974, ko je šla s trebuhom (?) za kruhom. Madžarski vladni list Magyar hirlapji je menda omogočil, da je v domovini izrazila svoje politične ideje: nasprotovanje atomski energiji in svojo privrženost svobodni ljubezni. Same resne zadeve: pa naj še nekdo reče, da je politika...

(GV)

V ŽARIŠČU DOGODKOV

O človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah danes

Verjetno med vsemi letošnjimi obletnicami prav 40-letnica Splošne deklaracije človekovih pravic (Deklaracija je 10. decembra 1948 sprejela Generalna skupščina OZN) ponuja največ snovi za razmišljanje o današnjih vprašanjih. S to Deklaracijo je bila namreč določena poglavitna vsebina danes obče priznanih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vsebina, ki je bila kasneje še natančneje razčlenjena v več kot petdesetih mednarodno pravnih aktih in sprejeta v notranjepravne ureditve držav kot skupna dediščina pravne kulture človeštva. S tem pa je bilo doseženo še nekaj — dokončno je odpravljen dvom o tem, da so vprašanja človekovih pravic po svojem bistvu predmet legitimnega zanimanja mednarodne skupnosti, piše v Naših razgledih Danilo Türk, o čemer objavljamo krajši povzetek.

Priznavanje zgodovinskega pomena Splošne deklaracije človekovih pravic pa ne sme zavesti v zmotno prepričanje, da gre za enostaven in zlahka uresničljiv dokument. V obojem, to je glede vsebinske popolnosti in doslednosti ter glede uresničljivosti, je Deklaracija načela nekaj vprašanj, ki so še danes odprta.

Poskušajmo to abstraktno trditve podkrepiti z nekaj ilustracijami, ki jih ponuja samo besedilo Splošne deklaracije človekovih pravic. V njem najdemo kaj različne sestavine. Tu so klasične državljanske in politične pravice, kot so pravica do svobode in osebnosti, pravica ne biti podvržen samovoljnemu vmešavanju v zasebnost, družino, dom in dopisovanje, pravica do svobode gibanja, pravica do svobode misli, vesti in veroizpovedi, pravica do svobode izražanja in pravica do mirnega zborovanja in združevanja. Poleg njih pa je Deklaracija razglasila tudi take ekonomske, socialne in kulturne pravice, kot so pravica do dela, do svobodne izbire zaposlitve, do pravičnih in ugodnih delovnih okoliščin in do zaščite pred nezaposlenostjo, pravica do počitka in prostega časa, pravica do ustrezne življenjske ravni, pravica do izobraževanja itd. In naposled, in morda presenetljivo, je Deklaracija razglasila tudi pravice vsakogar do take družbene in mednarodne ureditve, v kateri bodo vse druge pravice v polni meri uresničene.

Deklaracija pa ima tudi nekaj

pomanjkljivosti: ne vsebuje npr. določil o pravicah manjšin — in to kljub dejstvu, da je več držav, med njimi zlasti Jugoslavija (ki jo je tedaj v ZN zastopal dr. Joža Vilfan), dajalo predloge v tej zvezi. To je velika pomanjkljivost ne le Deklaracije, marveč sodobnega mednarodnega prava nasploh, pomanjkljivost, ki veliko pove o nedokonanosti procesa graditve sistema pravnega varstva človekovih pravic. Če je namreč res in morda tudi prav, da ima v demokratični družbi večina glavno besedo, morajo biti pravice manjšine skrbno varovane, posebej takrat, ko gre za pravice, ki ščitijo etnično, narodnostno ali versko identiteto manjšine.

Pri nas se v zadnjih letih vse več ljudi zaveda pomena in možnosti tistih temeljnih, državljanskih in političnih pravic, ki so jim vselej pripadale. V kriznih družbenih razmerah so jih začeli tudi vse bolj uporabljati. Uveljavljanje samoupravne demokratičnosti in samega njenega izhodišča, to je pravice do samoupravljanja, ki je pri nas priznana kot ena človekovih pravic, zahteva dosledno, tako rekoč absolutno spoštovanje takih klasičnih državljanskih pravic, kot sta svoboda misli in vesti ter zlasti svoboda izražanja. Te pravice so samoupravne in seveda tudi vsake druge demokratične. Tudi druge klasične državljanske in politične pravice niso nič manj pomembne s tega stališča. Pravice, ki ščitijo človekovo osebnost v sodnih, upravnih in drugih postopkih,

pravica do svobode mirnega zborovanja in združevanja in s tem povezana pravica do stavke so tiste obče veljavne pravice, ki omogočajo resnično življenje samoupravni demokraciji. Prav zato je treba podpreti nove zamisli uveljavljanja pravice do svobode združevanja in drugih pravic te vrste, zamisli, ki jih je veliko zlasti zadnji čas. Tovrstne zamisli bi morale biti deležne ustrezne pozornosti tudi v razpravah o spremembah v našem pravnem sistemu.

Sedanja razprava o ustavnih amandmajih žal ni zasnovana tako, da bi omogočala dovolj temeljito razčlenitev problematike človekovih pravic v našem ustavnem sistemu. Ne glede na to pa so nekatera vprašanja tako očitna, da jih je treba obravnavati. Naj tu omenim dve vprašanji te vrste.

Ker predstavljajo prej omenjeni mednarodno pravni akti obče mednarodno pravni standard zaščite človekovih pravic in ker je Jugoslavija ratificirala oba Pakta, bi bilo njuno vsebino vsekar treba upoštevati v spreminjanju ustave in dopolniti citirana določila. Mednarodni pakt, ki ga je Jugoslavija ratificirala še pred sprejetjem veljavne Ustave, namreč določa, da nekatere pravice ne smejo biti derogirane (razveljavljene) niti v takih izrednih razmerah, ki ogrožajo obstoj države, v razmerah, ko je z zakonom uvedeno izredno stanje, in ko so druge pravice lahko podvržene omejitvam. Te, posebej strogo varovane pravice, so: pravica do življenja, pravica ne biti podvržen mučenju ali okrutnemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju, pravica ne biti podvržen suženjstvu, pravica do pravne osebnosti in pravica do svobode misli, vesti in veroizpovedi.

Te pravice torej po veljavnem mednarodnem pravu ne smejo biti derogirane v nobenem pri-

globus

ALŽIR — Na sestanku voditeljev arabskih držav so dali podporo mednarodni mirovni konferenci o Bližnjem vzhodu. S posebno resolucijo so zahtevali sklic te konference. Sklepniki komunikte tega sestanka izrecno poudarjajo pravico Palestincev do svobode in suverene države.

ANKARA — Tudi v Turčiji so ustanovili Stranko zelenih, ki se zgleduje po podobnih strankah v Zahodni Evropi. Novo stranko je ustanovila skupina intelektualcev, v kratkem pa bodo predstavili tudi svoj program.

BRUSELJ — Dvanajst članic Evropske skupnosti je leta 1986 namenilo 114 milijard dolarjev za subvencioniranje svojih gospodarstev. Prva na seznamu držav, ki so med letoma 1981 in 1986 najbolj podpirale svojo industrijo, je Italija, sledijo pa ji ZR Nemčija, Francija in V. Britanija.

MOSKVA — SZ je uradno povabila generalnega sekretarja OZN P. de Cuellarja, predsedujočega v gibanju nevrščeni, zimbabvejskega predsednika R. Mugabeja, predstavnike članic Varnostnega sveta in delegate posebnega zavedanja OZN o razorožitvi, naj si pridejo ogledat, kako bodo v ukrajinskem oporišču Sarana uničevali rakete s srednjim in v kazahstanskem oporišču Sarjolek rakete s kratkim dosegom.

MOSKVA — V okviru prisaobv ob tisočletnici ruske pravoslavne cerkve so pred dnevi v Zagorsku razglasili devet novih svetnikov. Med njimi so vojskovodje, slikarji, filozofi in duhovniki. Doslej je ruska pravoslavna cerkev razglasila za svetnike 1500 oseb.

BRUSELJ — Konec marca se je brezposelnost v dvanajstih državah EGS zmanjšala za 2,1 odstotka ali za 340 tisoč. Se vedno pa je brez dela 10,4 odstotka aktivnega prebivalstva ali nekaj čez 16 milijonov ljudi. Največjo stopnjo brezposelnosti ima Španija.

TRIPOLI — Uradni krogi v Libiji menijo, da ZDA načrtujejo novo agresijo na Libijo.

LUANDA — V Brazzavillu so aretirali pet visokih kongovskih funkcionarjev, ki so jih obdolžili, da so sklenili triletno pogodbo o skladiščenju strupenih industrijskih odpadkov v Kongu. Gre za strupene odpadke iz ZDA in nekaterih zahodnoevropskih držav.

NEW YORK — Opozovalci Združenih narodov ugotavljajo, da je SZ iz Afganistana doslej umaknila 10 tisoč vojakov in po njihovem mnenju ni nobenih znakov, ki bi kazali na upočasnitev umikanja sovjetske vojske iz te države.

globus

od tedna

MURSKA SOBOTA — Na seji izvršnega sveta so namenili največ pozornosti obravnavi osnutka delovnega programa IS o pripravi sprememb in dopolnitve dolgoročnega načrta soboške občine za obdobje 1986—2000 in za srednjeročno obdobje 1986—1990. Govorili pa so tudi o valorizaciji stroškov za pripravo in opremo stavbnih zemljišč za usmerjeno stanovanjsko gradnjo ter za opremo stavbnih zemljišč za neusmerjeno gradnjo v mestu Murska Sobota. Razpravljali so tudi o gradivih za skupine delegatov za zbor republiške skupščine.

MURSKA SOBOTA — O predlogu za začasni ukrep družbenega varstva v PZC, tozdr Splošna bolnišnica Murska Sobota so razpravljali tudi na seji občinskega sveta Zveze sindikatov. Strinjali so se s tem predlogom družbenega pravobranilca samoupravljanja, ker želijo, da se medsebojni odnosi v tej zdravstveni ustanovi čim prej uredijo. Sicer pa so na seji obravnavali tudi rezultate gospodarjenja v občini v prvem trimesečju letos in problematiko glede interventne zakonodaje. Na koncu se je po razpravljali o gradivu za razširjeno sejo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in se seznanili z nekaterimi aktualnostmi.

GORNJA RADGONA — Prejšnji teden so se na izredni seji sestali predsedniki osnovnih organizacij sindikata. V radgonski občini so namreč izračunali, da bi, če bi morali osebne dohodke v gospodarstvu uskladiti že do konca junija, to pomenilo znižanje plač ponekod tudi za več kot 60%. Predstavniki IS je povedal, da se razlaga zakona o OD iz ure v uro spreminja. Po novem jih bo potrebno uskladiti šele do septembra, kar naj bi pomenilo, da ostanejo le-ti v maju in juniju na aprilski ravni. Edina izjema je Kmetijska zadruga, ki je lani prepočasno dvigovala plače, zato naj bi tam do oktobra izplačevali zajamčeni osebni dohodek.

LENDAVA — Predstavniki Ine Nafta Lendava so na seji kolektivnega poslovnega odbora sozda Ina Zagreb, ki se je tokrat sestala v Lendavi, seznanili vodstvo o razvojnih programih lendavske delovne organizacije. Najbolj »vroča« je bila pobuda o obnovi lendavske rafinerije in s tem tudi o povečanju zmogljivosti. Za ta program in za nekatere druge so se dogovorili, da je treba narediti ustrezne elaborate, in če bodo ti pokazali, da gre za gospodarsko smotne naložbe, potem jim gre vsa sozodska podpora. Seje kolektivnega poslovnega odbora Ine Zagreb so se udeležili tudi predstavniki Inih delovnih organizacij, s katerimi Nafta Lendava redno sodeluje.

TURNIŠČE — V vaseh krajevnih skupnosti Turnišče so imeli v nedeljo referendum o uvedbi krajevnih samoprispevkov. Najvišji odstotek glasovalcev je zaokrožil »za« v Renkovcih, in sicer 87, nato v Turnišču, kjer je za samoprispevek glasovalo 81 odstotkov; v Nedelici je bilo za samoprispevek 77 odstotkov volilcev, precej slabše pa so se tokrat odrezali v Gomilici, kjer se je pozitivno izjavilo 56 odstotkov tistih, ki so prišli glasovat. Menda je vzrok za slab izid referenduma v tem kraju neenotnost med predstavniki naselja.

LENDAVA — Predzadnje sredo so na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava obravnavali uresničevanje sanacijskega programa v Primatovem tozdu Skladišna oprema. Ugotovili so, da tozdr Marketing Maribor ne jamči nemotene prodaje, zato je nujno, da se s prodajo spomene lendavske organizacija sama. Izvršni svet občinske skupščine je to pobudo sprejel, podpira pa tudi vse druge ukrepe, ki jih bodo sprejeli v tem 400-članskem kolektivu, da bi se otresli izgub.

MURSKA SOBOTA — Na skupnem dogovoru so se v petek sestali predstavniki iz lendavske in soboške občine, da bi sooblikovali pripravo programov pripadnikov madžarske narodnosti za republiško kulturno skupnost v letu 1989. Pogovor je potrdil da je na tem področju med narodnostima sismo še vedno premalo sodelovanja in da so občinske meje ovira v skupnih prizadevanjih. Ta so znana, pa tudi izhodišča za pripravo programov po kriterijih, kot so kakovost, pestrost, gospodarnost, smotnost in odmevnost. Merila za kritje stroškov pa določajo 80-odstotni delež za knjižnično dejavnost, polovični v založništvu in 25-odstotni, kadar kulturna skupina ali društvo gostuje na območju druge občine. Pri gostovanjih v tujini se stroški delijo med gostujoče in gostitelje, stiki z matičnim narodom pa bodo po napovedanih spremembah pri prehodu čez mejo, ko dinar na Madžarskem ne bo več dobrodošel, gotovo razrahljali.

MURSKA SOBOTA — Delavci srednješolskega centra TPU v Murski Soboti so na zboru delavcev v preteklem tednu izrazili svoje nestrinjanje s stališči občinskega sindikata, ki med drugim obsojajo drugi dan stavke učiteljev, stavkovnemu odboru pa očitajo preširoka pooblastila. Razpravljalec, med njimi so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, skupščine občine in enote Zavoda za šolstvo, so razčiščevanja o tem, kar je bilo, vzela največ časa, le posamezniki pa so se spraševali o osnovnih smotrih: kako končati to šolsko leto in še pomembnejšem — kako zagotoviti normalen začetek pouka v septembru. Da bi res naredili kaj konkretnega, je bil predlagan skupen odbor, ki mu bo po vsej verjetnosti prva skrb materialni položaj šolstva in učiteljev, sicer pa konkretnih sklepov niso mogli sprejeti, ker po dobrih dveh urah in pol zbor ni bil več sklepčen.

do tedna

Pingpong s soboškim kopališčem

Od kar je bil leta 1983 sprejet odlok in je letno javno kopališče v Murski Soboti preneseno v komunalno dejavnost, se pojavljajo problemi z vzdrževanjem. Tozdr Komunalna Sobota, ki v skladu z občinskim odlokom o komunalnih dejavnostih upravlja ta objekt širšega družbenega pomena, se namreč vseskozi srečuje s težavami, kako zagotoviti potreben denar. Podatki kažejo, da se s prodajo vstopnic in gostinskimi storitvami krije le tretjina stroškov za vzdrževanje kopališča, v boljših sezonah, kar je v prvi vrsti odvisno od lepega vremena, pa zagotavljajo kvečjemu polovico potrebnih

ZAKAJ TAKO

sredstev. In ker bi morali denar zagotoviti s cenami storitev — tako pa ni že dlje časa — je takšen način financiranja tudi v nasprotju z določili zakona o komunalnih dejavnostih.

Letno javno kopališče v Murski Soboti tako ostaja še naprej velik trn v peti občinske komunalne skupnosti, ki komajda priskrbi potreben denar za redno obratovanje in vzdrževanje tega objekta. Nič čudnega, če bazeni in njihova okolica počasi propadajo, zaradi nenehnih pripomb inšpekcijskih služb pa bi morali obnoviti celotni strojni del kopališča. Ugotavljajo namreč, da je ta za zdajšnje število bazenov premajhen, za olimpijski bazen pa naj bi zgradili novo strojnico. Najprej pa bo treba obnoviti bazene, zlasti olimpijskega in malega, ki sta zaščiteni s poliestrom, ki počasi odpada. Za trajnejšo rešitev pa so potrebni beton in obloge iz keramičnih ploščic.

To so seveda le predlogi za rešitev težav soboškega kopališča, o čemer resno razmišljajo tudi v tozdu Komunalna Sobota, ki pa očitno ne bo zmoglo ogromnih bremen, saj bo treba zagotoviti več deset milijard dinarjev. To bo prevelik zalogaj tudi za občinsko komunalno skupnost, zato bo treba razmisliti o možnostih drugega financiranja. Slej ali prej bo moral prevladati gospodarski interes ter delovni organizaciji Radenska oz. njenemu tozdu Diana, ki ima na kopališču že svoj lokal, ponuditi takšno možnost. Posebej zato, ker je soboško kopališče sezonskega značaja in je bilo pred leti zgrajeno s samoprispevkom občanov. Slednjim seveda ne more biti vseeno, kakšna bo nadaljnja usoda tega objekta, ki je nekdo slovel po svojem videzu. To je dokazoval tudi visok obisk kopalcev ne le iz Pomurja, ampak tudi iz Maribora in od drugod, saj se jih je ob koncu tedna nabralo tudi 3 tisoč in več.

Predvsem pa bo treba na soboškem kopališču izboljšati ponudbo, predvsem z zabavnimi prireditvami za mlade in starejše, pri čemer imamo v mislih tudi obnovo in večjo ponudbo raznega sadja. Da o možnostih organiziranja družinskih piknikov sploh posebej ne govorimo. Ker pa gre za objekt širšega družbenega pomena, bi kazalo razmisliti o porazdelitvi finančnega bremena. Pa ne le med občini Murske Sobotne, ampak tudi Pomurja, saj ga le-ti precej uporabljajo. Ob večji vlogi trženja, o čemer so nas polna usta, bi bilo tako razmišljanje gotovo umestno. Bolje tako kot pa sedaj, ko si dobesečno podajajo pingpong žogico in za soboško kopališče ni posebej odgovornega.

Milan Jerše

Zagat ne manjka

Soboška občina je po površini in številu prebivalcev med večjimi v SR Sloveniji, toda razvoj komunalne infrastrukture se je začel dokaj pozno. Tako so mestni vodovod začeli graditi šele leta 1971 in do danes še ni postavljen v vseh predelih mesta Murska Sobota, medtem ko mestne ulice načrtno urejujejo približno 15 let; pa še ne brez pločnikov in kolesarskih stez. Hitremu družbenemu in gospodarskemu razvoju pa ni sledilo tudi urejanje naselij s potrebnimi komunalnimi objekti in napravami. Največji razkorak je pri oskrbi prebivalstva soboške občine z zdravno pitno vodo, odvajanju in čiščenju komunalnih odpadkov, odlaganju smeti in odpadkov ter nevarnih snovi.

Zato se v občini nenehno pojavljajo problemi, ki jih skušajo čimprej odpraviti, vendar vsega ne morejo storiti čez noč. Toliko teže je uresničiti izhodišča za organiziranost komunalnega gospodarstva, ki so opredeljena z zakonom o komunalnih dejavnostih, v katerem so hkrati določeni pogoji, oblike in načini delovanja komunalnih skupnosti. Precejšnjo oviro predstavljajo njihovi načrti, ki niso dovolj natančno opredeljeni, premalo pozornosti pa je namenjene tudi financiranju komunalnih dejavnosti, saj cene večinoma ne dohajajo naraščajočih stroškov. V soboški občini menijo, da bi samoupravna organiziranost zaživelala šele, ko bi se združile cestna, komunalna in stanovanjska skupnost, nikakor pa ne le cestna in komunalna. To naj bi navsezadnje prispevalo k racionalnejšemu oskrbovanju komunalnih sistemov in hitrejšemu uveljavljanju raziskovalnega dela, kjer je zadnje čase določen napredek. Vsekakor pa bo treba več narediti pri usklajevanju aktivnosti z nekaterimi mejnimi področji komunalnega gospodarstva, ki delujejo v istem prostoru.

V tej zvezi so na izvršnem svetu v Murski Soboti podprli stališča republiškega izvršnega sveta o nujnosti spreminjanja srednjeročnih načrtov komunalnih in drugih dejavnosti. Od vsakega konkretnega okolja pa bo najbolj odvisno, kako zagotoviti trajnejše vire financiranja komunalne dejavnosti, ki je zdaj v velikih zagatah. Dejstvo je, da je v soboški občini trenutno zelo pomanjkljiva oskrba prebivalcev v vodo, saj je načrtno narejen le vodovod v Murski Soboti, delno pa v Beltincih. Na vodovod v Murski Soboti so priključena še naselja Rakičan, Moravske Toplice in Černelavci. Povsod drugje pa so vodnjaki postavljeni stihijsko, brez zaščitnih vodovodnih zajetij in upravljalca. Najbolj oporečna pa je voda na območjih Cankove do Bogojine, to je tam, kjer prekmurska ravnina prehaja v gričevnati svet. To so pokazale obsežne hidrogeološke raziskave, zato je dolgoročno sprejemljiva gradnja enotnega vodovodnega sistema s črpalnicami v Črnskih mejah in Krogu. Poseben problem v Murski Soboti pa je vzdrževanje letnega kopališča, ki se financira s prodajo vstopnic, ki pa ne pokrivajo niti polovice stroškov za enostavno reprodukcijo. Kljub temu pa si ne bi smeli privoščiti, da kopališča do začetka sezone ne bi odprli.

Milan Jerše

ANALIZA DRUŽBENEGA DOGOVORA O POSPEŠEVANJU DROBNEGA GOSPODARSTVA V SOBOŠKI OBČINI

TUDI OBRTRNIKOM NE CVETEJO ROŽE

Od sklenitve družbenega dogovora o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva v soboški občini (sprejet je bil leta 1984) so minila štiri leta. V tem času so se zelo spremenile razmere poslovanja, gospodarska rast je počasnejša, možnosti naložb pa so zmanjšane. Že podatek, da lani niso imeli nobene nove naložbe v združenem delu drobnega gospodarstva, je dovolj zgovoren. Poleg tega se je število zaposlenih v zadnjem petletnem obdobju letno zmanjševalo v povprečju za 0,7 odstotka. Za primerjavo navajamo, da je bilo leta 1983 v drobnem gospodarstvu zaposlenih 307, lani pa le še 297 delavcev. K temu so verjetno prispevali tudi neposredni osebni dohodki, ki so nižji od povprečja v gospodarstvu. Nič čudnega, če se je v sestavi družbenega proizvoda občine delež obrti združenega dela znižal.

Vse to dokazuje, da kljub nekaterim pozitivnim rezultatom v predpisih je dan velik poudarek deficitarnim dejavnostim, inovacijam in obrti in dejavnostim, ki se usmerjajo v izvoz oz. nadomeščajo uvoz — zaostajajo za načrtovanimi gibanji. V zadnjih letih je tudi upadlo število obrtovanj v proizvodno-storitvenih dejavnostih. To se kaže v prvi vrsti v nekoviški, tekstilni in živilski industriji ter opravljanju osebnih storitev. Se bolj skrbi zbujujoče pa je, da se je precej zmanjšalo število tradicionalnih obrti, kot so lončarstvo, kovaštvo, karlarstvo in druge. Po drugi strani pa so se pred dvema letoma pojavile nekatere nove obrtovanjice, ki se ukvarjajo z intelektualnimi storitvami v gospodarstvu. Gre za projektiranje notranje opreme, gospodarske storitve, projektiranje objektov, organizacijsko-svetovalne storitve v prometu ter agencijo za marketing in informatiko.

Nesporno je, da so visoka stopnja tveganja, pomanjkljiva izobraženost kadrov in šibka gospodarska spodbuda vplivale na razmeroma nizek obseg zaposlovanja in skromno rast drobnega proizvoda v drobnem gospodarstvu soboške občine. Povezovanje družbenega sektorja v drobnem gospodarstvu z zasebnim in drugim gospodarstvom je še vedno premajhno. Nosilci samostojnega osebnega dela sodelujejo predvsem z gospodar-

ČESTITAMO OB OBČINSKEM PRAZNIKU!

vsem občanom, delovnim kolektivom organizacij in ustanov lendavske občine in jim želimo še mnogo delovnih uspehov v vseh delovnih okoliših!

SKUPŠČINA OBČINE IN IZVRŠNI SVET
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca ZSMS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV

PARTIJSKI POSVET V MURSKI SOBOTI

ČE ZADEV NE SPREMINJAMO, SO DOBRI SKLEPI ZAMAN

Občinski komite ZKS Murska Sobota je organiziral v veliki skupščinski dvorani posvet s sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov iz soboške občine, na katerem so spregovorili o vrsti aktualnih vprašanj sedanjega trenutka. Najprej so se podrobneje seznanili s potekom konference ZKJ in ZKS. O tem sta med drugim govorila republiška delegata Ferdo Pihlat in Gusti Grof. Prvi je poudaril, da je bila to resnično delovna konferenca slovenskih komunistov, ki so v kritičnih razpravah skušali poiskati najboljše rešitve za izhod iz zaostrenih družbenih in gospodarskih razmer. V tem smislu so tudi sprejete akcijske usmeritve delovanja slovenskih komunistov do 11. kongresa, v katerih je dan poudarek krepitvi materialne osnove dela in uveljavljanju tržnega gospodarjenja. Gusti Grof pa je zlasti omenil diferenciacijo ob izvajanju sklepov konference ZKS in dal pobudo za sklic konference komunistov sozda ABC Pomurka, na kateri naj bi razčistili nekatere nejasnosti pri kmetijski politiki. Po njegovem mnenju so nujne spremembe v cenovni politiki, zlasti v živinoreji, in posojilih za kmetijstvo, kjer se morajo uveljaviti

tržne zakonitosti. Ob tem je dejal, da so nesporejmljive težnje Slovenske kmečke zveze oz. Zveze kmečke mladine o t.i. družinskih kmetijah, ki na 3 hektarjih ne morejo gospodarno poslovati (kvečjemu na 20 ali 30 hektarjih). Čeprav ni proti taki organiziranosti kmetov, pa zadeve ne bi smeli spolitizirati in ne videti realnosti.

V nadaljevanju posveta so največ pozornosti namenili vzrokom prepočasnega izvajanja programa nalog občinske konference ZK, predvsem v osnovnih organizacijah. »Če zadev ne bomo spreminjali, bodo zastojni vsi dobri sklepi«, je opozoril sekretar predsedstva OK ZKS Boris Štefanec. Zato so se v razpravi zavzeli za večjo učinkovitost OO ZKS, ki ne smejo izgubljati časa za brezplodno sestankovanje, ampak za konkretne akcije. V soboški občini, kjer je več kot 140 osnovnih organizacij ZK, bodo skušali bolj pritegniti članstvo, več pa si obetajo tudi od vključevanja članov občinskega komiteja, ki naj bi pomagali pri meto-

doloških pripravah programov aktivnosti v OO ZKS. Te naj bi že do konca junija skupaj s strokovnimi službami v ozidh pripravile oceno uresničevanja in kakovostnega spreminjanja kadrovske politike. O tem je OK ZKS sprejel sklepe že septembra 1985.

Sicer pa se na posvetu niso mogli izogniti nekaterim aktualnim vprašanjem sedanjega trenutka. To pa so prenova ZK, uveljavljanje demokratičnega centralizma, aretacije in spoštovanje demokratičnega centralizma, aretacije in spoštovanje pravnega sistema ter zaupanje v legitimnost pravosodnih organov, nejasnost in nerazumevanje ob odpiranju nekaterih problemov glede JLA, civilnega služenja vojske in drugem. Omenjeni pa sta tudi soboška bolnišnica, kjer naj bi uvedli ukrep družbenega varstva, in prekinitve dela v srednješolskem centru, kjer so ubrali nepravilno pot za reševanje materialnih vprašanj na škodo pouka učencev.

Milan Jerše

ZA SLOVENSKO PERESTROJKO IN Z VEČJIM POSLUHOM ZA DEJAVNOST

Čeprav je začetek nakazoval futurističen posvet, ker je piskanje ozvočenja spominjalo na signalne znake iz vesolja, je njegov konec pomenil izredno trden pristanek na zemlji. Zadnji iz serije regijskih posvetov o stanju in aktivnostih po 15. maju 1983 — na pobudo iz republike, s katero želi slovenski izvršni svet oceniti stanje v deželi — v soboški skupščinski dvorani namreč ni izzvenel nič kaj spodbudno. Vmes je bilo sicer slišati mnogo uporabnega za gospodarstvenike, ki so prevladovali med vabljenimi in soglašajo s sprejetimi ukrepi ter podpirajo tako imenovano slovensko perestrojko. Ob dolgoročni viziji, ki jo je nakazal predsednik komiteja za kmetijstvo Milan Knežević, v ekipi petih predstavnikov iz Ljubljane (med katerimi je bil le eden, in še ta birokrat, zadolžen za pojasnila o družbenih dejavnostih) pa se je pojavila upravičena bojazn, da bo kratkoročno zategotvanje pasu na nepravem mestu zadržalo dejavnost zdravstva, kulture, izobraževanja in nazadnje šlo na rovaš varstva matere in otroka.

Vendar je bilo mnogo več besed kot o slednjem izrečenih o razmerju cena:ocena, financiranju kmetijske proizvodnje in kmetijski politiki, izvoznih oziroma pogojih na deviznem trgu, ki je po ukrepih bolj sproščeno zahteval in zaživel. Izhodiščno analizo stanja v regiji, ki jo je uvodoma podal predsedujoči na posvetu Janez Stotl, so dopolnili interpretacije in vprašanja posameznih vodilnih v pomurskih delovnih organizacijah (v razpravi so sodelovali Franc Skledar, Pavel Pongrac, Bela Pavlič, Gusti Grof, Darko Pejnovič in drugi), posebno aktualno pa je bilo opozorilo Vinka Plemenitaša iz Mure o izplačilih osebnih dohodkov in nejasnostih, točneje nepravilnostih pri tem. Omenjena je bila tudi prekmurska posebnost brezposelnosti, brez komentarja pa ljudski nagovor carinika s primerjavo o tem, kako delamo na tej in kakšen je delovni zagon na drugi strani meje, ter prisotnega, ki je povzdignil glas ob sprejemu interventnega na interventni zakon, množici členov in določil, v katerih se izgubljamo in množimo administracijo v času, ko je življenje krepko v razkoraku s papirji.

Slednja ugotovitev drži predvsem za družbene dejavnosti, označene kot poraba in z značilnim odnosom — odhodom večine direktorjev iz gospodarskih organizacij, ko je bila beseda o tej negospodarski sferi. Da v soboški občini v njej zaposleni zaostajajo z osebnimi dohodki v povprečju za deset odstotkov, pričajo številke, izguba v zdravstvu in neposluh za varstvo kmečke matere in otroka pa dokazujejo kratkovidnost kratkoročnosti, ki bo imela dolgoročne posledice. Tudi v kulturi in izobraževanju napovedana reorganizacija strokovnih služb pa brez racionalizacije delegatskega sistema, v katerem je delitev na uporabnike in izvajalce ter prepričevanje o v ustavi zagotovljenem odveč, gotovo ne bo udejavnjena. Posebno zato, ker je pri tem najbolj nujna strokovnost, pa je več kot te sprenevedanja po čudni formuli prilagoditve za vsako ceno, ki je bila občutena tudi na ponedeljkovem regijskem posvetu.

Brigita Bavčar

ZA KOMUNALO SO POTREBNE HITRE IN ODLOČNE REŠITVE

Že dolgo nismo slišali take razprave kot na drugič sklicani skupščini občinske komunalne skupnosti v Murski Soboti. Na površje so izbili številni problemi, ki se pojavljajo v komunalnem gospodarstvu in terjajo hitre in odločne rešitve, sicer se bodo težave še poglabljale. Delegati so načeli vrsto vprašanj, največkrat pa so omenjali razna vzdrževalna dela in pomanjkanje denarja, ki v sedanjih gospodarski krizi klesti tudi program komunalnih dejavnosti. Nelogično se jim je zdelo, da dobi občinska komunalna skupnost premalo denarja od Območne vodne skupnosti Mura, ki zbira denar od onesnaževalcev vode. Zato so sprejeli sklep, da se z OVS Mura čimprej dogovorijo o nujnosti njihovega večjega prispevka za potrebe komunalnega gospodarstva in da naj bo to v prihodnje trajnejši vir sredstev. Podobno je s prispevkom za uporabo stavbnega zemljišča, ker se dogovori v praksi ne uresničujejo. Delegati so soglašali s stališčem, da strokovna služba sisa za komunalno dejavnost in tozda Komunalna Sobota od sklada stavbnih zemljišč zahtevata, da se iz virov za urejanje stavbnih zemljišč zagotovijo potrebna sredstva tudi za komunalno dejavnost.

Tudi tokrat se niso mogli izogniti mnenju, da imamo komunalno še vedno mnogokrat kot kos za vse smeti in redkokdaj kdo prispeva denar za njihove potrebe. Povsod tam, kjer je interes, predvsem v krajevnih skupnostih soboške občine, pa ni nikakršnih težav. Prav odlaganju odpadkov, zagotovitvi osnovne preskrbe z zdravim pitno vodo in urejanju odpadka bodo morali v prihodnje nameniti posebno pozornost. S študijo, ki bo kmalu končana, bodo natančno opredelili osnovne vire zdrave pitne vode in dokazali, da na Goričkem vendarle ni dovolj te vode, kot to nekateri zatrjujejo. Nekatere analize o kakovosti in količini vode so namreč ovrgele taka razmišljanja. Tudi podatek, po katerem je v Murski Soboti na mestni vodovod priključen najnižji odstotek prebivalstva v Sloveniji, je dovolj zgovoren. Poseben problem pa je mestno kopališče, ki ima večletno izgubo in zbran denar od vstopnic zdaleč ne zadostuje za pokrivanje naraščajočih stroškov. Tu bodo očitno nujne dolgoročne rešitve, sicer ne bo možno načrtovati obnove tega pomembnega objekta, zgrajenega s samoprispevkom, ki je nekoč slovel daleč naokrog.

Potrdili pa so tudi podražitve komunalnih storitev. Z odobritvijo občinskega izvršnega sveta so od 1. junija cene vode, kanalsčine in odvoza smeti višje v povprečju za 35 odstotkov. Po novem stane kubični meter vode 244 dinarjev za gospodinjstva, ki bodo za kanalsčino odšteli 61 dinarjev po kubičnem metru, medtem ko je treba za enako količino smeti plačati 5200 dinarjev. Cene drugih komunalnih storitev pa sprejema delavski svet tozda Komunalna. Ob tem vendarle ostaja grenak priokus: ali bo vse te podražitve lahko prenesel sleherni družinski proračun?

Milan Jerše

LANSKA POPLAVA NENEHNO OPOZARJA!

V slabem se lahko najde tudi kaj pozitivnega, pa čeprav je to morda le pokošena trava! Tako nazorno se je izrazil eden od razpravljalcev na seji izvršnega sveta v Murski Soboti, na kateri so osrednjo pozornost namenili poročilu o uresničitvi kratkoročnih ukrepov za izboljšanje varnosti pred poplavami. Gradivo sta pripravila tozda Vodnogospodarska enota Mura in Območna vodna skupnost Mura, v njem pa so številni organizacijsko-tehnični ukrepi, predvsem pa kratkoročni ukrepi, da bi odpravili nevarnost pred vodnimi ujami, kot se je to zgodilo lanskega avgusta v Murski Soboti.

V ta namen so preverili delovanje službe obrambe pred poplavami in UKV zveze, dopolnili so zaloge potrebnega materiala, predvsem vreč s peskom, ki so bile porabljene pri lanskem poplavih. največ pozornosti pa je bilo namenjena kratkoročnim ukrepom. Med drugim so dopolnili načrt obrambe pred poplavami za skupščino občine, delno uredili predrt nasip razbremenilnika Ledava - Mura, dela pa bodo končali, ko bo gotova študija, kar bo kmalu. Pomembno je bilo tudi čiščenje zemeljskih naplavin iz korita in zvišanje nasipa od mostu ceste Bakovci - Murska Sobota do preboja ter na odseku med mostoma na cesti na Tišini in Cankovi. Prav tako so uredili potok Lukaj ob izlivu v akumulacijsko Ledavsko jezero, kjer so naredili hidravlični preizkus korita razbremenilnika do izliva v Muro. V tem času je izdelan tudi projekt za zapornico na Malem Doblju, da bi dokončno odpravili poplave pri Pomurskem tisku.

Seveda je bilo še nekaj drugih posegov, s katerimi naj bi zagotovili večjo varnost pred poplavami. V postopek ugotavljanja odgovornosti za lanske poplave v Murski Soboti se je vključil tudi poslovni kolegij Vodnogospodarskega podjetja Maribor, ki je ugotovil, da tudi ob pravočasnem reagiranju ne bi mogli preprečiti vseh posledic in da zato ni večje subjektivne odgovornosti vodstva tozda v Murski Soboti. S tem se je strinjal tudi soboški izvršni svet, ki je priporočil, da ga sproti obveščajo o vseh ukrepih, s čimer naj bi se izognili družbeni škodi, ki bi nastala ob morebitnih poplavah.

Milan Jerše

Kud Beltinci V Westfaliji

Med našimi zdomci, ki si služijo kruh v mestu Krefeld in okolici, ter beltincim kulturnim društvom so se spletle trajne vezi. Od 3. do 6. junija letos so bili Beltinci gostje v Krefeldu. Po premagani razdalji 1200 km so se beltinski kulturniki predstavili v društvu naših zdomcev s celovečernim programom.

Ob zvokih večno mlade bande Kociper-Baranja so se zavrteli folklorni pari in predstavili našim zdomcem različne dele naše ožje domovine, tamburaške melodije pa so izvalile pravo navdušenje med poslušalci, tako da ploskanju ni bilo ne konca ne kraja. Tudi ubrano zapete narodne in umetne pesmi moškega pevskega zbora so privabile solzo iz marsikaterega očesa. Drugi dan pa so pripravili prireditev slovenske kulture tudi za domačine mesta Krefeld v okviru županije S. Josef. Že lani, na velikem festivalu

folklore mesta Krefeld, so navdušili plesalci z bando Kociper-Baranja. Tokrat so se jim pridružil tamburaši in moški pevski zbor. Navdušenje nad izvedenim programom je bilo nepopisno. Beltinski kulturniki so bili tudi tokrat pravi ambasadorji svoje domovine, kot je poudaril predstavnik nemškega društva St. Josef. Nemški gostitelj ni bilo razumljivo, da prihajajo Beltinci s podeželja in nosijo s seboj tolikšno izvornost in kakovost kulturne dediščine svojega naroda.

Tokrat je bilo srečanje z zdomci in mestom Krefeld že drugič, kaže pa, da bodo vezi ostale trajne. Poleg društva St. Josef in naših zdomcev so jim gostovanje omogočili še sozd ABC Pomurka iz Murske Sobotice in SO Tabor mesta Maribor, ki je pokrovitelj zdomcev v mestu Krefeld. Vsem se iskreno zahvaljujejo.

P. N.

LENDAVA

Kdaj nova bencinska črpalka?

Potreba po novi bencinski črpalki v Lendavi je že stara. Velike gneče na bencinski črpalki v Lendavi v turistični sezoni ogrožajo promet, ker je ta črpalka tik ob glavni cesti, ki je preozka. Črpalka v Lendavi, sredi stanovanjskih objektov in trgovin, je tudi glede požarnega varstva na nepravem mestu. Občani so že pred leti predlagali, da se na tej črpalki prepove točenje goriva za tovorna vozila in traktorje, saj ti, ko se ustavijo, zasedejo vse mesto in ovirajo promet. Izvršni svet in Petrol se že pogovarjata o gradnji nove bencinske črpalke, in čeprav še ni določena lokacija, je jasno, da bo ta morala biti zunaj mesta, kjer bo omogočen večji dostop. V lendavski občini je sicer troje bencinskih črpalk (Lendava, Dolnji Lakoš in v Dobrovniku). Razmisli bi potrebno, če ne bi potrebovali še ene, na sredi poti med Lendavo in M. Soboto, to pa bi bilo v Črenšovcih.

Jani D.

Tekmovanja so koristna

V Centru za obrambno usposabljanje v Gorah pri Ivanjcih v radgonski občini je bilo pretekli teden regijsko tekmovanje mladih iz večšinske ljudske obrambe in družbene samozastite. Udeležilo se ga je 7 ekip iz osnovnih in 8 ekip iz šol srednjega usmerjenega izobraževanja ter ena izvenšolska ekipa iz ljutomerske občine. Pri osnovnošolskih ekipah je zmagala OŠ Videm ob Ščavnici s 783 točkami pred OŠ Šalovci, 757, in OŠ Črenšovci, 725 točk. Med ekipami iz šol srednjega usmerjenega izobraževanja pa je bila najboljša prva ekipa iz Srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve Murska Sobota s 750 točkami pred drugo ekipo iste šole, 732, in ekipo iz Srednje zdravstvene šole Rakičan, 676 točk.

Predsednik organizacijskega odbora za regijsko tekmovanje mladih o SLO in DS Feliks Petek je tekmovanje ocenil takole: »Po opravljenih občinskih tekmovanjih in sedaj še regijskem lahko ugotovimo, da je še vedno dovolj zanimanja za tovrstna tekmovanja, ki so koristna in imajo družbeni pomen. Pri tem lahko ugodno ocenimo delo mentorjev na šolah. Zadovoljni smo tudi, da so se ekipe polnoštevilno udeležile tekmovanja ter pokazale primerno znanje iz obrambnih veščin. Čeprav so različna mnenja o tem, da naj bi bila regijska tekmovanja le kratkotrajna, smo mi sklenili, da letos to tekmovanje organiziramo.«

F. Maučec

Vaja enot TO na Goričkem

Teritorialci homogen vojaški kolektiv

Na območju Goričkega je bila pretekli teden 4-dnevna vaja ene od enot teritorialne obrambe Območnega štaba TO Murska Sobota. Njen namen je bil, da se skozi taktično urjenje dodatno usposablja in preverja usposobljenost enote za samostojno delovanje v okviru programa ob eventualni potrebi na tem območju in tudi komandni kader za vodenje in uporabo enot v vseh okoliščinah delovanja s poudarkom na dej-

obvladovanje vojaških veščin ter vse zadane naloge uspešno izvajati, hkrati pa kljub večji obremenitvi pokazati visoko stopnjo zavesti in privrženosti braniti naše pridobitve. Enote, ki so bile tudi nosilec tovariških srečanj, so bile povsod pri prebivalstvu dobro sprejete in pokazale odprtost do poglabljanja SLO. Krajanje Kuštanovec, Bodonec in Otovec, kjer se je enota zadrževala, so jim nudili vsestransko podporo

stvanje na časno zasedenem ozemlju. Med vajo pa sta se tudi preverjala strokovna usposobljenost in moralnopolitično stanje enote ter povezanost v sodelovanju z ostalimi obrambnimi strukturami. Pripadniki enote so med vajo pokazali primerno znanje in pripravili prijetna srečanja. Tako je vaja, ki je bila dobro pripravljena, pri čemer ima pomemben delež tudi OŠTO Murska Sobota, dosegla svoj namen, da si pridobi čimveč strokovnega znanja in se uveljavi kot homogen vojaški kolektiv.

F. Maučec

USPOSABLJANJE MLADIH ZA SPLOŠNI LJUDSKI ODPOR

Mala šola za velike naloge

Vzgoja in izobraževanje mladih za udeležbo v obojroženem in neoboroženem boju v morebitni vojni ter udeležba v strukturah splošnega ljudskega odpora in družbene samozastite sodita med najpomembnejše naloge obrambno-zaščitnega usposabljanja. Pouk in usposabljanje za splošni ljudski odpor in družbeno samozastito za mladince in mladinke, ki ne obiskujejo šol srednjega usmerjenega izobraže-

vanja, je prvi stik z obrambno-zaščitno problematiko. Ker za mladince pri nas ni obvezno služenje vojaškega roka, bodo nabrano znanje lahko uporabile v drugih strukturah, v civilni zaščiti, narodni zaščiti ali v enotah prve pomoči. Fantom pa bo ta pouk koristil, da se bodo spoznali s tistim, kar jih čaka, ko bodo oblekli vojaško obleko.

V lendavski občini vsako leto organizirajo takšno usposabljanje.

Mladi ki so po končani osnovni šoli ostali doma in niso nadaljevali šolanje na šolah srednjega usmerjenega izobraževanja, so se v centru za obrambno usposabljanje v Petišovcih prvič srečali z orožjem. Na dvotedenskem usposabljanju se bodo spoznali z osnovami splošne ljudske obrambe in družbene samozastite.

J. D.

Po prospektu še turistični vodnik Sobote

Ob tem, ko so v soboški tiskarni pripravljali prvi prospekt mesta Murska Sobota, so stekle tudi priprave za izdajo turističnega vodnika. Pobudnik zanimive akcije je Turistično društvo Murska Sobota, ki se je odločilo, naj bi osnutke novega vodnika izdelali učenci soboških osnovnih šol. Nagradnemu razpisu so se odzvali v osnovnih šolah Dane Šumenjak-Miran in Edvard Kardelj, svoj prispevek pa je poslal tudi krožek Srednje družboslovne in ekonomske šole Murska Sobota. Prvo nagrado — sto tisoč dinarjev — je dobila Osnovna šola Dane Šumenjak-Miran, drugi nagradi (70 tisoč dinarjev) pa sta si razdelili podmladek prve osemletke in krožek Srednje družboslovne in ekonomske šole.

V upravnem odboru so bili zelo zadovoljni s prispevki, saj vsak na svoj način ponuja obiskovalcem Pomurja turistične informacije, ki ga najbolj zanimajo. Prvonagrajeni podmladek je svojo informacijo celo ponazoril s fotografijami soboških znamenj.

Edvard Kardelj pred odprtjem nove telovadnice. V pogovoru s predstavnikom društva so se že dogovorili, da bodo jeseni pripravili skupni delovni načrt za naslednje šolsko leto, najprej pa ocenili uspeh letošnje akcije. Naše mesto — čisto mesto. Podmladkarjem vneto pomagajo mentorice in vodstva njihovih šol.

Edvard Kardelj pred odprtjem nove telovadnice. V pogovoru s predstavnikom društva so se že dogovorili, da bodo jeseni pripravili skupni delovni načrt za naslednje šolsko leto, najprej pa ocenili uspeh letošnje akcije. Naše mesto — čisto mesto. Podmladkarjem vneto pomagajo mentorice in vodstva njihovih šol.

M. Jerše

Na Madžarsko le z devizami?

Čeprav smo zadnja leta ugotavljali, da se sodelovanje naše dežele z Ljudsko republiko Madžarsko krepi, smo pogosto zadevali ob kamen spotike, ki so ga postavili naši sosede — obvezno menjavo dinarjev na madžarskih mejnih prehodih. Sprva to ni bilo toliko motilo obiskovalcev, saj so, če so hoteli kje kaj kupiti, pač morali priti do forintov, obvezna menjava dinarjev pa je bila nekaj časa še kar ugodna. Marsikdo je celo težko vse potrošil, ker so tudi cene bile na Madžarskem svojčas dokaj nizke in jih po več let niso spreminjali. Potem pa je bilo treba za 760 forintov obvezno menjavo odšteti vedno več dinarske protivečnosti. Pred dnevi je bil ta znesek za eno osebo 34.000 dinarjev (na potni list). Sir se je s tem denarjem nekako še splačalo kupiti, pa še kakšne druge izdelke, v hotelu B-kategorije pa je za 760 forintov težko dobiti prenočišče za eno noč, ker za tuje pač veljajo višje cene. Zato se je že opazno zmanjšalo število jugoslovanskih turistov, ki so obiskovali Blatno jezero, Budimpešto in druge turistične zanimivosti na Madžarskem.

Zahteve, da je potrebno obvezno menjavo ukiniti, so bile pri nas zato vse glasnejše in smo jih vedno postavljali tudi ob srečanjih predstavnikov vlad, družbenopolitičnih organizacij pa tudi sicer. Tudi predsednik zvezne jugoslovanske vlade Branko Mikulić, ki je bil pred dobrim mesecem na obisku v Budimpešti, je gostitelje opozoril na ta problem. In naposled smo neuradno zvedeli, da s 1. julijem ne bo več obvezne menjave. Vse lepo in prav — bi dejali na prvi pogled. Toda hkrati naj bi na Madžarskem sploh prenehali menjavati dinarje, ker jih več ne bodo obravnavali kot konvertibilno valuto, tako kot je to bilo doslej. Če bodo torej hoteli jugoslovanski potniki na Madžarskem kaj kupiti ali plačati, bodo morali prej zamenjati v forinte dolarje, šilinge, marke, franke, lire ... skratka, devize. To pa bo torej druga pesem. Govori se celo, da bodo morali imeti naši potniki celo obvezno s seboj določeno vsoto deviz, sicer jih ne bodo spustili čez mejo, tudi če bodo namenjeni samo na obisk k sorodnikom in znancom ali kam drugam. Kaj to pomeni, najbrž ni treba posebej razglabljati. Vsekakor pa Jugoslovani z Madžari še zdaleč ne bomo v enakopravnem položaju pri medsebojnem obiskovanju. Oni namreč pri njih dobijo (kupijo na banki) dinarske čeke, pri nas pa lahko na bankah menjajo tudi forinte (na vseh enotah Ljubljanske banke in še v nekaterih drugih bankah). Res da tečaj ni tako ugoden kot pri njih — ker naši bančniki ugotavljajo, da so sosede svoj forint preцениli — toda menjava je urejena. Za nas pa naj ne bi bilo ne enega ne drugega.

Ukinitve obvezne menjave dinarjev v forinte bo torej, kot kaže, imela dokaj grenak priokus. Med pripadniki madžarske narodnosti v Pomurju zato že zdaj vlada nezadovoljstvo. Tako bodo v stikih z matičnim narodom spet zadevali ob nov kamen spotike.

Jože Graj

Več skrbi za udeležence NOV

Socialno-varstveni problemi borcev NOV v občini Lendava postajajo čedalje bolj zapleteni, saj so ljudje ostareli in potrebujejo različno pomoč. V lendavski občini je 460 članov borčevske organizacije, od tega jih je zaposlenih le 25, upokojenih je 314, medtem ko se jih 121 preživlja s kmetijstvom in pomočjo, ki jo dobivajo. Stalno občinsko priznavalno prejema 62 upravičencev.

V zadnjem času postaja zdravstveni pojožaj udeležencev NOV vse bolj pereč, predvsem zaradi starosti in hitrejšega slabšanja njihovega zdravstvenega stanja. Zaradi tega narašča potreba po

zdomski oskrbi, kakor tudi po oskrbi in negi na domu ter patronažni službi. Borci menijo, da bo potrebno posvetiti več skrbi tistim onemoglim borcem, ki niso zajeti v zdomsko varstvo. Za to je potrebno bolj angažirati interesne skupnosti s področja socialnega varstva, skrbstva in zdravstva, saj bodo le-te najlažje reševale probleme. Zagotoviti bo potrebno ustrezen obseg in kakovost zdravniško-klimatskega zdravljenja borcev in vojaških invalidov. Člani borčevske organizacije v Lendavi podpirajo prizadevanje, da bi v Lendavi zgradili dom ostarelih.

Jani D.

In vendarle se premika...

Z namenom, da bi v času, ko občina Lendava praznuje svoj praznik, zvedeli kaj več o dosežkih te obsejne in narodnostno mešane družbenopolitične skupnosti in njenih prizadevanjih, smo za okroglo mizo povabili predstavnike občine in nekaterih gospodarskih organizacij. Vabilu so se odzvali: predsednik skupščine občine Rudi Leiner, predsednik izvršnega sveta Jože Kuronja, vodja programa petrokemija v Inii Nafti Ladislav Gal, direktor Kmetijske zadruge Lendava Jože Vidič, direktor Univerzala Jože Kocun, direktor Varstrojevega tozda Montaža-Purlea Štefan Sobočan in direktor tozda Naravno zdravilišče Albert Giorgiutti.

MOŽNOSTI ZA POBRATENJE

Predsedniku skupščine občine Lendava Rudiju Leinerju smo postavili vprašanje o sodelovanju lendavske občine s sosednjimi družbenopolitičnimi skupnostmi, torej občinami v Pomurju, na Hrvaškem, pa tudi na Madžarskem. Med drugim je povedal:

»V času, ko je bil sedež skupnosti pomurskih občin v Lendavi, smo dosegli nekatere premike, vendar pa so področja, kjer ni napredka, predvsem v vzgoji in izobraževanju, kajti o usmerjenem srednješolskem izobraževanju se še vedno nismo poenotili. Pomurci pa smo nasproti temu dosegli soglasje o vključitvi naših kmetijskih organizacij v sozd ABC Pomurka, kar pa ne pomeni, da smo v celoti zadovoljni, saj si želimo, da v naši občini ne bi bila le surovinska baza. Dokaj dobro sodelujemo z občinami, kjer so sedeži matičnih podjetij naših tozdv. Nazadnje smo tako sodelovanje navezali z občino Peščenica pri Zagrebu, kjer je sedež Elektro-Kontakta, ki ima v Lendavi tozde Elektromaterial. Srečujemo se letno in skupno problematiko nekako razčlenimo in postavimo stvari na pravo mesto. Sodelovanje med našo skupščino in skupščino občine Čako-

drugih, izredno visoki in so že pravo breme.«

ODPRTI NAVZVEN

Občina Lendava daje torej prednost gospodarskemu sodelovanju in se odpira navzven. Da je tako, dokazuje tale podatek: imajo samo 6 domačih organizacij združenega dela, vse druge pa so temeljne organizacije delovnih organizacij, ki imajo sedež zunaj lendavske občine. Predsednik izvršnega sveta skupščine občine Lendava Jožeta Kuronja smo pobarali o uspehih gospodarstva, rezultatih prizadevanj za nove programe, večjo zaposlenost...

»Izvršni svet si je v svoji strategiji delovanja zastavil osnovno nalogo: vse storiti za hitrejši gospodarski razvoj, saj je to temelj za razmah drugih dejavnosti. Uspehi gospodarjenja v obdobju med dvema občinskima praznikoma so še kar spodbudni, kar pa je seveda predvsem rezultat dobrega dela delavcev v neposredni proizvodnji, poslovnih delavcev, strokovnih služb, samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij... Raznim ukrepom, ki jih ni bilo malo, so se naše organizacije »prilagodile«, saj — razen v tozdih Petrokemija in Skladišča oprema — v prvem četrtletju ni bilo večjih motenj pri poslovanju. Razmere

čin nekoliko omilili problem nezaposlenosti. Premika se tudi v kmetijstvu, saj so pred kratkim začeli graditi prevzemno središče za grozdje, naše družbeno posestvo pa gradi hleve za 600 pitancev.«

IZGUBE NE BO VEČ?

Ina Nafta Lendava ustvari v lendavski občini največ akumulacije, že nekaj časa pa ima tudi največ izgube. V zadnjem času se razmere vendarle izboljšujejo, kar je posledica nekaterih gospodarskih ukrepov, pa tudi preorganizacije tega ozda. Ladislava Gala smo na naši okrogli mizi povprašali, katere dejavnosti bodo razvijali še naprej.

»V glavnem ostajamo pri dosedanjih. Te so: raziskave in črpanje nafte in plina, rafinerija,

ga bomo izvozili čez 60 tisoč ton. Razvoj gradimo na sedanjih in novih lastnih izdelkih v sodelovanju z Zlatorogom, Lekom, Krko, Ilirijo. Tudi v programu strojogradnje imamo smeje načrte, saj nameravamo proizvodni program razširiti z novimi izdelki, zlasti z napravami za Sodbelačev vrtin. Naši delavci pa obnavljajo tudi opremo v različnih tovarnah, zlasti lesnopredelovalni industriji.«

PREMALO ZEMLJE ZA VSE

Kako pa je v Lendavski občini s kmetijstvom? Zanimalo nas je predvsem stanje v zasebnem sektorju. Jožeta Vidiča so pred kratkim znova izvolili za direktorja zadruge, zato smo toliko bolj vrtali z vprašanji.

VELIKO NOVOSTI

Mladih kmetijstvo žal ne navdušuje in po vsej sili hočejo v tovarne. Mnogi so združili delo v Varstrojevih tozdih Tovarna varilne opreme, Varis in Montaža-Purlea. Zadnji dve temeljni organizaciji bosta od 1. julija poslovali v okviru Gorenja lmo. Nastala je torej nova delovna organizacija. Še naprej bodo izdelovali sanitarne kabine, betonsko strešno opeko, razne vrste cevi, in tako naprej, napovedujejo pa tudi nove izdelke. O njih nam je pripovedoval Štefan Sobočan.

»Načrtujemo vrsto novih izdelkov. Najprej naj omenim radiatorje moncer (montažni cevni radiatorji). Poleg temeljnega namena — ogrevanja — so tudi za okras v stanovanju, pisarni. Z njimi lahko tudi pregradimo en

leto. V tem delu bodo nova terapija z vsemi spremljajočimi prostori, trimski kabinet, pa tudi bazen na prostem, ki bo povezan z manjšim bazenom v notranjosti hotela. Naši gostje se bodo potem lahko kopali na prostem tudi pozimi. V prizidku k hotelu bo tudi 60 novih ležišč, tako da bomo imeli v tem hotelskem kompleksu skoraj 200 postelj. Računamo, da bomo sčasoma privabili še več tujih gostov. S pripravami na gradnjo smo že precej daleč, saj pripravljamo idejni projekt, na jesen pa bomo naročili glavne načrte. Predvidevamo, da bo treba za naložbo 5 novih milijard dinarjev, česar seveda ne bomo zmogli sami ne v naši delovni organizaciji, še manj pa v tozdu, zato hočemo pritegniti večje organizacije združenega dela, ki bi si s svojim denarjem vnaprej zagotovile določeno število postelj za določen čas. Za

Štefan Sobočan

Albert Giorgiutti

Jože Kocun

Rudi Leiner

Jože Kuronja

Ladislav Gal

vec pa je v zadnjem letu nekoliko zamrlo. Nasproti temu pa dobro sodelujejo upravni organi: sekretariata za ljudsko obrambo, upravi za družbene prihodke, inšpekcijske službe, organi za notranje zadeve. V naši občini živi madžarska narodnostna skupnost, zato nam je veliko do tega, da naveže kar največ stikov z matičnim narodom v LR Madžarski. Stiki so res pristni; skupščina občine sodeluje tudi z mestnimi sveti v Monoštru, Zalaegerszegu in v Sombotelu. Opustili tudi nismo misli o dnevu odprte meje, ko bi ob določenem dnevu prebivalstvo iz sosednjih krajev lahko brez večjih formalnosti — podobno kot je to na Primorskem — prešlo mejo. Mišlim, da bo do tega prišlo, kajti ugotavljamo, da Madžari želijo okrepiti oziroma poglobiti obmejno sodelovanje. Naša občina pa je ena izmed redkih, ki še ni pobratena s katero izmed jugoslovanskih občin. V iht iskanja občin za pobratenje, ko je bilo to zelo popularno, moderno in morda celo politično koristno... takrat nismo našli pravega partnerja. Želimo, da mora med našo in drugo občino priti najprej do gospodarskega sodelovanja, šele potem pride morda na vrsto uradno pobratenje. Žal pa kakega močnejšega sodelovanja z občinami zunaj Slovenije še nimamo. Seveda pa to ne pomeni, da se zapiramo. Za zgled naj navedem osnovno šolo Drago Lugačič iz Lendave, ki že vrsto let sodeluje s šolo v Smederevski Palanki. Od tam je prišla tudi pobuda za pobratenje, žal pa ni prišlo do gospodarskega sodelovanja. Najprej se morajo povezati kolektivni, saj je potem možno lažje razdeliti tudi stroške, ki bi nastali. Le-ti so, sedeč po izkušnjah

v Petrokemiji se izboljšujejo, v Primatovem tozdu Skladišča oprema pa je za zdaj še hudo, vendar tozde prevzema usodo v svoje roke...

Kako naprej? Moram reči, da imajo vse organizacije združenega dela svoje razvojne ambicije oziroma razvojne programe. Uresničijo jih lahko, če si bodo v ospredje postavile izvoz. To je edini pogoj za uspešno nadaljnje poslovanje, saj lahko domnevamo, da se bo povpraševanje domačih kupcev zmanjšalo, pač zaradi omejitve porabe vseh vrst. Posebej si bo treba prizadevati zlasti v tem prehodnem obdobju; kdor vzdrži, ne le da preživi, ampak bo imel možnost za nadaljnji razvoj.

Največji problem v lendavski občini je 600 nezaposlenih. Ugotovili smo, da jih ni možno zaposliti v obstoječih programih organizacij združenega dela, zato s pomočjo gospodarske zbornice in drugih iščemo nove programe in skušamo ustanoviti nove za metke industrije. Nekaj uspehov smo vendarle dosegli: na Kobilju je nastal obrat kamniškega Utoka, razširili smo proizvodne zmogljivosti v polanski Delozi, Indip v Lendavi je dobil novo proizvodno halo, vsa kemična industrija Slovenije ho združila denar z Nafto in v Petišovcih uredila obrat za izdelavo razpisilcev in pottisnega plina, v Nafti je že pripravljena hala, s katere del naj bi namenili za ustrezen program Iskre, pripravljamo se na širitev izdelave antibiotikov pri obratu Leka v Lendavi... Se nadalje pa smo s programom izdelave sveč in čistil, ki jih bodo izdelovali v novih prostorih pri Nafti. Zgradila jih bo ljubljanska Ilirija Vedrog. Tu se bo lahko zaposlilo 100 delavcev in bomo na ta na-

petrokemija in strojogradnja. Od programa raziskave in črpanje nafte in plina veliko pričakujemo, saj delujemo na celotnem območju Slovenije, največ seveda na našem območju — na že odkritem naftnem polju v Petišovcih in okolici. Rezultati novih raziskav so dokaj ugodni, saj delno že uporabljamo zemeljski plin iz teh poglobljenih vrtin. Predvidevamo, da bomo v kratkem odkrili nova nahajališča in s tem zagotovili ustrezno surovino za bazno petrokemično industrijo pri nas oziroma za izdelavo metanola. Usposobiti nameravamo tudi pozdemejsko skladišče, in sicer skupaj s Petrolom, ki uvaža plin iz Sovjetske zveze. Velike ambicije imamo tudi v programu rafinerija, saj je ta dejavnost donosna. Pri nas leto predelamo okrog 500 tisoč ton surove nafte, in četudi so zmogljivosti izkoriščene 80-odstotno, smo uspeli pokriti ne le sprotne stroške poslovanja, ampak tudi izdatke v zvezi z rafinerijo, ki je ni smo zgradili. Je pa ta opuščena naložba močno zavrla naš razvoj. Torej bomo skušali obnoviti staro rafinerijo, še več: zmogljivosti nameravamo povečati. Radi bi izboljšali tudi kakovost naših izdelkov. S sedanjimi napravami ni mogoče izdelovati superbenic, ki sicer vse bolj spodriva dosedanjske. Iz obnovljene rafinerije pa želimo dobiti še druge izdelke. Dilem pa tudi ni pri petrokemični dejavnosti: čim boljje izkoristiti zmogljivosti. Tako bomo letno pridobili 150 tisoč ton metanola, 120 tisoč kubičnih metrov izolacijskih materialov. Po goji prodaje plina metanola so se v zadnjem času spremenili, torej je ta dejavnost donosna, zato dosegamo 100-odstotni izkoristek proizvodnih zmogljivosti. Letos

»Če primerjamo pridelavo na zasebnih njivah s količinami, ki jih dosega v družbenem sektorju, ugotovimo, da bi na kmečki zemlji lahko pridelali od 30 do 40 odstotkov več, seveda tedaj, ko bodo zemljišča meliorirana in zložena v večje komplekse. Na tem področju smo že veliko naredili, še več pa nameravamo. V mislih imam območje Renkovec, Kobilja in širše povodje potoka Črnca. Seveda pa je treba uskladiti interese. V kmetijski zadruzi tudi ugotavljamo, da se je stalež osnovne črede živine močno zmanjšal, kar je posledica odhajanja mladih v industrijo. Če pa ni krav, potem ni prirastka, ne mleka, organskih gnojil... Z denarjem iz sklada za pospeševanje pridelovanja hrane bomo pomagali pri zidavi objektov za rejo osnovne črede, vendar zanimanje ni tolikšno, kot smo pričakovali: pridobili bomo 63 novih stojišč, kar je veliko manj, kot je dosedanje letno število zmanjševanja osnovne črede.

V naši zadruzi imamo 1300 članov oziroma kmetov, ki so podpisali pogodbe o trajnejšem sodelovanju. So pa tudi taki, ki imajo kratkoročne pogodbe.

Obojih skupaj je čez 2 tisoč. Številka pa se poveča, če prštejemo še tiste, ki pridelujejo grozdje za prodajo in so člani vinogradniške skupnosti v okviru zadruge.

Vseh skupaj je kakih 2500. Velika številka glede na oddane količine pridelkov in prirajo! Poleg ne dovolj izkoriščene zemlje, hlevov... je oddaja manjša od pričakovane tudi zato, ker seveda vsi pridelki niso namenjeni prodaji, ampak dokaj tudi domači porabi — samooskrbi. Kmetijska zadruga ho pomagala kmetom pri nakupu zemlje. V zadnjih dveh letih smo kupili 12 hektarjev, in to na območjih, kjer družbeni sektor ni imel interesa. Žal na območjih, kjer ni delovnih enot tozda Poljedelstvo, ni kake večje ponudbe zemlje. Mi si prizadevamo, da bi okrepili kmetije z razvito živinorejo in tiste, ki se v to smer šele razvijajo. Take kmetije naj bi vso krmo pridelale pretežno same. Spodbujamo tudi uvajanje novih poljščin. Letos bomo poskusili z ajdo, ki je bila nekoč na našem območju močno razširjena, vendar zaradi podnebnih razmer ni bila primerna.

Morda bo nova sorta uspešno kljubovala vremenu. Pomembna je zato, ker je drugi letni posevek in prispeva k boljšemu izkoriščanju zemlje. Nadaljevali bomo tudi pridelavo vrtin.«

prostor v dva »stena«. Drug izdelek je katalizator imokat, ki je namenjen čiščenju dimnih plinov pri kurjenju na trda goriva. Vgraditi ga je treba čim bližje kurilni oziroma kotlu, vključuje pa se avtomatsko, ko je temperatura dimnih plinov višja od 200 stopinj. Nastopi kemična reakcija in škodljivi dimni plini zgorevajo. Tako je zrak čistejši, kar je prispevek k varstvu okolja, o katerem dosti govorimo, vendar premalo naredimo. Tako menimo, da tudi ta izdelek prihaja na naše tržišče »prezgodaj«. Naslednja novost je sevalno ogrevanje infravent, katerega prednost je, da topel zrak, ki se sicer združuje predvsem pod stropom, nekako »razdelimo« po celem prostoru. Za to pa so potrebne naše cevi varvent. Prihranek pri energiji znaša od 35 do 70 odstotkov, vendar pa je naložba za 20 do 60 odstotkov dražja od klasičnih ogrevalnih naprav, a se sčasoma povrne. Četrta novost je sestavljiva sanitarna kabina, ki je iz drugačnega materiala, kot ga uporabljamo zdaj. Tako kabino lažje dostavimo naročniku oz. kupcu, kar je zlasti pomembno za naša izvozna prizadevanja. Teh izdelkov bomo poleg prav gotovo prodali na tuje več kot sedanjih iz klasičnega materiala. Letos smo prodali v Zvezno republiko Nemčijo 180 sanitarnih kabin. Vsi omenjeni novi izdelki so plod domačega znanja. Snovanju novih vrst izdelkov dajemo v naših razvojnih službah vso gmotno in moralno podporo, zato rezultati ne izostanejo. Pri mnogocem pa nam pomaga tudi občinska raziskovalna skupnost.«

NA VIDIKU ŠIRITEV HOTELA

Kadar v občini Lendava govorijo oziroma snujejo nadaljnji razvoj, ne zanemarjajo tudi gostinstva in turizma, še posebno pa ne zdraviliškega. Nosilec razvoja te dejavnosti je Golfsturi, tozde Naravno zdravilišče Lendava. Novi direktor Albert Giorgiutti je zelo zagnan. Pravilno ugotavlja, da niso dovolj naravne danosti, ampak tudi ustrezni objekti in dobro osebje.

»Od leta 1983 smo registrirani kot naravno zdravilišče, čeprav hotel še ni povsem dograjen. Pri nas je glavna sezona v zimskih mesecih, spomladi in jeseni. Ko pa bomo uredili tako imenovani trakt C, potem bomo lahko s polnimi zmogljivostmi poslovali vse

tak način sodelovanja se zanima tudi tuji, žal pa delujejo naši sedanji predpisi še vedno zaviralno. Pomembna pridobitev v neposredni bližini hotela Lipa pa je letno kopališče, ki ga je financirala lendavska krajevna skupnost. Odprli ga bodo jutri, poleg kopanja pa bo tudi veliko možnosti za rekreacijo na prostem. Bazen bo upravljalo Naravno zdravilišče, čeprav se zavedamo, da od tega ne bomo imeli denarne koristi. Kolikor bomo imeli denarja, bomo posodabljali gostinske lokale, zlasti gostilno Park v središču Lendave. Z lokaloma na madžarsko-jugoslovanski meji in gostilno v Kolodvorski ulici pa se želimo približati tudi turistom iz vzhodnih dežel.«

VELIKO NOVIH TRGOVIN

Lendavski delovni organizaciji Univerzal, vključeni v sozd Mercator Ljubljana, priznavajo, da je veliko naredila za posodobitev trgovske mreže. Direktor Jože Kocun je o tem postregel z množico podatkov.

»Naj naštejemo le nekaj pridobitev: v Lendavi smo sezidali vredlagovnico, v Črenšovcih, Veliki Polani in Hotizi pa samopostrežne trgovine z bifeji. Na Bistrici smo uredili trgovino in bife v preurejenem zadrženem domu. Lepo tekstilno trgovino so dobili v Turnišču, v Polani trgovino s tehničnim blagom... Pred kratkim smo posodobili tehnično trgovino Oprema v Lendavi, ki je odprta neprekinjeno. Pripravljamo se na ureditev sodobne trgovine v Odrančih, potem pa bo prišlo na vrsto Turnišče, saj je eno izmed središč občine in sedanji trgovski prostor nikakor ne ustrežajo več sodobni ponudbi blaga. Doslej smo uresničili vse načrte, večkrat celo na račun nizkih osebnih dohodkov, kar pa se nam zdaj maščuje. Pri naložbeni dejavnosti nam je bila v veliko pomoč sestavljena organizacija združenega dela Mercator. V okviru te deluje tudi interna banka, kjer združujemo denar za tekoče poslovanje, zato z likvidnostjo nimamo težav. Univerzal ima 34 različnih prodajal in 15 bifejev. V lendavskem pri blagovini pripravljamo tople malice. Ubadamo se tudi s težavami, saj se materialni in drugi stroški nenehno povečujejo, kupna moč prebivalstva pa pada. Ne glede na to smo vendarle optimisti in nameravamo povečati celotni prihodek od laniških 15 milijard 467 tisoč na letošnjih 35 milijard novih dinarjev. V naših prodajalnah bomo imeli še naprej vse vrste blaga, zlasti pa za vsakodnevno oskrbo. O diskontni prodaji blaga pa za zdaj še ne razmišljamo. Pa tudi kakih posebnih prodajnih akcij se ne smemo lotevati, saj nam tega ne dovoljujejo ustaljeni poslovni običaji.«

Zapisal: Štefan Sobočan

KDOR HITRO DA — DVAKRAT DA!

To se je jasno potrdilo tudi ob lanski solidarnosti akciji za odpravljanje posledic neurja s točo, ki je najbolj prizadelo Pomurje. Ocenjena škoda v soboški občini je znašala čez 29 milijard 241 milijonov dinarjev; od tega blizu 25 milijard dinarjev samo v kmetijstvu, kar dokazuje katastrofalni obseg te naravne nesreče. Bilo pa je še 5 milijard dinarjev škode v drugih pomurskih občinah, ki so dobile precej denarja iz republiške solidarnosti. Tako se je še enkrat potrdila velika pripravljenost delovnih ljudi in občanov Slovenije, da vsakomur pomagajo v nesreči. Odbor podpisnikov republiškega družbenega dogovora pa je v ta namen zagotovil še dodatnih 7,4 milijarde dinarjev.

Spodbudni podatki, ki smo jih slišali na skupni seji predsedstva pomurskega medobčinskega sveta Socialistične zveze in koordinacijskega odbora za uveljavljanje socialistične solidarnosti pri predsedstvu RK SZDL Slovenije v Murski Soboti! Kot je poudarila predsednica slovenskega koordinacijskega odbora Marija Zupančič-Vičar, je izjemnega pomena, da je zaživela solidarnost med pomurskimi občinami, zlasti z enodnevnimi zaslugi zaposlenih in raznimi prostovoljnimi akcijami, učinkovita pa je bila tudi sosedska pomoč. Brez hitrega odziva v občinah in učinkovitega odpravljanja posledic neurja s točo bi si danes težko predstavljali redno proizvodnjo na

prizadetih območjih. Zato so izrazili priznanje izvršnim svetom, SZDL, krajevnim skupnostim, ozdom ter številnim aktivistom na terenu. Niso pozabili tudi na humanitarne organizacije, predvsem Rdeči križ, ki je poskrbel za solidarnostno zbiranje vsega potrebnega. Edinstveno je bilo zbiranje poljskih pridelkov, ki ga je organizirala občinska organizacija RK v Murski Soboti. Uveljavili so se tudi enote civilne zaščite in delavci zavarovalnice. Skratka — sistem obrambe pred naravnimi nesrečami je ob tej priložnosti dobro deloval, v prihodnje pa bo treba še več narediti za preventivo.

Na skupni seji pa so obravnavali tudi spremembe in dopolni-

tve družbenega dogovora o upravljanju s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v naši republici. Po mnenju razpravljalcev je sistem solidarnosti dober, vendar ga bo treba, predvsem ko gre za večje naravne nesreče, izpopolniti. Za to se zavzema tudi predsednik odbora podpisnikov družbenega dogovora v SR Sloveniji Tomaž Vuga, ki meni, da bi morali poudariti dolgotrajen postopek odločanja o potrebnih sredstvih za pomoč ob večjih naravnih nesrečah, zvišali naj bi cenaz (s 3 na 4 odstotke družbenega proizvoda posamezne občine) za uporabo teh sredstev itd. Hkrati naj bi uvedli revalorizacijo sredstev na dan nastanka škode in zmanjšali število podpisnikov.

Po seji, na kateri so oblikovali tudi predlog priznanj in zahval ob 25-letnici večjih naravnih nesreč pri nas in organizirane solidarnosti v SFRJ, so si udeleženci ogledali rezultate odprave škode na prizadetem območju Goričkega. Popeljali so jih v Dolnje Slaveče, kjer so jim pokazali novo hišo za mater samohranilko osmih otrok; v tej akciji se je izkazal Rdeči križ.

Milan Jerše

MARLES JE MARLES — TUDI V LJUTOMERU

Po vseh zapletih in težavah z izgubo po zaključnem računu, ki je nastala zaradi napake v obračunu, je v Marlesovem tozdu Masivno pohištvo v Ljutomeru položaj zdaj nekoliko ugodnejši. Izgubo so pokrili, čeprav je pri tem krajši konec potegnila temeljna organizacija, v letošnjem prvem četrtletju pa so v skladi razporedili že nekaj več kot 70 milijonov dinarjev. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je to sicer nekoliko manj, vendar ob tem ne gre pozabiti, da je poslovanje v tem času potekalo pod bremenom novembrskih ukrepov, ko so se tudi v tej temeljni organizaciji morali prilagoditi zaostrenim pogojem gospodarjenja. Po reorganizaciji delovne organizacije se je nekoliko uredil tudi status temeljne organizacije v Ljutomeru, račun so zdaj bolj »čisti«, z ukinitvijo tozda Marketing pa so racionalizirali poslovanje. Kljub vsemu pa v Ljutomeru trdijo, da so v delovni organizaciji še vedno preorganizirani, saj morajo kar deset odstotkov svoje realizacije dati za skupne službe, kar proizvodnjo samo še podružuje.

Kakovost in konkurenčnost sta osnovna pogoja, če želijo vzdržati na trgu, in tega se dobro zavedajo tudi v Marlesovi temeljni organizaciji v Ljutomeru, ki dela čedalje več predvsem za izvoz. Dobri dve tretjini proizvodnje zdaj že izvažajo, prihodki, ki jih ustvarijo na tujem trgu, pa predstavljajo približno 40 odstotkov celotnega prihodka. Ob koncu lanskega leta je bilo čutili manjše povpraševanje na domačem tržišču in računali so, da se bodo tak-

spet močno poraslo in na to v Ljutomeru temeljni organizaciji niso bili pripravljene. Če bi se bolj usmerili na domače tržišče, bi bili tudi finančni rezultati ugodnejši, pravi Stanko Škalič, direktor tozda Masivno pohištvo, z izvozom pa so precej izgubljali. Zadnja devalvacija dinarja bo položaj sicer nekoliko popravila, saj imajo na račun izvoza še okrog 900 milijonov dinarjev deviznih terjatev, vseeno pa je izvoz še slabo plačan. Od 10 do 20 odstotkov še vedno izgubljajo z izvozom, če se bodo znižale izvozne spodbude, pa bo položaj še slabši. V tozdu se skušajo razmeram prilagajati, naročila imajo že za avgust in z nadur-

zahteva kompletiranje. Zaloga lesa v tozdu Masivno pohištvo zadoščajo za štiri do petmesečno delo, takšne zaloge pa so tudi nujne zaradi posebnosti proizvodnje, saj se mora les naravno posušiti. Pri umetnem sušenju prihaja do deformacij in bi tako več izgubljali, pa tudi cene lesa rastejo hitreje kot obresti, ki jih morajo plačati za kreditiranje teh zalog.

Surovine so izredno drage in se dražijo hitreje kot cene gotovih izdelkov, za to so za lesarje velikokrat cenejše surovine, ki jih dobivajo iz uvoza, predvsem drži to za materiale za površinsko obdelavo lesa. Prav draga surovina pa jih sili tudi k varčevanju in v Ljutomerskem

Kakovost je porok za prodajo in v Marlesovem tozdu v Ljutomeru so dokazali, da so sposobni prodajati tudi na najzahtevnejšem tržišču, saj že zdaj dobri dve tretjini izdelkov izvažajo. Foto: Nataša Juhnov.

nim delom naj bi povečali proizvodnjo, vendar zaposleni za to ne kažejo posebnega zanimanja. Vzroke je delno iskati tudi v osebnih dohodkih, kjer prihaja do omejevanja. Prvi izračuni na ravni delovne organizacije kažejo, da bi morali do konca prvega polletja osebne dohodke znižati za dobrih 8 odstotkov, vseeno pa upajo, da se to ne bo zgodilo.

V zadnjem času se v delovni organizaciji srečujejo tudi s problemom likvidnosti, ki pa ima svoje vzroke v razmerah, ki vladajo na tržišču. Kupci zahtevajo podaljšanje plačilnih rokov tudi na 60 do 90 dni, medtem ko dobavitelji zahtevajo petnajstdnevno plačilo, bremenijo pa jih tudi zaloge, predvsem surovin, pa tudi gotovih izdelkov, saj je program njihove proizvodnje izredno širok in

tozdu si prizadevajo, da bi bil izkoristek materiala kar največji. Iz teh razlogov so se odločili tudi za novo naložbo, s katero bodo pridobili skladišče gotovih izdelkov in urejili tehnološko lepilnico. S spajanjem lesa bodo izkoristek letne mase lesa povečali za blizu 200 kubičnih metrov, z novimi skladišnimi prostori pa se bodo povečale možnosti kompletiranja pohištva in tudi večjega izvoza. Sočasno se bodo sprostil sedanjí proizvodni prostor, kjer bodo, kot že rečeno, uredili tehnološko lepilnico lesa. Ker je naložba izvozno naravnana, je že dobila zeleno luč komisije za oceno naložb pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje, 380-članski kolektiv tozda Masivno pohištvo v Ljutomeru pa si z njo zagotavlja možnosti za nadaljnji razvoj.

Ludvik Kovač

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota p.o.

69000 Murska Sobota, Bakovska 29
Telefon: (069) 21-884, 21-459, 22-606
direktor 22-901
vodja komerciale 22-820
nabavna služba 22-807

AVTOBUSNI PROMET
MURSKA SOBOTA

Odbor za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge

1. PRIPRAVNIKI

- ekonomski tehnik
- administrativni tehnik
- avtomehanik
- za določen čas 6 mesecev

Pogoji:

- končana srednja ekonomska šola
- končana srednja administrativna šola
- končana poklicna šola

2. BLAGAJNIK IN LIKVIDATOR FAKTUR

za določen čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu

Pogoji:

- končana srednja ekonomska šola
- devet mesecev strokovne prakse v računovodstvu

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Murska Sobota, Bakovska 29, osem dni od dneva objave.

Pomurski zdravstveni center,
tozdz Zdravstveni dom
Lendava

razpisuje

dela in naloge

glavne sestre tozda

za mandatno dobo 4 let
s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da imajo VI. stopnjo VIP zdravstvene usmeritve — višja medicinska sestra.
- 5 let delovnih izkušenj, opravljen strokovni izpit in sposobnost organiziranja dela.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: PZC, tozdz Zdravstveni dom Lendava. Prijavljene kandidate bomo o izidu imenovanja obvestili v 30 dneh po izteku objave.

Letos 3 milijarde za komunalne objekte

Po zaključnem računu samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota je znašal ostanek sredstev kar blizu 110 milijonov dinarjev. Ta denar bodo letos porabili za dokončanje del oziroma poravnavo obveznosti še iz minulega leta. V prvi vrsti gre za izdelavo tehnične dokumentacije za oskrbo z vodo v soboški občini, za kar bodo morali odšteti čez 46 milijonov dinarjev. Precej denarja, in sicer blizu 26 milijonov dinarjev, bodo morali plačati Geotehnik iz Zagreba za poskusne vodnjake v Bogojini in Črnskih mejah. S preostalim denarjem pa naj bi omogočili izdelavo lokacijskih načrtov za oskrbo z vodo v občini in čistilne naprave v Murski Soboti, za priključek severnega predela Lendavske ulice na severni zbiralnik, kjer je angažiran tozdz Komunalna Sobota, in za obnovo ulične razsvetljave na Trgu zmage v Murski Soboti, kar so opravili delavci Elektra Ljutomer.

— LENDAVA —

Stanovanjska zadruga še letos?

V samoupravnem sporazumu o temeljnih plana občinske stanovanjske skupnosti je zapisano, da bodo v tem srednjeročnem obdobju zgradili 150 družbenih stanovanj. V letih 1986 in 1987 jih je bilo zgrajenih 21 za potrebe združenega dela in 19 solidarnostnih. V letošnjem letu je že nared 6 stanovanj, gradnja pa jih še 14. Očitno je, da se plan ne uresničuje. Samoupravna stanovanjska skupnost je predvidela tudi ustanovitev stanovanjske zadruge. Ker bi bilo racionalneje, so se odločili, da se v Lendavi ustanovi enota stanovanjske zadruge Černelčevci. S to zadruzo so opravljene pogovori, tako da ho da ustanovitev prične že v tem letu. Nadejajo se, da bodo s tem veliko pridobili, saj naj bi bila zadruga gradnja nekoliko cenejša in zaradi tega privlačnejša za občane, ki nameravajo graditi. Tudi parcelo za zadrugo gradnjo bodo na voljo.

Jani D.

V občinski komunalni skupnosti zatrjujejo, da je program osnovne komunalne dejavnosti zadovoljivo uresničen in da je delo potekalo v skladu s finančnim načrtom. Podobno bi lahko ugotovili za dopolnilne programe krajevnih skupnosti ter gradnjo komunalnih objektov in naprav v soboški občini. Nenehno povečevanje cen in inflacijska gibanja pa so vplivala na to, da so presegli prvotno načrtovani obseg skupnih prihodkov in odhodkov.

In če še pogledamo finančni načrt za letošnje leto, ugotovimo, da bodo porabili čez 3 milijarde dinarjev. Za osnovno komunalno dejavnost, kamor štejejo red-

no tekoče vzdrževanje komunalnih objektov, zelenih površin, parkov in nasadov v mestu Murska Sobota, vzdrževanje mestne javne razsvetljave, sofinanciranje vzdrževanja okolice gradov v Rakičanu, Beltincih in drugod, stroške defovanje delegatskega sistema, razne prispevke itd., bodo potrebovali nekaj nad 634 milijonov dinarjev. Za dopolnilne programe krajevnih skupnosti bodo zagotovili čez 383 milijonov dinarjev. Večinoma so to združena sredstva organizacij združenega dela, namenjena za razvoj manj razvitih krajevnih skupnosti v soboški občini. Največ denarja, in sicer nekaj čez 2 milijardi dinarjev, pa bodo porabili za gradnjo

komunalnih objektov in naprav. V ospredju je dograditev potrebnih objektov na črpališču v Črnskih mejah, ki zajema čistilno napravo, vodnjake za pronicanje vode, s pripadajočimi cevovodi, razširitev začitnega pasu, avtomatizacijo vodovodnega sistema in druga dela. Poleg tega nameravajo postaviti industrijski kanalski zbiralnik od čistilne naprave do Markišavske ceste, izdelavo tehnične dokumentacije, lokacijskih načrtov, razne študije za čiščenje odplak ter oskrbo naselij s pitno vodo. Računajo pa tudi na milijardo 270 milijonov dinarjev posojila za gradnjo komunalnih objektov in naprav.

Milan Jerše

Rokometni klub Krog

vabi

v nedeljo, 19. 6. ob 15. uri

na veliko tradicionalno tombolo.

Glavni dobitki: 1. lada samara

2. osebni avtomobil 126 P
3. 4.000.000 din gotovine
4. barvni TV Gorenje
5. 2.000.000 din gotovine

in še vrsta lepih dobitkov. Na prireditvi vas bosta zabavala ansambel Vzmet in humorist Geza

Vabljeni!

ABC POMURKA

TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p.o.

MURSKA SOBOTA

ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p.o.
Murska Sobota,
ODBOR ZA DELOVNA RAZMERJA

objavlja

prosta dela in naloge

ODKUP IN SODELOVANJE PRI ORGANIZACIJI TRANSPORTA

Pogoji:

- poljedetsko-živilnorski tehnik — V. stopnja strokovne izobrazbe
- nad 1 do 2 leti delovnih izkušenj
- poskusno delo 3 mesece

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: ABC Pomurka — Tovarna mlečnega prahu, M. Sobota

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA
Lendava o. sol. o.

Vsem občanom
lendavske občine
čestitamo ob
njihovem prazniku!

Zahteve uskladiti z možnostmi

Kmetijstvo je tista panoga gospodarstva, kjer prihajajo zaostreni pogoji gospodarjenja bolj do izraza, saj je ciklus proizvodnje daljši kot marsikje v industriji in za prilagoditev spremenjenim razmeram je potreben daljši čas. Kmetijstvo je že nekaj časa v izredno težkem položaju, saj so tako rekoč porušena vsa cenovna razmerja, zahteve kmetijcev pa so v glavnem naletele na nerazumevanje. Z majskimi ukrepi, ki naj bi pripeljali naše gospodarstvo k postopni ozdravitvi, se spreminjajo pogoji gospodarjenja tudi v kmetijstvu in kmetijcem vlivajo upanje, da bo ta panoga v enakopravnem položaju z drugimi panogami gospodarstva. Prehod na tržno gospodarstvo in delovanje tržnih zakonitosti naj bi veljalo tudi v kmetijstvu, v kakšni meri se bo to uresničilo, pa bo seveda pokazal čas. O tem in nekaterih drugih vprašanjih, ki v tem trenutku najbolj prizadevajo kmete, smo se pogovarjali s Francem Vrataričem, direktorjem Kmetijske zadrage Panonka.

FRANC VRATARIČ: Skrajni čas je, da je obveljalo spoznanje, da se moramo tudi pri nas tržno obnašati, vprašanje pa je, kako smo na takšno ravnanje pripravljani. V kmetijstvu moramo predvsem ugotoviti, s katere osnovne štarimate, vendar menim, da še nekaj časa o pravih tržnih odnosih ne bomo mogli govoriti, še manj pa jih uveljaviti. Želje so eno, možnost spet drugo in tako se kmetijci bojimo, da nam bo država še nekaj časa predpisovala pogoje gospodarjenja. Se vedno namreč ne vemo, katere cene bomo lahko v kmetijstvu oblikovali povsem svobodno in katere pod taktirko družbe, ki mora skrbeti tudi za socialnovarnostni položaj delavcev.

V zadnjih mesecih so bila v kmetijstvu, še posebej v živinoreji porušena vsa cenovna razmerja. Se položaj zdaj kaj popravlja?

FRANC VRATARIČ: Lahko bi dejal, da se zadnji mesec začnejo stvari obračati na bolje, zlasti v govedoreji, medtem ko v prašičereji težave še vedno ostajajo. Tudi pridobivanje mleka je bila v letošnjih prvih štirih mesecih primerno spodbujano v zadnjem času pa cena mleka spet ni primerna in bo potrebno spreminiti odkupno ceno. Upamo, da bo do sprememb prišlo, saj je na tržišču že čutili določeno pomanjkanje, to pa pomeni za nas konjunkturo in računamo, da bomo kmetijci potegnili vsaj nekaj od tega. Pred nami je tudi turistična sezona, vprašanje pa je, kako bo po sezoni, saj kupna moč pada in kmetijci ne bomo mogli doseči tistega, kar želimo.

Zanimiva je ugotovitev, da ste kmetijci ves čas opozarjali na nesprejemljive odkupne cene živine, kljub temu pa ves ta čas prireje

niste zmanjševali. Podatki kažejo, da se je odkup v prvih letošnjih mesecih v primerjavi z enakim lanskim obdobjem celo povečal.

FRANC VRATARIČ: To je po svoje razumljivo, saj smo kmetijsko območje in druge izbire nimamo. Kmet mora proizvajati, če želi pokrivati vse družbene dajatve in obveznosti, ob tem pa mora skrbeti tudi za svoj osnovni standard. Proizvaja pa tudi zato, ker upa, da bo boljše in zato se proizvodnja v kmetijstvu ni znižala. Dejstvo pa je, da se tisti rejci, ki enkrat opustijo paitanje, težko ponovno vključijo. Ciklus proizvodnje v kmetijstvu je namreč mnogo daljši kot v drugih panogah in prav to nas v zadnjem času najbolj skrbi. Podatki namreč opozarjajo, da stalež krav pada, prav tako pa tudi zanimanje rejcev za vhlavljanje krav in plemenskih telic.

Ze uvodoma ste dejali, da je v kmetijstvu prehod na tržno gospodarstvo težji in zahteva daljši čas. V zadruzi ste že pred koncem maja pripravili predlog novih odkupnih cen živine, ki pa jih, kot kaže, živilskopredelovalna industrija ne sprejema.

FRANC VRATARIČ: Žal smo rejci in predelovalci še vedno na dveh bregovih. Položaj je namreč takšen, da ima tudi predelovalna industrija svoje težave in tako ne moremo najti skupnega

jezika. Menim pa, da tudi tam (tako kot oni menijo za nas) še obstajajo določene rezerve in predelovalna industrija bo morala dojeti, da so težave v osnovni proizvodnji mnogo hujše kot včasih. Nekaj višjih cen smo že izsilili, vendar se zavedamo, da izsiljevanje ne vodi k dolgoročnim rešitvam. Rejci in predelovalci bomo morali združiti interese, če ne želimo, da bi zašli oboji v še večje težave.

Zaradi neurejenih cen vam prašičereja prinaša izgubo. Kakšne so napovedi za naprej?

FRANC VRATARIČ: V prvih treh mesecih smo imeli v prašičereji nekaj čez 190 milijonov dinarjev izgube, približno toliko pa izgubljamo tudi v drugem četrtletju. Podatki že zdaj kažejo, da bomo ob polletju imeli v prašičereji okrog 400 milijonov dinarjev primanjkljaja, je pa ta v naši zadruzi na enoto proizvoda še vedno manjši kot na nekaterih drugih območjih. To pomeni, da je rejec pri nas za svoje delo tudi slabše plačan. Žal tudi napovedi za drugo polletje niso spodbudne, zato smo se dogovorili za sanacijski program, ki mora dati odgovore na nekatera vprašanja.

Kljub vsemu pa se vam je z mesarji le uspelo dogovoriti za nekatere nove cene?

FRANC VRATARIČ: V osnovni reji smo toliko reatni, da ne zahtevamo cen, ki jih predelovalna industrija v tem trenutku ne more dati. Žato smo se dogovorili, da z odkupnimi cenami zaenkrat pokrijemo vsaj 75 odstotkov polne lastne cene in tako je izhodiščna cena pri govedu 4,450 dinarjev za kilogram tople polovice ekstra kakovosti, k temu pa je treba dodati še premijo, ki bo poslej višja za okrog 65 odstotkov. Pri prašičih je izhodiščna cena 70 dinarjev in z njo prav tako pokrivamo le 75 odstotkov ekonomske cene. Odprto še naprej ostaja vprašanje mleka, ki je v pristojnosti Zveznega izvršnega sveta. Tudi tu bo cene nujno potrebno spreminiti in mi predlagamo, da bi kmet dobil za liter mleka s 3,6 odstotka maščobe 500 dinarjev, s čemer bi pokrtil od 80 do 85 odstotkov ekonomske cene.

Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mladine sta pred dobrim tednom pozvali rejce, da ne oddajajo goveje živine pod 3.000 dinarjev za kilogram žive teže. Kako ste v Panonski reagirali na ta poziv?

FRANC VRATARIČ: Ta poziv je vsekakor dobrodošel in ga pozdravljamo. Tudi mi smo namreč v našem strateškem cilju potrdili, da je 3.000 dinarjev tista cena, ki rejcem zagotavlja ekonomski interes za paitanje, vendar mora realnost biti tista, ki bo ta poziv spravila v življenje. Kot sem že omenil, kupna moč pada, zato je potrebna strpnost pri postavljanju zahtev do tistih, ki naše blago prevzemajo.

Ludvik Kovač

CENE

V kmetijstvu je pač tako, da nekatere cene določijo država, druge pa se oblikujejo prosto na trgu, pač glede na ponudbo in povpraševanje. Koruza že nekaj let povzroča zmedo na trgu in kaže, da je tudi tokrat tako. Na novosadski borzi je že presešla ceno 300 dinarjev za kilogram, saj za naravno sušeno zahtevajo od 310 do 315 dinarjev, približno toliko pa tudi za umetno sušeno, medtem ko je tista v vrečah treba odšteti od 330 do 340 dinarjev za kilogram. Rekordno ceno pa je koruza dosegla v okolici Požarevca, kjer ostaja vse več skladišč praznih, cena pa še naprej raste. Pred kratkim je na prostem trgu koruza tu že dosegla ceno 350 dinarjev za kilogram.

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Če bi bilo več tako zagnanih mladih kmetovalcev, kot je 28-letni Zvonko Horvat iz Žižkov, potem se nam ne bi bilo treba bati za usodo zasebnega kmetijstva. Ta čas namreč redi kar 78 govejih pitancev, obdeluje 26 hektarjev zemlje...

»Kmetijstvo me je pač pritegnilo. Že v rani mladosti sem rad delal na polju, pri živini. Potem ko se je oče preusmeril iz kmetovanja v obrt, sem se s kmetijstvom spoprijel sam. Leta 1982 sem zgradil hlev, velik 32 krat 12 metrov, v njem je prostora za 80 glav živine. Trenutno je v njem 52 pitancev (biki in telice), težkih po približno 500 kilogramov, in 26 pitancev, od katerih ima posamezni od 200 do 300 kilogramov. V paitanje dobivam 120 do 130 kilogramov težka teleta. Sodelujem s temeljno zadržno organizacijo Črenšovci, ki mi priskrbi teleta iz prostega odkupa z njenega območja. V glavnem so teleta dobro rejena in v 10 do 12 mesecih dosežejo ustrezno težo.«

Zvonkovi pitanci dosega dnevno od 1,20 do 1,30 kilograma prirastka, kar je lep dosežek. Čas paitanja do določene teže pa ni odvisen samo od pasme in dnevnih obrokov, ampak tudi od letnega časa. Pozimi, ko živali potrebujejo več energije, traja paitanje nekoliko dlje kot poleti.

Sogovornika sem seveda vprašal, kako je sestavljen krmni obrok. Bil sem prijetno presenečen, ko sem zvedel, da ne na pamet, ampak strokovno. Vso silažno krmo namreč da v analizo na živinorejski zavod in na podlagi izvida potem daje osnovni krmni dodatek, kot so tropine oljne repice, sojini zdrob, mesna in ribja moka, visok vitaminski dodatek premiks itd. Živalim, dokler ne dosežejo 200 kilogramov teže, poklada tudi seno. Pita dvakrat dnevno: zjutraj in zvečer. Seveda tudi brez sodelovanja z veterinarjem oziroma pospeševalcem ne gre. Teleta takoj po uhlevljenju cepi, po potrebi tudi pozneje.

»Kako pravzaprav poteka sodelovanje z zadrugo?«

»Ko prevzamem teleta v paitanje, me v zadrugi finančno obremenijo za vrednost telet, ob oddaji pitancev pa k temu znesku prištejejo obresti, ki veljajo v tistem trenutku. Oddano živino mi obračunajo po ceni, ki velja v času oddaje. Računi so torej čisti, kakega posebno velikega ostanka dohodka pa ni, kajti vsi vemo, da so teleta draga, cena pitancev pa ni ravno visoka. Ker pa letno oddam živino iz dveh do treh izmen, v vsaki od 26 do 30 pitancev, se račun za zdaj še nekoliko izide. To je predvsem posledica tega, ker dajem živalim lastno krmo.«

»Koliko hektarjev zemlje pa obdelujete in koliko kubičnih metrov silaže pripravite?«

»Moja kmetija ima 9 hektarjev zemlje, skupaj pa obdelujem 26 hektarjev. Torej imam 17 hektarjev zemlje najete. Na našem območju ni večjih možnosti za najem zemlje, zato jo najemam na drugih, na primer na območju Dobrovnik, Hotize in Razkrižja. No ja, manjše parcele bi se že dobile, vendar gledam tudi na ekonomičnost. Pridelujem koruzo, in sicer na 24 hektarjih. Lei

POTI NAZAJ NI

no pripravim od 500 do 550 kubičnih metrov sveže koruzne silaže in od 100 do 120 kubičnih metrov silaže iz koruznega zrnja. Na preostalih dveh hektarjih pa pridelujem poljščine za domače potrebe.«

Kot ste opazili je sogovornik govoril v prvi osebi. Naj se sliši še tako neverjetno, ampak res je: Zvonko Horvat obdeluje povsem sam vseh 26 hektarjev zemlje, le v času priprave silaže brez pomoči seveda ne gre. Tedaj -- delo traja 14 dni

Mladi kmetovalec Zvonko Horvat iz Žižkov ima hlev za 80 pitancev, namerava pa ga razširiti za nadaljnjih 50 stajiš. Le množična vzreja goveda je donosna. Foto: S. S.

— delovni dan mineva skorajda brez počitka, od zgodnjega jutra pozno v noč. Koruzne sorte, ki jih seje, dajejo obilen pridelek. Pravega časa ni niti pozimi, čeprav ga za krmljenje ne porabi ravno veliko; ima večjo mehnično delavnico z vsemi mogočimi pripomočki, zato glavni strojev popravi sam, le za redno servisiranje pokliče mehanika. Na gruntu so trije traktorji (40, 75 in 90 KS), žitni kombajn, niz strojev za setev in spravilo koruze, 6-tisočlitrska cisterna za gnojevko in tako naprej.

»Pa načrti?« sem še povprašal. »Končal sem kmetijsko šolo, odločil sem se za zasebno kmetovanje oziroma za živinorejo, zato poti nazaj ni več. Nasprotno: treba je iti naprej. Če se bodo razmere na tržišču goveje živine vsaj nekoliko izboljšale, potem bom obseg paitišča razširil še za 50 pitancev.«

S. Sobčan

Mastitisi zmanjšujejo prirejo mleka

Mastitis je vnetna sprememba mlečne žleze, ki jo spremljajo fizične, kemične in mikrobiološke spremembe, povečano število celic v mleku, posebno belih krvnih teles, in bolezenske spremembe na klinične in subklinične.

Mastitis zmanjšuje pridobivanje mleka. Subklinični mastitisi jo zmanjšajo za 10 do 12%, klinični pa za 15 do 20% in tudi več. To pomeni, da krava s 5.000 kg mleka izgubi na leto do 900 kg mleka. Zaradi mastitisa je v mleku povečano število celic in soli (kloridov), manj pa je beljakovin in tosiče. Tako mleko povzroča težave pri predelavi v sir in maslo.

Povzročitelji mastitisa vdrejo v vime najprej skozi seskov kanal, lahko jih prinese kri, vderejo pa tudi skozi poškodovano kožo seskov ali skozi ranjeno sluznico seskovega kanala in cisterne. Za zdravljenje te bolezni je pomembno pravočasno odkrivanje. Ob vsaki molži mleko nadzorujemo tako, da prve curke izmolzemo v posodo s črno, zeleno ali temno modro ploščico: tako hitro opazimo, če je mleko spremenjeno. Navadno je mleko iz

Če stojišča niso ustrezna, so vimena precej umazana. Teško jih je očistiti, še posebej, če je umazanija mokra ali vlažna. Taka vimena navadno premo s toplo vodo. Ponekod jih po pranju še razkužijo z razredčenim razkužilom.

Po pranju vimena s toplo vodo, ki ima nad 40 °C, ali pri grobem pranju odstranimo s kože na seskih zaščiti sloj tosiče ter ojačamo vodor mikroorganizmov v tkivo.

Voda za pranje vimena je navadno čista le pri prvih nekaj kravah. Zamenjati bi jo morali skoraj po pranju vsakega vimena posebej, kar je precej težko izvedljivo. Prav tako je večinoma umazana tudi krpa ali goba za brisanje vimena. V vodi, krpi ali gobi za pranje vimena pravzaprav le kopičimo umazanijo in škodljive mikroorganizme. Krpo oz. gobo bi morali vsaj po vsaki molži tudi prekuhati ali pa vsako vime obrišemo s posebno papirnato brisačo, ki jo uporabimo le enkrat.

Zato priporočamo predvsem pravilno dimenzionirana stojišča, na katerih so vimena čista. Tako jih

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

vnete četrti bele barve, mogoče malo bolj vodeno kot normalno, v njem vidimo kepice ali krpice sprjetih belih krvnih teles, v nekaterih drugih sestavinah mleka, v mleku utegnelo biti sledovi krvi, lahko je popolnoma vodeno ali pa pomešano celo z gnojnim izcedkom.

Prav je, da zdravje vimena kontroliramo enkrat mesečno s posebnimi reagensi. Mleko vsake četrti zmešamo z obarvanim reagensom in opazujemo učinek. Mleko iz zdrave četrti se le obarva, mleko iz obolele četrti pa se obarva in zgosti v gosto tekočo gmoto.

Mastitis je vnetje vimena, ki zelo hitro napreduje. Takoj, ko opazimo vnetje četrti ali spremenjeno mleko, pokličimo veterinarja in se ravnamo po njegovih navodilih. Pri lažjih obolenjih živinozdravnik vbrizga v seskov kanal obolele četrti antibiotično zdravilo, pri težjih znakih da kravi tudi injekcijo antibiotikov.

Po zdravljenju izmolzemo zdravljeno četrt pet do šestkrat. S tem izmolzemo okuženi izcedek in pospešimo zdravljenje obolelega tkiva. Izmolzujemo v posebno posodo, izmolzek zakopljemo v gnoj ali zemljo. Roke in posodo pa po opravljenem delu razkužimo s sredstvom za razkuževanje seskov po molži (iosan CCT: dva dela vode na en del iosana).

Krave z mastitisom pomolzemo vedno zadnje, zdrave četrti lahko strojno, bolne pa ročno. Zdravljenje po potrebi ponovimo. Pri irdovratnih vnetjih lahko bolno četrt ali vime presušimo. Nato vbrizgamo antibiotično zdravilo.

lahko čistimo s suho papirnato brisačo, krpo ali slabo.

Ponekod vimena po pranju tudi razkužujejo. Pri tem naletimo na podoben problem, kot pri vodi za pranje vimena:

— skoraj nikoli ne pripravimo dovolj močne koncentracije razkužila, da bi lahko uničili klice na vimenu v času razkuževanja. Razkuževanje traja navadno 5 do 15 sekund;

— s krpo ali gobo vnašamo v razkužilo organske snovi z vimena, ki mu slabijo učinkovitost. Po določenem času ga popolnoma inaktivirajo. Razkužilo bi morali večkrat obnavljati ali zamenjati;

— večinoma uporabljamo cene razkužila, ki tudi sušijo in nadejajo kožo na seskih ter rokav. Skozi ranice v koži vdirajo tudi škodljive klice.

Marsikje še vedno uporabljajo razredčeno razkužilo za razkuževanje molznih enot med pretikanjem. Po razkuževanju enote izperejo z vodo in nato nataknejo na vime. Tudi tu koncentracija razkužila navadno ni dovolj močna, da bi v nekaj sekundah uničila vse škodljive klice. Poleg tega vedno, ko pomočilo možno enoto v vedro, zanesemo v razkužilo nekaj mleka, ki je bilo v molzni enoti. Tako slabimo učinek razkužila in v njem kopičimo organske snovi. Podobna je z vodo, s katero izpiramo molzne enote: v njej pravzaprav samo kopičimo umazanijo, ki smo jo zajeli v vedru z »razkužilom«. Tako lahko povzročitelje mastitisa prenašamo od vimena do vimena, od krave do krave — po vseh hlevu.

Precej je tudi možnosti, da pri izmolzenju prvih curkov mleka ne ugotovimo mastitisa (subklinični

Klinični mastitisi se delijo na akutni mastitis, na kronični mastitis in na subakutni mastitis. Pri akutnem mastitisu je okužena četrti otekla, vroča in boleča. Mleko je navadno spremenjeno. Žival ima visoko temperaturo, njeno splošno stanje pa se poslabša. Pri kroničnem mastitisu znaki bolezni niso očitni; zatrdline nastanejo v vimenu, posebno pogosto pri osnovni seskov in okrog mlečne cisterne. Mleko je običajno spremenjeno. Bolezen lahko traja tedne in mesece, obolela četrt pa lahko popolnoma ogluši. Subakutni mastitis se od časa do časa pojavi v kronično obolenih četrtih in lahko preide v akutno obliko. Obolela četrt je rahlo nabrekla, mleko pa spremenjeno. Znaki vnetja lahko izginejo po nekaj molžah, vendar ostane četrt ogrožena.

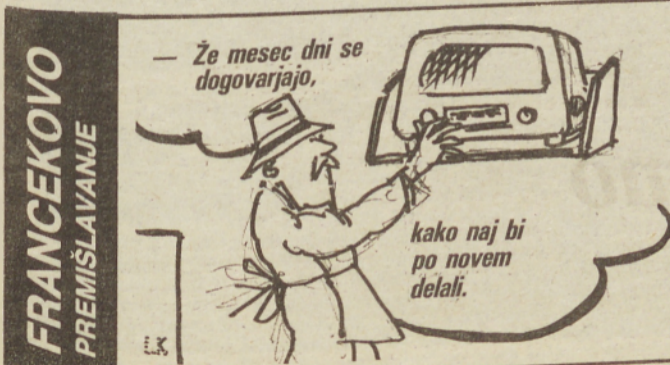
Pri subkliničnih mastitisih okužena četrt in mleko nista spremenjena, zmanjša pa se proizvodnja. Razmerje med kliničnimi in subkliničnimi mastitisi je navadno 1:32. V hlevu, kjer je ena četrt s kliničnim mastitisom, je prav gotovo 32 četrti s subkliničnim mastitisom.

Povzročitelji mastitisa so trdovratni in jih z razkuževanjem težko uničimo. Le povzročitelja kužne presušitve vimena lahko hitro uničimo s pravilnim zdravljenjem in razkuževanjem.

Mastitis preprečujemo predvsem tako, da zaviramo pojav in razvoj povzročiteljev. Pri tem so odločilne klima in hlevu, urejena stojišča, na katerih si krave ne poškodujejo seskov, pa tudi pravilna prehrana. Molzniki morajo biti zdravi in morajo obvladati tehniko molže. Oprema za molžo, predvsem stroj za molžo, mora biti po vsaki molži očiščena in razkužen. Molzni stroj mora delovati brez napake, odločilni sta višina vakuumu in pulzacija. Mastitis preprečujemo tudi s tem, da po vsaki molži razkužimo seske, da preprečujemo medsebojno sesanje in da pokličemo veterinarja, brž ko ugotovimo mastitis. Posebno pomembna sta mesečna kontrola zdravja vimena z reagensi in varovalno vbrizgavanje antibiotikov v vsako četrt vimena ob zasušitvi. Da zavarujemo živali pred mastitisom, vbrizgamo takoj po zadnji molži v vsako četrt 400 do 600 mg orbenina (cloxacillin), in to ponovimo po 10 do 14 dneh. Krave, pri katerih se mastitis ponavlja, izločamo. Včasih je to težko, ker so te krave navadno najboljše molznice.

Povzročitelje mastitisa lahko s take četrti prenesemo z molzno enoto na zdravo četrt. Pri tem se povzročitelji, če je seveda molzni stroj brez napak, zadržijo večinoma na koži seska in v seskovnem kanalu. Včasih jih takoj po molži najdemo tudi v seskovi cisterni. V tem trenutku, ko so nam še dostopni, jih moramo uničiti. To dosežemo z razkuževanjem seskov po molži (teat dip).

Takoj ko molzno enoto prenesemo s pomožnega vimena na pripravljeno, pomočimo pravkar pomolzene seske v primerno razkužilo. Razkužilo ostane nekaj časa na koži seskov in uniči klice na njej. Del razkužila pa vakuum, ki po molži še ostane v notranjosti seska, potegne v seskovo cisterno. Tako uničimo tudi še ostane v notranjosti seska. Za ta postopek največ uporabljamo jodofore, posebej prirejene za zaščito kože (iosan CCT, razredčen z vodo v razmerju 1:2). S tem zmanjšamo odstotek novih obolenj vimena za več kot polovico.

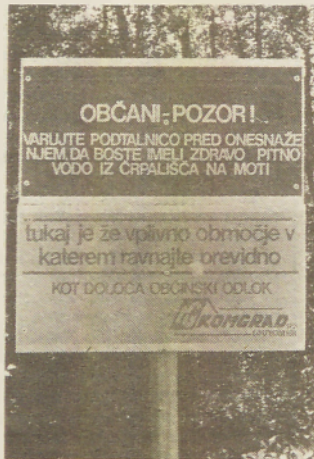

PRISLUŠKOVANJE

Tudi zato, ker je to leto razglašeno za leto ekologije v turizmu, predvsem pa zaradi zorenja zamisli o t.i. krajinskem parku Mura, smo se podali na popotovanje ob levem in desnem bregu Mure od Bakovec oz. Vučje vasi do Hotize oz. Martina na Muri. Vodilo nam je bil slovit dialog učitelja in učenca: »Alilišiš šumenje vode! Slišim. To je pot.«

OD GRAMOZNICE DO MLINA

Postanka pri gramoznicah v Bakovec in Dokležovju nas neprijetno opomnita na siceršnje prostorske posege, ki spreminjajo podobo kulturne krajine in ogrožajo naravno dediščino, čeprav hkrati drži, da od takega načina izkoriščanja naravnih bogastev živi dokajšnje številno prebivalstvo v pomurski deželi. Ko prečkamo reko — čez most v Veržuju — še zlasti pa, ko se znajdemo pri združenem, še dejavnem mlinu ob Muri, pri Babičevem mlinu,

prisluhujemo. Mura šumi. »Včasih človek ne ve povsem zagotovo, če šumi Mura ali pa šumijo logi ob njej. Morebiti bi jo pa lahko slišali tudi takrat, ko pod mursko zemljo posebej živahno nosi droben pesek, ki ga je pred mnogimi tisočletji namlela.« premišljuje naš razumnik in nadaljuje: »Na sploh je torej šumenje bolj slšno takrat, ko ni pritlehnega vetra, ki bi premikal dreve, in ko so razmere za takšna zračna strujanja, da se lahko glasovi šumenja dvignejo nad vrhove obrežnega loga in se razširijo v notranjost pokrajine. Navsezadnje pa tudi to ni nekaj povsem različnega od pojavov pri vseh drugih rekah.«

Mlinar Babič pravi, da bi morali priti ob sončnem vzhodu, ko je pogled na mlin — v luči vzhajajočega sonca — najlepši. Morda ima takrat, kakor pač za koga, Mura posebno moč; podobno kot ob sončnem zahodu. Spet nam pomaga naš premišljevalec: »Na zemlji najbrž sploh ni reke in rečice, ki ji ne bi že kdo pripisoval posebne moči. Nekateri to počnejo zaradi animizma, ker so prepričani, da imajo vse stvari dušo. Torej tudi reke. Drugi zaradi domoljubja, ki posebej poraste takrat, ko je človek daleč od domačih krajev in jih želi čimprej znova videti. Takrat se pred notranjim zrenjem pogosto pojavi podoba domače reke. Spet drugi iz razlogov, kakršni se sedaj pojavljajo ob Muri. Namreč zato, ker ne bi

radi, da reka izgine zaradi elektrarn. Mnogi pa tudi zato, ker je bodisi kdo izmed njihovih bližnjih ali znancev utonil v reki bodisi zato, ker jim je podivjana narasla reka prizadela veliko gorja. Skupaj s tistimi, ki ljubijo reke zaradi njihove posebne lepote, njihovega pritekkanja in odtekanja, ki odnaša težke misli, če človek stoji ob njih, so si pa vendarle sorodni z onimi, ki smo jih imenovali animisti.«

OD MLINA DO MLINA

Mlin se vrti dalje in neumorno spreminja zrnje v moko, mi pa smo na poti proti Moti, kjer nam je cilj naslednji, Smodišev mlin. Medtem nam noče iz gla-

VODI — ISKANJE POTI

ve, kar smo slišali od strokovnjaka z mariborskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ko je razčlenjeval problematiko nižinskih tekočih voda, katerih osnovni značilnosti sta meandriranje in poplave. Sklicuje se na nemške izkušnje in reko Ren, ki sama z vsemi stranskimi pritoki zaradi regulacij sicer lokalno na mestih, kjer so včasih bile poplave, ne poplavlja, zato pa se pri izrednih vodah vsa voda izredno hitro zbere in v spodnjem toku povzroča težave. Od tod težnje, da bi prostoru vendarle vrnilo nekaj njegove retencijske sposobnosti, to je sposobnosti zadrževanja nizkih voda. »Te ambicije se ujema z varstvenimi prizadevanji, kajti na ta način je mogoče revitalizirati celo vrsto ekoloških sistemov, ki so bili vezani na poplave, pa na vse tiste meandre, ki smo jih sčasoma zasuli, ponekod spremenili v njive, drugod pogozdili.« zvemo in še, da se s to problematiko ukvarja poseben Inštitut za varstvo in ohranjanje poplavnih območij. »V novejšem času pripravljajo študijo, na osnovi katere bi revitalizirali več nekdanjih meandrov, ki so ohranjeni ali kot vodne površine ali so zasuti. Odkupujejo zemljišča, ki so bila meliorirana in spremenjena v kmetijske površine, da bi jih ponovno spremenili v poplavna območja, ki bi bila sposobna sprejeti določene količine vode v času visokih vod, kar pa je seveda zelo zahtevno, saj kulture, ki so zdaj na teh območjih — naj bodo njivske ali gozdne — poplav ne prenašajo. Torej je treba izdelati revitalizacijski program in na njegovi osnovi vzpostaviti tako življenjsko združbo, ki prenaša poplave; šele takrat bo možno ta območja ponovno poplavljeni.« In kje, v čem, so strične točke z Muro? »Tukajšnje območje je vezano na visoko talno vodo, hkrati pa ima zelo malo padavin. Torej bo treba na vseh tistih površinah, ki jih osušujemo — da bi se mogli iti intenzivno kmetijsko pridelavo — v sušnih obdobjih zagotoviti tudi namakanje. Za namakanje pa vode ni. Zakaj ne? Tisti po-

vršinski tokovi, ki bi lahko dali vodo za namakanje, so do te mere onesnaženi, da ta voda za kaj takega sploh ni uporabna, vključno z Muro; to so pokazale študije. Da pa bi za namakanje uporabljali podtalnico, je zelo vprašljivo glede na to, da celotno območje potrebuje talno vodo kot pitno vodo, da so viri pitne vode — glede na intenzivno urbanizacijo — skopi in skromni ter da jih je večina že ogroženih zaradi vsesplošnega onesnaževanja okolja.«

OD MLINA DO MOSTA

Srečujemo se z ljudmi tik ob desnem bregu Mure. Pokramljamo z Alojzom in Margareto Rus z Mote, oba že krepko v letih, poročena dobrih šest desetletij, ki se rada spominjata minulih dni, verige mlinov in številnih mlinarjev na Muri, pa z Bukovčevima z Gomile, ki sta k brani zapregla konjiča, s Franjom Ivanušičem z Razkrižja, ki je z ročno nahrbtno škropilnico »šprickal« koruzo, s Komparičevimi z Veščice, ki so s sosedi »pešč« okopavali koruzo, in številnimi drugimi pri poljskih opravilih ali spravi sena. Opoldanska sopolja je pritiskala na pokrajino in zažejalo nas je po debeli, hladni senci.

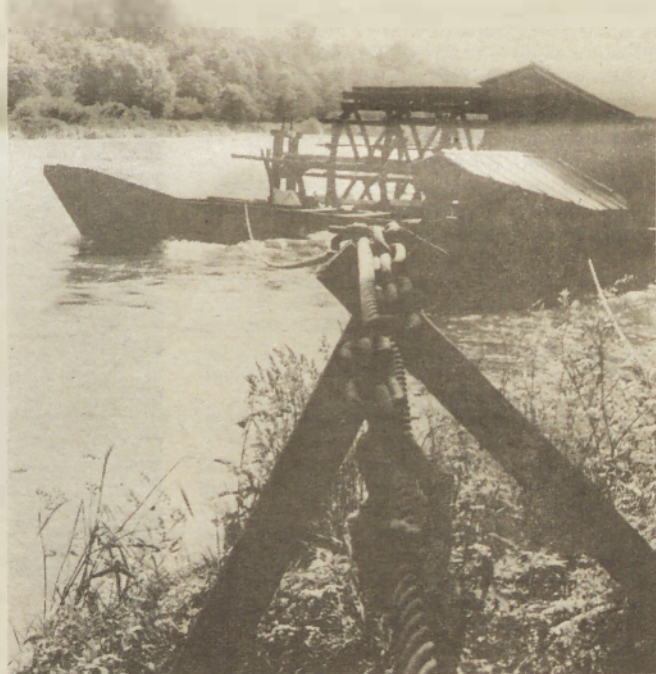
Kljub vsemu smo se na ravnini med polji in travniki proti Razkrižju zalotili pri vsem tistem, kar sodi v naravno zakladnico Mure oz. kar naj bi zavarovali v okviru t. i. krajinskega parka Mura. Gre za enkratno rastlinski svet z vrsto naravnih rezervatov; omembe vredni so predvsem obmurski logi, strnjeno razprostrti ob obalah reke, pri čemer na naši poti nismo mogli prezreti Babjega ložiča ob Moti, sestoj tridih listavcev (hrast, jesen, brest, gaber), kjer je rastišče spremenjeno zaradi upada podtalnice. Prav tako redka in vredna je združba vrb in jelše pri lipah v okolici Mote, kjer je tudi gnezdišče redke sive čaplje. Prebivalstvo bolj malo ali sploh nič ne ve o tem, da bi to območje zavarovali. Andrej Oman, matičar na krajevnem uradu Razkrižje, je odločno proti temu, da bi na reki Muri gradili vodne elektrarne in dodaja, da se ne kaže igrati z naravo, saj tega, kar je dala, pa ji na silo vzamemo, nihče več ne more vrniti. Sicer pa je v tem pogledu čedalje več alternativ; eno od njih ponuja v Zelenem listu, glasilo pomurskih naravovarstvenikov, prof. Tone Novak, čeprav tudi na male vodne elektrarne ne bi smeli pozabiti.

OD MOSTA DO ŠTORKELJ

Čez most na Razkrižju se vrnemo na levi breg in se znajdemo na Srednji Bistrici. Ne da nam miru, od kod ime reke. Spet smo pri našem premišljevalcu, ki predpostavlja, da bi mogla Mura pomeniti tudi mokro, močvirno, da bi slednjič pristal pri starogrški besedi »moira«, ki pomeni del neke celote, tisto, kar človeku gre, kar mu je usojeno. In presenetljivo: kako blizu sta si po izgovorjavi »Mura« (narečna oblika) in »moira«. Pri usodi smo torej, pri duši, pri prvobitnem. Izvirni pomurski razumnik — čas je, da povemo, da gre za prof. Štefana Smeja in njegovo Skico za meditacijo o Muri, ki jo je predstavil na tretjem jugo-

slovenskem trienalu Ekologija in umetnost v Mariboru — premišljuje o ribičih, ki jim pripisujejo neko posebno zmožnost za bledenje. Povzemimo — brez navednic — da bresti pomeni tipaje hoditi po vodi, ki spodnaša, ker je Murino kameenje spolzko in reka hitra. Poleg tega pa z izrazom »broditi« Prekmurci označujejo tudi globoko razmišljanje, ki je bolj ali manj zaprto v izkusveno brezizhodnost. »Broditi in brodititi«: v prekmurščini to pomeni miselno aktivnost, ki se ni izšla, ker njen vzgib ni od tukaj. Izraz »broditi« je blizu izrazu »brodititi«, ki pa ne pomeni bolezenske blodnje, marveč blodnjo zaradi neizmerne širine možnosti. Le kaj bi moglo biti to naše popotovanje po Murinem parku, naslovljeno Prisluhovanje vodi — iskanje poti? Lahko da eno in drugo. Vsekakor smo našli pot do gnezdišč

kjer še posebno živo občutimo vpetost v navzkrižne tokove dogajanj: človek je kot medij med valovanjem vodne gladine, širjavami kopnega, načinom svoje hoje po bregu inrodu reke ter vsakršnimi stezami. Spet smo pri usodi, pri prvobitnem, pri duši: pravzaprav pri tem, če govorimo pragmatično, kako ohraniti naravno in kulturno dediščino v pokrajini ob Muri, kako do murskega krajinskega parka. Predlog zanj je pripravil mariborski Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine — prej omenjeni strokovnjak je Janko Urbanek z navedenega Zavoda — ob pomoči kulturnih skupnosti pomurskih občin in republiške skupnosti in pomeni logično nadaljevanje študije iz leta 1984. Bistvo predloga je, zavarovati najbolj značilne in najpomembnejše predele reke Mure in pokrajine ob njej.

štorkelj in do propadajočega kolišča-gostišča Bobri. Zadeli smo na več delavcev, ki so premetavali plohe in deske ter urejali okolico. Zgodba o nekoč vabljivi gostinsko-turistični postojanki na lendavskem območju je že stara in zguljena, ponovil pa nam jo je Štefan Šuster, podpredsednik sveta krajevne skupnosti Bistrica, rekoč, da pri Bobrih ni mogoče priti do konca. Bodo v letu ekologije v turizmu le našli dobrega gospodarja?

OD ŠTORKELJ DO PRELETNE POSTAJE

Še na Hotizi oz. pri hotiškem jezeru smo se pomudili, tam,

To je ozemlje, ki se na levem bregu — smo povsem natančni — razprostira od Kroga do Hotize, na desnem pa od Vučje vasi do Gibine. Območje parka odlikujejo posebne ekološke razmere, značilno rastlinstvo in živalstvo ter značilna krajina.

Območje je tudi mednarodno pomembna ornitološka lokaliteta kot gnezdišče in kot preletna postaja močvirskih ptic.

Predlog za park je vnesen v dolgoročni družbeni plan SR Slovenije in bi moral biti kmalu nared za javno razpravo. Tudi zavoljo tega je, kot smo rekli že na začetku, nastalo to popotovanje.

Branko Žunec
Foto: Nataša Juhnov

»Takole — horuk!«

Kakšno lepo zapeti? Saj to vendarle znamo!

»Polko piešem, valček piešem, tudi rock and roll.«

Tudi kakšen spominek je treba kupiti, da bodo domači videli, kaj smo bili.

Utrinki V10 in S 11

To je moj prvi Vestnikov vlak. Ob pogledu na množico, ki se zbira na soboški železniški postaji, se sprašujem, kaj je tisto »nekaj«, kar žene toliko Pomurcev že petnajsto leto na ta tradicionalni izlet.

Dan je lep, sončen in pravi, da je takrat, ko pelje Vestnikov vlak, skoraj vedno tako. V našem 10. vagonu je že zjutraj veliko veselih, predvsem mladih obrazov, kar ni naključje, saj je to DISKO na kolesih. Radio Murska Sobota je tako dobil priložnost, da se oglasa na dveh valovih. 6.20 — pisk in Murska Sobota ostaja nekje v daljavi. Vlak se ustavlja: Beltinci, Veržej, Ljutomer... »Šnops«, pečen piščanec, šunka in druge domače dobrote dišijo po hodnikih. Čas hitro teče in nekaj pred deveto se ustavimo na postaji, kjer z velikimi črkami piše CELJE. Mnogi so prvič v tem prelepem mestu ob Savinji, sredi doline zelenega zlata.

Godba na pihala... pozdrav... visoko dvignjene številke v rokah vodnikov (bolje rečeno vodnic) in že se razkropimo po mestu. V programu piše, da si bo 11. skupina ogledala muzej Stari pisker, spotoma pa še prodajalno Kovinotehne Železninar, potem naj bi se z avtobusom odpeljali v Ljubčno na ogled tamkajšnje keramične industrije.

Stari pisker — berem pisma na smrt obsojenih, gledam fotografije streljanja talcev... dolgo je že od tega, a te še vseeno stisne pri srcu... mogoče mladi dandanes res že nekoliko pozabljamo na trpljenje teh preprostih ljudi revolucije, toda kaj, ko so nam včasih prikazovali vse tako črno-belo.

Pot v Ljubčno po ozki cesti, tudi nekoliko makadama je vmes. »Tou pa je skoraj kak naše Goričke ceste,« slišim glas za sabo. V tovarni je vroče. Pokažejo nam, kako so nekoč delali opeko in kako danes z moderno opremo glino spreminjajo v gradbeni material. Počasi se nam utrujenost privleče v noge. Vroče je in žeja nas. Vračamo se proti Celju. Pri medvedu imajo zaprto, pa nič zato, saj tudi pri Amerikancu točijo hladno pijačo. Hala Golovec je takoj za ovinkom. Na parkirišču se nekateri vozniki še trudijo, da bi prodali rabljen avto. Mi pa hitimo proti hali A, saj nas naši železci že opozarjajo na lakoto. Po kosilu se lahko vsak zabava po svoje: ples v disku ali ob zvokih narodnozabavne glasbe, sprejmi po mestu, pogovori, pesem, nakupi... Vsake lepe stvari je enkrat konec in potreben je »dvigniti sidro«. Pot z mestnimi avtobusi do železniške postaje, hvala Celjanom za gostoljubnost in na svidenje.

Vračamo se proti domu. Iz zvočnikov odmeva glasba, iz kupejev se sliši pesem, ljudje so utrujeni, a zadovoljni. To je izlet, ki ga nekateri čakajo vse leto. To je za nekatera edina priložnost, da vidijo kaj več od domačega praga. V čem je poglobitvi čar? Na to pa lahko odgovori vsak od potnikov po svoje, ugotovili pa boste tudi vi, če se nam boste pridružili na Vestnikovem vlaku 89.

Dušan Horvat iz Moščanec:
»Na izlet sem šel namesto stare mame. Bilo je lepo. Bil sem na gradu in v tovarni Toper. Všeč mi je bil disko, mogoče bi morali za nas mlade pripraviti še kaj sodobnejšega, recimo videoprojekcije. Če bom imel priložnost, bom še šel z Vestnikovim vlakom.«

Matilda Špiak, Trezika Kapun in Hanika Špindler iz Berkovec:
»Z Vestnikovim vlakom smo potovale že večkrat, Matilda je bila letos že desetič. Vse tri smo kmetice in to je edina stvar, ko kam gremo. Videle smo marsikaj zanimivega: Cinkarno Celje pa muzej. Letos je bilo še lepše kot lani, ker so bili ljudje bolj lušni.«

Alojz Gider s Tišine:
»Pred tremi leti sem se prvič peljal z Vestnikovim vlakom. Takrat sem bil izžreban. Videl sem marsikaj lepega. Bil sem na gradu pa v tovarni Toper. Kmetije imamo le malo možnosti, da gremo na izlete, zato bom še potoval z Vestnikovim vlakom.«

Jože Kuronja iz Moščanec:
»To je moje sedmo potovanje z Vestnikovim vlakom. Šel sem namesto sestrične, ki je bila izžrebana. Skoraj vsako leto gre kdo iz naše družine. Organizacija je bila zelo dobra. V pivovarni smo si lahko ogledali, kako se dela pivo. Skratka, bilo je zanimivo in lepo. Če bom še živ, bom šel tudi naslednje leto.«

Marija Skraban iz Strukovec:
»Na izletu sem skupaj z možem Stefanom in vnukom Alešem. To je

že moje 12. potovanje. V Celju smo doživeli res lep sprejem. V Cinkarni smo si vse lepo ogledali in povedali so nam vse, kar smo jih vprašali. Bilo je lepo in še bomo šli.«

Cvetka Peterec iz Trnja in Bernarda Kolarič iz Dolnje Bistrice:
»Prvič sva na Vestnikovem vlaku. Vse je bilo lepo, mogoče je le nekoliko manj najini starosti primerne družbe. Poleg vagona za mlade bi mogoče morali še na kakšen drug način pridobiti več mladih za to potovanje.«

Karel Lebar iz Lendave:
»Na izletu sva skupaj z ženo. Jaz sem bil izžreban, žena pa je potovanje plačala. Moram pohvaliti organizacijo. V Celju je bilo lepo in bova še šla.«

Igor Makari iz Kupšinec:
»Star sem 15 let in to je že moje peto potovanje z Vestnikovim vlakom. Vedno potujem s staro mamo. Do zdaj je bilo vselej lepo in upam, da bo tako tudi naslednje leto.«

Emilija Vogrinič iz Gerlinec:
»Že šesto leto hodim na izlet z Vestnikovim vlakom. Letos nas je iz naše vasi nekaj nad 40. Kmetije imamo le malo prostega časa, a ga za ta izlet vedno najdemo, saj je tako lepo. Organizacija je bila tudi letos zelo dobra, nekoliko nas motijo le novi vagoni, ki so sicer udobnejši, toda manj primerni za druženje.«

»Oj mladosti moja...«

Kam se je naša potnica tako zagledala?

Vsi smo se komaj zrinili v velikansko dvorano Golovec.

Še zadnji pogled in pozdrav Celjanom in vlak nas popelje proti domu.

Pripravili: S. Eöry in N. Juhnov

LENDAVA

KDAJ OBNOVA KRANJČEVE ULICE?

Iz starega dela Lendave vodi v novi del Kranjčeva ulica. Cesta je speljana tik ob goricih, torej ob hribu, ki ga na mestih močno nadeja erozija, kar ogroža promet. Na predelu, ki ga poznajo prebivalci kot »Čukadombe«, je cesta v najslabšem stanju, varnostna ograja ob njej se je močno nagnila, ponekod pa je ni več. Tudi cestišče je nagnjeno in predstavlja nevarno prometno past.

Ta del Kranjčeve ulice je v slabem stanju že nekaj let, vendar ni nihče ničesar ukrenil, da bi nevarnost odstranil, cesto obnovil in postavil novo varnostno ograjo. Na cesti je bilo že več prometnih nesreč, toda to nikogar ne moti; niti to ne, da je v bližini osnovna šola, z več kot 1000 učenci, ki čestokrat hodijo po tej cesti. V Lendavi se je že marsikaj uredilo, tudi takšni problemi, ki niso bili najnujnejši, pravijo občani, na to cesto pa se vedno pozabi. Kranjčeva ulica je več kot potrebna obnove, zgraditi bo potrebno tudi pločnike, saj je sedaj hoja pešcev po cesti prenevarna. Lendava želi postati turistično mesto; če si to res želi, ne bi smeli prezreti ceste, ki kazni podoba mesta.

Jani D.

KRAJEVNA SKUPNOST ČENTIBA

Kraj, ki ne bo izumrl

Za nekatere obmejne in narodnostno mešane kraje lendavske občine ugotavljajo, da se število prebivalcev zmanjšuje. Tega pa ni mogoče reči za Čentibo, prijazno naselje ob vznožju vinogradov, kajti tu nenehno zidajo nove hiše in naseljujejo se novi prebivalci.

Krajevna skupnost Čentiba je v nedeljo proslavila svoj drugi praznik. Zal je prirediteljtem ponagajalo vreme in so zato slovesnost prestavili v vaški dom; drugače bi bila na prostem. Govornika v madžarskem in slovenskem jeziku sta predstavila dosedanje uspehe, pomembne za vse občane: asfaltirali so ceste, uredili mrliško vežo, zbiralnice mleka, gasilci so kupili avtomobil in uniforme, nogometni klub Mladost je s pomočjo krajevnih skupnosti uredil igrišče in sanitarne prostore, svojevrsten rezultat vztrajnosti občanov (delegatov) pa je tudi obljuba, da bo krajevni urad še naprej deloval. Tačas pa še ni znana usoda otroškega vrta.

Na slovesnosti je občanom čestital za dosežene uspehe

in jih spodbudil k novim predsednik občinske konference SZDL Marjan Žerdin. Kulturni program je bil zelo pester: nastopili so domači pevci — člani kuda Vljaj Lajos, v goste so prišli pevci in citrarji iz vasi Csömöder iz

Te dni je izdala samoupravna interesna skupnost za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti občine Lendava v 400 izvodih *Krajevno kroniko Čentibe. Gre za 56 strani obsegajočo knjižico, v kateri je tudi 30 slik. Kroniko Čentibe je napisal Sándor Varga.*

LR Madžarske in navdušili številno občinstvo, zaplesala je folklorna skupina iz Žitovec, z deklamacijami in pesmimi pa so se predstavili še ciccibani in pionirji. Krajevna konferenca SZDL pa je tudi podelila priznanja Osvobodilne fronte. Prejeli so jih: Laslo Gal, Rudolf Radiković, NK Mladost in Gasilsko društvo Čentibe.

Š. Sobočan

SLOVESNOST — Na prireditvi ob drugem krajevnem prazniku je v Čentibi nastopil tudi pevski zbor domačega kulturnoumetniškega društva Vljaj Lajos. Zapel je tudi pesem o Čentibi.

Foto: Š. S.

Pod Martinovim bregom majhna tovarna

Iz Dobrovnika se odcepi cesta proti državni meji, v vijugah pelje skozi gozd, ob Martinovem bregu zavije na polja in končno v Kobilje. Lepa je vožnja po tej cesti, posebej sedaj, ko se je narava doobra prebudila, ko so polja posejana in ljudje čakajo na prve darove zemlje in svojega dela. Kaj nas je spodbudilo, da obiščemo to vas? Zvedeli smo za podatek, da bo letos stara 700 let, da je ena najstarejših naselij v občini in da bodo krajski letošnji krajevni praznik proslavili v tem duhu.

Pali Nemet je vodilni človek krajevnih skupnosti, človek, ki je veliko svojega prostega časa posvetil vasi, je tudi človek, ki mu ljudje zaupajo in vodja tovarnice, ki so jo odprli pred letom dni. Pogovor z njim je vedno odkrit in včasih hudomušen. Najprej sva razgalila majhno tovarno Utoka, ki so jo uredili v nekdanji šoli v kateri je šolske klopi guli tudi pisec teh vrstic. Kobilje je v nekaj zadnjih letih utonilo v pozabo, mladi so se začeli na veliko izseljevati, ostajali so starci, nesposobni za delo. Vodstvo krajevnih skupnosti je iskalo vse mogoče možnosti, da bi prišli do nekakšne proizvodnje, v kateri bi mladi dobili delo, da bi se ustavilo izseljevanje in da bi ta stara vas ponovno zadihala s polnimi pljuči.

Uspeli smo, pravi Pavel, in danes smo z našo malo tovarno vsi zadovoljni, v njej je resda zaposlenih le 15 delavcev, do konca leta pa naj bi jih bilo enkrat več. Neverjetno, kako spretno mlade

Kobiljančanke izdelujejo kakovostne sedežne garniture iz naravnega usnja, ki jih izvažajo na Švedsko. Če bi to govoril pred desetimi leti, bi mi dejali, da mi v glavi manjka kakšen kolesček, pravi Pavel Nemet, danes pa je to stvarnost, ki pomeni za krajevno skupnost prihodnost. Kaj vse sprosti obstoj take male tovarne? Poskrbeti je treba za urbanistični razvoj kraja, mladi potrebujejo parcele, kjer bi zidali stanovanjske hiše, priskrbeti je potrebno prostor za razvoj tovarne, razmišljajo že, da bi ga uredili v vaškem domu. Življenje v vasi se spreminja, ljudje so bolj sproščeni, ponosni so na svojo tovarno, vsi ji želijo pomagati.

KOPICA DRUGIH PROBLEMOV

Glavni problem vasi smo uredili, meni moj sogovornik, ostaja pa še kopica problemov in v te so usmerjeni vsi napor krajevnih skupnosti. Omenil sem že ureditveni načrt vasi, pomemben je telefon, za kar so že zbrali sredstva, sami pa bi morali dati še 200 milijonov dinarjev za glavni kabel od Dobrovnika do Kobilje, toda tega sami ne bodo zmogli, to je za nas prevelik zalogaj. Tu bi se morala čutiti solidarnost. Zidava garaž in športnih objektov je tik pred nami in začela se je tudi priprava na komasacijo. Tako vidi Pavel Nemet svojo vas, njen razvoj in njeno

preteklost. Ob letošnjem krajevnem prazniku bodo v povorki skušali prikazati razvoj vasi od začetkov do danes Kobilje skozi

Pavel Nemet skrbi za razvoj tovarnice, ki jo je v tej vasi lani odprl UTOK iz Kamnika. Veliko skrbi je namenjene razvoju krajevnih skupnosti, saj ta mora reševati vse življenjske probleme vaščanov. Doslej je to krajevni skupnosti uspelo, kako pa bo v prihodnje, ne ve nihče.

Jani D.

V tovarnici UTOKA v Kobilju dela 15 delavcev, do konca leta jih bo enkrat več. Zaslužijo dobro, a tudi pridno delajo. Vse, kar napravijo, izvozijo, to pa je tudi potrdilo, da dobro delajo.

Krajevna skupnost Bistrica — dobitnik plakete skupščine občine Lendava

Ob Muri z roko v roki

SOGOVORNIKI — O življenju in delu na Bistricah smo se pogovarjali s predsednikom sveta KS Brankom Kelencem, tajnico Katico Vučko in predsednico KK SZDL Cilko Horvat. Foto: Š. S.

Bistričani se radi pohvalijo, da so prvi v lendavski občini asfaltirali del makadamskega cestišča, da so med prvimi uredili vaški vodovod; so tisti, ki so najprej napeljali telefonsko omrežje in tako naprej. Seveda pa ta zavzetost ni edini vzrok za prejem najvišjega priznanja skupščine občine Lendava (plakete), kajti uspehov ne manjka tudi na drugih področjih.

Čeprav se morda zdi, da je nizanje uspehov, ki so rezultat zbiranja denarja s krajevnim samoprispevom, odveč, kajti z združevanjem denarja napredujejo tudi v drugih krajevnih skupnostih, pa se temu ne moremo izogniti tudi v tem zapisu. Torej brez samoprispevka tudi na Gornji, Srednji in Dolnji Bistrici doslej ni šlo in tudi v naslednjih letih se mu ne bodo mogli izogniti. Sedanje referendumsko obdobje se počasi izteka in že mislijo na novo petletko.

Tačas je na treh Bistricah 460 gospodinjstev; na Gornji 200, Srednji 90 in Dolnji 170. Velika večina hiš je lepo urejena, pa ne samo delavskih, ampak tudi kmečkih. Verjetno ima za to kaj zaslug tudi nedavno ustanovljeno turistično društvo. Sicer pa, če ocenjujemo videz naselij, potem ni mogoče prezreti na novo

asfaltiranih vaških cest, pa tudi ne dela občinske ceste proti Melincem, kjer so, da bi pospešili posodobitev, tudi krajski priknili del denarja. Še ta mesec pa bodo asfaltirali manjši krak makadamske ceste, ki vodi v nov zaselek.

Na Bistricah pa lepo skrbijo tudi za pokopališa. Na Srednji so že zgradili novo vežico in jo povsem uredili, na Dolnji je v surovem stanju in v kratkem bodo z deli nadaljevali, na Gornji Bistrici pa so pripravili material za zidavo. V tej vasi tudi načrtujejo obnovo združnega doma, medtem pa so to že storili na Srednji in Gornji Bistrici. Zlasti tam so objekt lepo uredili; v spodnjih prostorih je samopostrežna trgovina z bifejem, v zgornjih pa velika dvorana za kulturne prireditve. Teh pa v teh treh krajih ne manjka, saj imajo zelo delavno kulturnoumetniško društvo, ki so ga poimenovali po domačinu — pisatelju Ferdu Godini. Društvo ima tri sekcije: dramsko, folklorno in pevski zbor. Dramska je že tri leta zapored pripravila uprizoritve: Črni križ pri Hrastovcu, Miklovo Zalo in Kreflovo kmetijo. Vse tri so tragedije. Prihodnjič bo nekaj veselega! Vsekakor pa so veseli in razigrani člani folklorne skupine. Imajo po 8 parov starejših in mlajših plesalcev, ki nastopajo tudi zunaj občine. Enako mešani pevski zbor. Ta pa bi pel še bolj ubrano, ko bi imel rednega pevovodjo.

Glede na to, da imajo na Bistricah gasilci večletno tradicijo, seveda tudi zdaj ne počivajo; v vseh vaseh imajo ustrezno opremo, dovolj članov, na

Gornji Bistrici pa prav zdaj obnavljajo gasilski dom. Ob društveni dejavnosti ni mogoče prezreti tudi športnih aktivnosti. Ustanovili so športno društvo, ki ima rokometno in nogometno sekcijo. Nogometni tekmujejo v prvi občinski nogometni ligi in so prav pri vrhu, kar daje upanje, da se bodo pre-

bili v pomursko nogometno ligo. Zdjaj, ko imajo lepo urejeno igrišče in sanitarne prostore pa veliko volje za borbeno igro, možnosti za to so. Dobro pa se držijo tudi člani kajak-kanu kluba, saj se redno udeležujejo tekmovanj, kupili so opremo, zgradili čolnarino, seveda pa vse to v glavnem s pomočjo denarja, ki ga pridobijo s prirejanjem zabav.

Bistričani živijo ob Muri, ki zdaj ne poplavlja več. V prisposobi bi lahko rekli, da živijo z roko v roki, torej v slogi. Rezultat tega je tudi telefonsko omrežje. Predvidoma do 22. junija, ko bo v Črenšovcih osrednja slovesnost ob občinskem prazniku, bodo na Gornji, Srednji in Dolnji Bistrici zbrneli telefoni še v 130 gospodinjstvih, 60 priključkov pa imajo že od prej. Za gradnjo glavnega voda od pošte v Črenšovcih so združili denar v okviru krajevnega samoprispevka, interno omrežje in priključke pa so plačali posamezniki. Novejše priključitve na telefonsko omrežje so bile sorazmerno poceni — okrog milijon dinarjev.

Število prebivalcev se na Bistricah ne zmanjšuje, kar je dokaz, da so ljudje odločni ostati v kraju ob Muri. Tako so po svoje ponosni na približno 50 novorojenčkov, zato je tudi upravičena zidava otroškega vrta, ki je tako v krajevnem kakor občinskem referendumskem programu.

Š. Sobočan

Krajevna skupnost Lendava in tozd Naravno zdravilišče, hotel Lipa-Terme Lendava

vas vabita na prireditev LENDAVSKA NOČ

(ob novem olimpijskem bazenu pri hotelu) v soboto, 18. junija, ob 16. uri.

Zabavali vas bodo Veseli planšarji, pevka Simona Weiss, Srebrna krila in Grupa 777 z voditeljem Ferijem Smolo.

Gostje bodo znani športniki in svetovni šahovski vele mojster Bruno Parma.

Vljudno vabljeni! Informacije v hotelu Lipa-Terme, tel.: (069) 75 722.

Čestitamo ob prazniku občine Lendava!

(Ne)turistični Radenci

»Greš k »Lisici« na pol litra?« Tako sprašujejo domačini ali bližnji, ki poznajo Radence in vedo, kje lahko poceni pijejo. Vino je res dobro, z bližnjih gor, in takega lahko dobite le redkokje. V A-kategorijski draginji Radencec je to edini kraj, kjer dobite pijačo po zmerni ceni. Toda — zakaj mora biti stavba tako zanemarjena? Tudi drugi gostje bi radi posedeli v senci grmičevja in spili kozarček pristnega. bp

KRAVA NA ZEBRI — Takole se, kljub prometnemu vrvežu, po soboških ulicah pada na vožnjo upokojeni vrtar Gusti Serec. Stanuje v ulici Štefana Kovača, hlev in kravo pa ima na Lendavski, kamor hodi vsak dan krmit in molzt. Ima tudi njivo in travnike ter seveda neugnano voljo do kmetovanja.

Foto: Nataša Juhnov

Končno »hmeljev sok«

Na Islandiji, deželi ledu in ognja, se končuje nekajdesetletna prohibicija. Po 73 letih, odkar je islandski parlament prepovedal točenje in prodajo vseh alkoholnih pijač in tudi piva, se prastara pijača vrača na mrzli otok. Islandci bodo lahko kupili in popili svoj kozarec piva.

Prohibicija za žgane pijače in vino je bila ukinjena že leta 1932, nikakor pa se v parlamentu niso hoteli odreči prepovedi za pivo. Zastopniki nadaljnje prohibicije trdijo, da je pivo posebna vražja pijača, ki bi sprožila val alkoholizma med mladimi. No, z nedavnim glasovanjem, ki se je izteklo 13 proti 8, je pivo dobilo domovinsko pravico tudi na Islandiji. Marca prihodnjega leta si bodo vsi, ki so že dopolnili 18 let, lahko kupili pivo.

Od leta 1979 so sicer imeli pravico kupiti 36 steklenic ali pločevink piva, vendar le v letališki brezarinski prodajalni. Poznavalci brezarinskega nakupovanja pravijo, da je na Islandu edina brezarinska prodajalna, kjer so glavni kupci domačini in ne potniki, ki iz dežele odhajajo, kot je to sicer v navadi na drugih letališčih. Najbrž ste ugabili, česa se največ proda. Piva, seveda!

Pred kratkim sta proslavila zlato poroko zakonca Franc in Jožefa GABERC iz Veržeja. Po 50 letih skupnega življenja sta ponovno stopila pred predstavnik občinske skupščine in matičarja, kar dokazuje, da sta sklenila resnično trajno zakonsko zvezo in ustvarila družinsko skupnost, na katero sta lahko ponosna. V zakonu so se jim rodili štiri otroci — dve hčerki in dva sina. Babici in dedku pa dela največ veselja in krajsa čas 6 vnukov.

Zlatoporočno listino jima je izročil predsednik občinske skupščine Miro Steržaj ter jima zaježal še mnogo srečnih skupnih let.

Ženski spol in alkohol

Ze dlje časa se ve, da se odzivajo ženske drugače kot moški na uživanje alkoholnih pijač. Da so za vplive alkohola bolj dovzetne, pa je potrdila najnovejša študija zdravnikov bolnišnice za duševne bolnike v Amtyvilleu.

Ugotovili so, da se ženske v povprečju prej opijejo z alkoholom kot moški in da se v skladu s tem pri njih pojavijo zdravstvene težave, za katere je krivec čezmerno uživanje alkohola. Pogosto ženske, ki pijejo, tudi prej umrejo zaradi posledic pitja. Zakaj tako?

Zdravniki menijo, da je razlog dejstvo, da je v ženskem telesu manj tekočin in več maščob kot v telesu moškega. Zaradi takšne sestave ženski organizem težje razkrajja alkohol. Poleg tega poteka presnova v ženskem telesu po mnenju strokovnjakov počasneje kot v moškem, kar tudi vpliva na učinke alkohola na zdravstveno stanje ženske.

Zanimiva so odkritja, da se pri ženskah kaže spremenljiva toleranca do alkohola, ta pa je povezana z menstrualnim ciklom.

Ubogi brezdomci

Dandanes živi na svetu skoraj milijarda ljudi brez strehe nad glavo, se pravi ljudi brez doma. Po ocenah Organizacije združenih narodov, ki je preteklo leto razglasila za leto brezdomcev, je na svetu okrog sto milijonov ljudi, ki noč za nočjo spe pod nebom, po klopeh parkov, po ulicah, pod mostovi, v predverjih stavb in kleteh ali pod začasnimi papirnati strešicami.

Brezdomstvo seveda ne pomeni le spanja zunaj ali pod zasilnimi strehami. Navsezadnje tako preživlja noči kar 80 odstotkov Afričanov. Brezdomci so ljudje, ki nimajo nikjer svojega stalnega kotička in se potikajo po mestih, spe pa, kjer nanese pritožnost ali prisili nujno.

Presenetljivo je, da se z brezdomstvom srečujejo tudi bogate države, ne samo sicer po tem pojavu znane revnejše dežele, kot je Indija. V Združenih državah Amerike je po ocenah okrog dva in pol milijona brezdomcev, v Veliki Britaniji je okrog četrt milijona takih, v Kanadi pa okrog 40 tisoč.

Za evropske razmere velja, da je največ brezdomcev v Franciji, kjer se brez strehe nad glavo potika okrog 200 do 400 tisoč ljudi.

V nenavadnem zaporu

V SDK-ju v Titovi Mitrovici (Kosovo) je pred nedavnim nastal preplah. Pristinsko Jedinstvo piše, da so se masivna vrata glavnega trezorja na nerazložljiv način zaprla, ko sta bila v trezorju Marija Abdijenko in Momčilo Jovanović! Medtem ko so po telefonu klicali strokovnjake za odpiranje trezorjev iz Beograda, Skopja in Prištine, se je eni od delavk po dveipolurnem iskanju posrečilo najti kjučjo šifer s šifro glavnega trezorja. Delavka je z nemirnimi, vendar spretnimi prsti stopinjo za stopinjo obračala številčnico in naposled so se vrata na široko odprla. Marija Abdijenko in Momčilo Jovanović sta skrčena komaj dajala znamenja življenja. Zanesljivo in hude smrti so ju rešili v zadnjem trenutku.

Marija Abdijenko je za Jedinstvo izjavila, da ima ta dan za drugo rojstvo, saj sta z Jovanovićem izgubila vsako upanje, da se bosta rešila. Toda prav takrat so se vrata odprla. V ta trezor sta večkrat vstopala, vendar se nikoli ni zgodilo, da bi se težka trezorska vrata sama zaprla, medtem ko je bil kdo od delavcev banke v sotranosti. Verjetno bo ostala skrivnost, ali je odpovedal kak mehanizem ali pa je kdo od zunaj sprožil mehanizem za zapiranje.

V modi — zasebni vlaki

Za veliko večino Američanov pomenijo zasebni vlaki z imeni nekdanjih lastnikov simbol slavne, neponovljive preteklosti. Neponovljive? No, ne ravno za vse. Po zaslugi nekaj fanatikov, ki pa jih je čedalje več, je strast do razkošja in udobja zasebnih vagonov bolj živa kot kdaj prej.

Nekaj slavnih starih vagonov je kljubovalo zobu časa. Obnovili so jih in jim vrnil nekdanji sijaj. Imena njihovih današnjih lastnikov niso niti znana, še manj pa slavna kot tista stara.

V združenju je tačas tristo sedemdeset lastnikov, ki imajo v prometu dvesto trideset zasebnih vagonov in po vseh

Resnica o Robinu

Je Robin Hood živel ali ne? Zdaj so se odrasli odločili, da povedo resnico. Zgodovinsko preverjanje se je začelo na kraju samem, v Nottinghamu, prav tam, kjer je deloval legendarni odpadnik. Mestni svet v Nottinghamu je nedavno natisnil brošuro zgodovinarja Jamesa Holta, ki je vso zadevo skrbno raziskal.

V Holtovi verziji romance med Robinom Hoodom in lepo devico Mariano nikoli ni bilo. Nikoli se nista srečala. Pater Tuck pa sploh ni obstajal. V legendi je prišel kot plod ljudske domišljije iz značajskih lastnosti dveh menihov. Robinov zvesti spremljevalec, mogočni in krepki Mali John, je bil pravzaprav nevaren razbojnik grdega značaja. Niti pošteni Robin Hood, ki ga poznamo kot pravicoljubnega odpadnika, saj je jemal bogatim, dajal pa revnim, ni bil taka dobričina, kakor ga je naslikala legenda. »Zdaj vam bomo povedali resnico o pravem Robinu Hoodu,« piše v brošuri. Nato pa sledi čista resnica, ki še zdaleč ni tako dramatična kakor obljuba, da se bo svet nad njo zamislil. »Robin je imel v sebi premetenost odpadnika, voljo, da preživi in znal je biti krut, kadar je bilo potrebno.«

Resnica gor ali dol — brošura je spravila na noge občudovalce Robina Hooda po vsem britanskem kraljestvu. Kakor da je obrekovani junak zatrobil na pomoč v svoj rog. Pri nekaterih je vodilo odpora trdna ljubezen, pri drugih račun. Večina prebivalcev Nottinghama ostro napada brošuro: neobrekovani Robin Hood je privabljal reke turistov v staro mesto in bližnji Sherwoodski gozd. Zgodovinsko preverjanje bi ga lahko, seve, oškodovalo, junaka in mesto.

Pod pritiskom javnosti je mestni svet Nottinghama ustavil razširjanje brošure in sklenil sklicati izredno mestno skupščino, na kateri bi se o vsem resno pogovorili. Član parlamenta za ta okraj, Andrew Stewart, je predlagal, naj vse primerke heterične brošure sežgejo sredi starega mestnega trga.

Strastnemu ribiču Branku Borku in njegovi hčerki Melanie iz Gornje Radgone se je predzadnje majsko soboto nasmehnila redka ribiška sreča. V gramoznici v Podgradu se je na njegov trnek in najlonko vrvice debeline 0,15 mm ujel krap luskar, dolg 93 cm in težak 11,29 kg. Krap se je ujel na koruzne žgance.

ČISTOČA ZA DOLGO

Družba Retack iz Houstona v ZDA je izdelala zaščitni material za okenska stekla, ki jih dela odporne proti vsem vrstam umazanije. Odpornost je za zdaj časovno omejena, vendar nikakor ne na kratko dobo: z Retackovim

premazom ostanejo stekla bleščeče čista tri leta.

Sredstvo se imenuje »clearshield« in preden so ga na začetku leta poslali na trg, so ga do podrobnosti prekusili na več nebotičnikih, čezoceanskih ladjah in avtomobilih. Rezultati so bili odlični. Poleg tega, da umazanija s stekel, zaščitnih s to novostjo, kratko malo zdrči z njih, ne da bi pustila kako sled, preprečuje premaz tudi zadrževanje snega in ledu.

Sredstvo prodajajo za zdaj samo na debelo, a povpraševanje je tolikšno, da ga bo kmalu mogoče kupiti tudi v prodajalnah široke porabe, trdijo proizvajalci.

Tu in tam jih kdo uporabi tudi za stanovanje. Dante Stevenson, umetniški restavrador iz Atlante, vse leto živi v Surwyverju, dolgem vagonu s šestimi velikimi prostori, ki so ga leta 1926 izdelali za milijarderja Jessieja Woolwotha. Stevenson ga je prenovil in spremenil v razkošen apartma s stereofonskim ozvočenjem, televizorji in telefoni.

»V jedilnici se lahko udobno namesti osem oseb, kopalnica je sicer majhna in ozka, vendar je v njej prekrasen umivalnik iz dragega italijanskega sivega marmorja. V vagonu stanujemo in vsako leto vsaj desetkrat prekržarimo Ameriko,« pravi ponosni lastnik Stevenson.

Kako pa zasebni vagon vključijo v redni železniški promet? Dovolj je, če lastnik deset dni prej obvesti Amtruck, in vagon lahko potuje kamor koli, priključen na katero koli kompozicijo. Stroški so odvisni od dolžine potovanja in zamenjave lokomotiv, povprečno pa znašajo dolar in pol na kilometer.

Vreme na Medardovo je bilo še kar. Torej — še se bomo tuširali!

PISTA modruje

Zdaj da se končajo soule vō vdarijo velke nevoule. Vučiteli, bogme, brez dijakof nedo mogli meti štrajkof.

Nika zato, vej povouli de plesof družabni večerof, diskof, izletof. Što dobro se fciō, dobij nagrado, lejko de sou u delovno brigado.

Tan de pa ešče ekstra veselo, vgojčno s popejfkof šli mo na delo. Pomali mo cejli den fretali, što več napravi mo se betali.

Nafcijmo se, kak držijo se krampi, lopate... pa ka talige so lejko voglate. Od vsega pa najbolje važno de tou, ka politično zrejli mo šli domou.

Slovo od kuhinje?

Se ruši in izginja tudi tisto, kar nam je ostalo od nekdanjih domov — kuhinja? Tako se sprašuje čedalje več Američanov, ko se dan za dnem srečujejo z dejstvom, da jih vse manj pripravlja hrano doma in da so slavne ameriške kuhinje, ki so bile srce doma, postale pravzaprav prostor, v katerem nimajo kaj početi.

Industrija zamrznjenih gotovih jedi, ki jih je treba samo še pogreti, in hitro pripravljena hrana (pice, hamburgerji, sendviči) sta že tako osvojili srca mnogih, v zadnjem času pa se je temu pridružila še pestra ponudba sveže pripravljenih gotovih jedi, ki jih pripravljajo v samopostrežnih veletrgovinah. Medtem ko kupec izbira v trgovini, mu ponekod skuhamo rake ali kakšno drugo specialiteto, če se že ne more odločiti za kaj takega, kar imajo v stalni ponudbi sveže pripravljenih jedi, od pečenih piščancev, sočnega bifteka, različnih prilog do špinačnega kolača, da stotine različnih zelenjavnih, sadnih, mesnih in mešanih solat sploh ne omenjamo.

Po zbranih podatkih ne segajo po tej ponudbi samo moški, kot bi pričakovali, kupci so tudi ženske, in ne samo samskega stanu. Analiza inštituta za živilsko trženje je pokazala, da že 81 odstotkov ameriških gospodinjstev kupuje tovrstno hrano.

ZA RIBIČE

Obremenjen plovec

Plovec, čigar spodnji del je obremenjen s svincem, se odlikuje po izredni občutljivosti, saj reagira že na najmanjši dotik na vabo. Tak plovec je najboljši za ribe, ki zelo oprezno jejo vabo. Tak plovec si lahko napravi vsak ribič na enostaven način. Od materiala potrebujemo:

podolgovat plastični plovec, lepilo, ki hitro, lepi vse materiale, mehki svinec v lističih in malo brusilnega papirja ter rdeče barve. Tanki svičeni listič je potrebno zalepiti na plovec na spodnjem koncu. Po kratkem sušenju zbrusite ostre robove in jih prelakirajte.

AVTOMOBILIZEM

Avto za prosti čas in zabavo

TRABANT na sliki je izdelek vzhodnonemške tovarne IFA mobile in je namenjen za prosti čas in razvedrilo. Mali kabriolet je zgrajen na osnovi trabanta 601, kar pomeni, da je nosilna konstrukcija iz pocinkane pločevine, na katero se lepijo ploščice duroplasta. Streha je odrezana, namesto nje je montirana platnena, za vsako vreme. Motor je tradicionalno dvotakten z dvema cilindroma moči 19 kW (26 KS). Oblikovalci so dodali halogene luči in dve zunanji vzvratni ogledali. Zastopnik izdelovalca je INTERINPEKS PROMET Skopje.

PRIHAJA SEZONA KOPANJA

ČAS ZA NAKUP KOPALK

Čeprav nas včasih bolj, včasih manj toplo poznospomladansko sonce še ne vleče ravno v kopalke, je zdaj pravi čas za pregled kopalne opreme. Tudi pri zmetavanju ponošenih kopalok bomo letos najbrž še precej manj velikodušni, kot smo bili prejšnja leta, ko nam takšen nakup tudi ob skromnejših dohodkih ni pomenil omembe vrednega izdatka. Letošnje modele, ki so že zajadrali na prodajne pulte, odlikuje poleg elegancije in lepote tudi cena. Za kopalke bo letos potrebno globoko seči v žep, saj bodo stale med 40 in 60 tisočaki. Naša tovarna Lisca je poskrbela tudi za plitkejšje žepne in pripravila kopalke, za katere bo potrebno odšteti od 14 do 26 tisočakov. Tudi v naših trgovinah so kopalke že na prodaj, zato je prav, da se odločite za obisk in izberete sebi najprimernejše.

MEDICINA

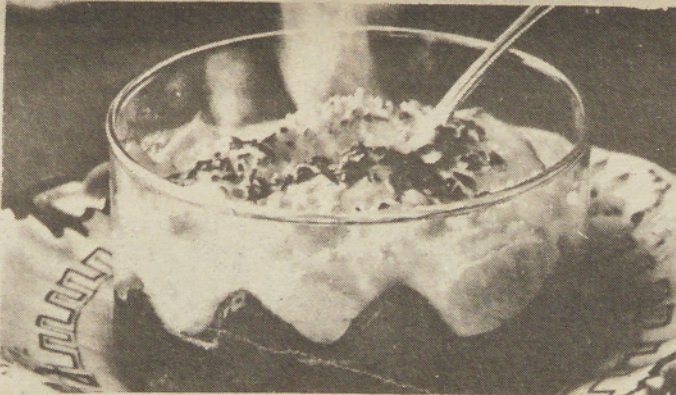
Koliko cinka potrebuje telo?

Od ustreznih količin cinka, ki je nujen za proizvodnjo beljakovin v telesu, je odvisna spolna zrelost in plodna moč moških. Encimi, ki vsebujejo cink, sodelujejo pri nizanju dolgih verig aminokislin, iz katerih je sestavljena vsaka beljakovinska molekula. Pomanjkanje cinka lahko neugodno vpliva na celično delitev in rast testisov, zaradi njegove vloge v sintezi DNA in RNA (genetične osnove vsake celice). Pri moških s premalo cinka so ugotovili manjše število semenčic. Cink vpliva tudi na možnost telesa, da se upre boleznim. Če ga napadejo bakterije, virusi ali rak, začne proizvajati velike količine belih krvničev za boj proti napadalcem. Če

je cinka premalo, je premalo tudi belih krvničev in je imunski sistem oslabilen. Obstajajo tudi dokazi, da cink preprečuje nalaganje strupenih snovi, kot sta kadmij in svinec. S cinkom bogata živila so morski sadeži, jetra, gobice, sončnično seme, soja, pivski kvas. Priporočljiva dnevna količina je 15 miligramov.

SLAŠČICA, KI OBOGATI MIZO

POPEČENE JAGODE

Dozorele so prve jagode. Težko se upiramo skušnjavi, da bi si z njihovi sladkimi vsaj nedeljsko ali praznično kosilo. Jagode lahko uporabimo na več načinov, enega vam predlagamo tudi mi.

Za 6 oseb potrebujemo: 750 g čvrstih jagod, 1 vaniljin sladkor, 4 žlice limoninega soka, malo naribane limonine lupine, 2 dl belega vina, 10 g masla ali margarine za pekač, 10 g sladkorja za pekač, za flambiranje pa 40 g masla ali margarine, 40 g moke, 2 jajci, 50 g sesekljanih mandeljev, 1 vaniljin sladkor, 6 žlic močnega ruma.

Jagode očistimo in operemo, če so velike, jih razpolovimo. Potresemo jih s sladkorjem in vanilino, dodamo limonin sok, vino in limonino lupino. Premešamo in postavimo v pokrtili posodi nazaj najmanj za 3 ure, še bolje pa čez noč, na hladno. Jagode nato odcedimo na cedilu, sok pa prestrežemo. V veliko posodo zložimo jagode v eni plasti. Segrejemo 40 g masla, primešamo moko, jo prepražimo, zalijemo s pol litra jagodnega soka z vinom in pustimo, da močno prevre. Primešamo 2 razžvrkljana jajčka (rumenjaka). Iz beljakov stepemo sneg in ga zmešamo v kremo. S kremo prelijemo jagode. Na vrh potresemo mandelje. Pečemo v pečici pri 250 stopinjah 9 do 10 minut. Popečeno kremo potresemo z vanilinom.

PTICE V STANOVANJU

KANARČEK JE ZVEST DRUŽABNIK

Živahen triček je to in tako lepo žvrgoli, da ga imajo ljudje radi doma in v kletki. Igra se in neutrudno prepeva. Ni posebno inteligenten, je pa precej občutljiv, zato moramo biti potrpežljivi. Če se ujamemo v gospodanjem oziroma družino, postane zelo družaben. Najpomemb-

nejši so prvi dnevi sožitja. Mali gost kaj hitro zasluži, ali je dobrodošel in ali je razpoloženje v hiši pristržno ali hladno. Če mu hočemo zagotoviti ustrežno počutje, ga moramo sprejeti v zares veder dom, pa se bo hitro navadil na družino, na hrup in glasove in

kmalu bo premagal nagnonski strah pred človekom. Vzreja kanarčkov ni posebno težavna. Poznati moramo nekaj osnovnih pravil in upoštevati nekaj higienskih zapovedi. Kletka mora biti čim bolj prostorna, da se kanarček v njej ne počuti kot ujetnik in da se lahko živahno spreletava in veselo žvrgoli. Samota mu škoduje. Ptički, ki morajo biti več časa osamljeni, postanejo otožni in otopeli. Če je tako, priskrbimo ptičku družico, da mu ne bo dolgčas. Kanarčki so sladokusci, a pazimo, kaj zobajo. Solatni list je pogosto vzrok prebavnih motenj. V trgovinah dobite dobre mešanice, ki jih najraje jejo.

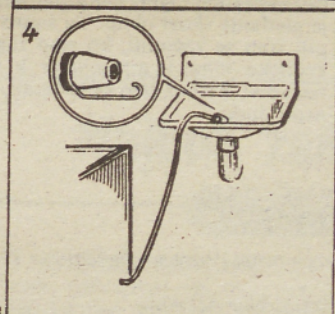
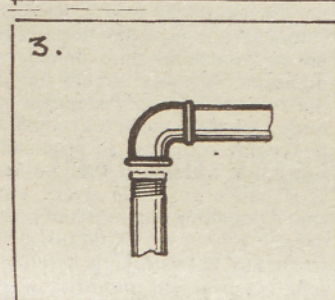
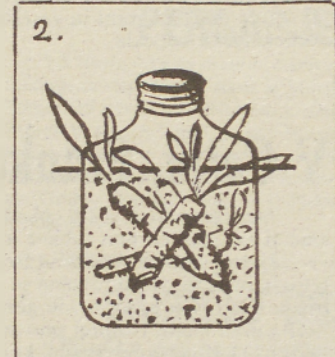
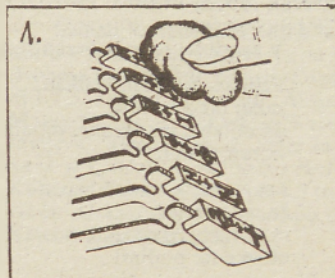
BOLJŠE, LAŽJE, CENEJŠE

1. Tudi žvečilna guma, ki v ustih nima več okusa in jo želimo vreči v smeti, vam lahko še vedno koristi. Z njo lahko odlično očistite črke na pisalnem stroju. Dovolj je, če z njo pritisnete na tipko; žvečilna guma bo vsrkala vso umazanijo, celo tisto, ki se je trdo zalepila na črke.

2. Gospodinje danes korenček in peteršilj hranijo v zamrzovalniku. Najboljše in najdaljše je lahko shraniti omenjeno zelenjavo v svežem stanju v vlažnem pesku. To »skladišče« se lahko napravi iz kartonske škatle ali plastične posode, ki jo napolnimo s peskom.

3. Nekoč so vodovodni inštalaterji pri spajanju dveh cevi potrebovali predivo. Za hermetično spajanje cevi izkoristite žvečilno gumo. Malo omeščano žvečilno gumo v tankem sloju nanesite na navoje in navijte drugo cev, voda ne bo niti kapnila.

4. Da vam cev, ki odvaja umazano vodo iz pralnega stroja, ne bo skakala iz umivalnikov naredite iz žice kljuko, kot je prikazano na risbi. S to kljuko boste cev lahko postavili kamorkoli, z odtekanjem vode ne boste imeli več težav.

VZGOJA OTROK

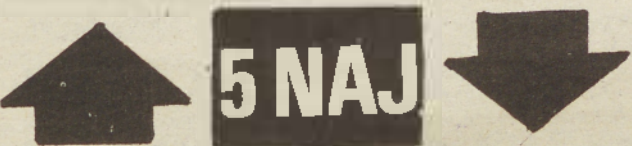
Pustimo mu palček

Večina staršev je že po malem v skrbeh, če otrok sesa palček še tedaj, ko dopolni tri leta starosti. Sprašujejo se, ali ne bi morali strogo zahtevati, naj »grdo« navadno opusti. Bijo se namreč, da bi se mu zaradi palčka narobe razvijale čeljustni kosti in bi mu zobje krivo zrastle. Navsezadnje bo moral nositi še sponko, a bo kljub temu dolgo trajalo, preden se mu bodo zobje zravnali.

Zdravniki pravijo, naj tako majhen otrok kar sesa palček. Tudi pri štiritletnem še ni treba skrbeti. Toda pozneje, ko začne hoditi v šolo, a še zmerom ne zdrži brez prsta v ustih, naj se starši posvetujejo z zdravnikom, najbolje s specialistom ortopedom.

Nevarnost za čeljusti in zobovje, menijo zobni zdravniki, je v obdobju otroškega vrta še neznačna. Starši naj bodo pozorni na razločke. Kdaj mali drži prst v ustih? Otrok, ki sesa palček samo v stresnih trenutkih ali tedaj, ko ga objame spanec, naj to počne še naprej. Naj ga nikar kar naprej ne karajo. Če ne prej, bo doumel takrat, ko bo šel v šolo, da s sesanjem prsta postavlja v nevarnost zobovje. Starši mu bodo takrat razložili, kakšen je postopek za korekturo krivo zrastle zob in kako dolgo se vleče. Če pa ima otrok kar naprej prst v ustih, se morajo starši vprašati, ali ga morda kaj teži, in če bi šlo za to, mu morajo pomagati. Včasih otrok sesa palček iz golega dolgčasa. Starši naj ga skušajo zaposliti, da ne bo imel zmeraj prostih rok.

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota v oddaji 21 232.

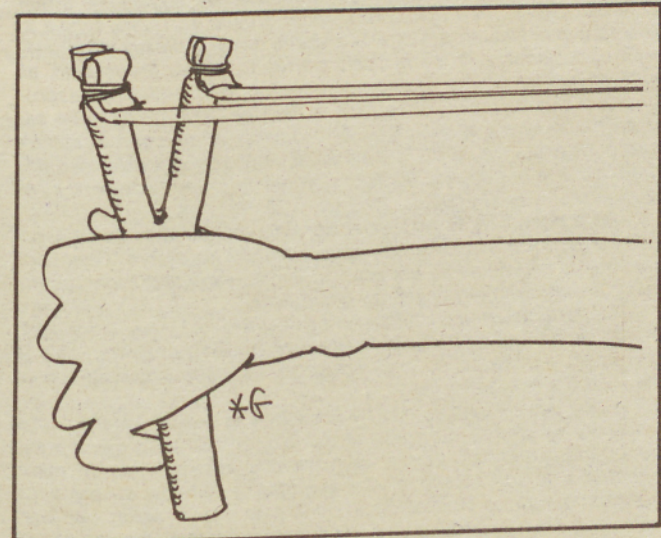
1. Vem — Duo Regina
2. Točajka, daj še litre tri — Brane Drvarič
3. Heart — Pet shop Boys
4. Bodi srečna Julija — Magnet
5. Get it — Stevie Wonder & Michael Jackson

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudlem na Kidričevi 21, telefon: 25 577, Murska Sobota.

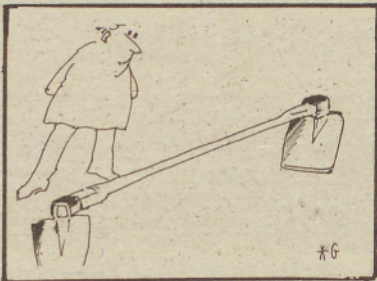
Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu vsak petek od 18. do 19. na Radlu Murska Sobotas — UKV 87,6 MHz ali 648 kHz.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Pripis k novi risbi pošljite najkasneje do četrta, 23. junija na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

- Zaščitni znak kmečke zveze. (Janez)
- Od vseh polizdelkov je tale motika najboljša. (Martin)
- Tudi tebe bodo dali pod ključ, če boš patentiral neumnosti za nezavzite. (Madjar)
- To je orodje za »kmečki« udar. (Bela)
- Inovacija: motika za dvojčke. (Wolf)

SESTAVIL MARKO NAPAST	VELIKO INDUSTRIJSKO MESTO NA URALU	ZAZNAVA Z GLEDANJEM	KRAJŠE DRAMSKO DELO	SNOV ALI HRANA, KI REDI	OSJE GNEZDO	REKA V INDI, PRITOK GANGESA	BELO SORTNO VINO
LASTNOST MODREGA ČLOVEKA							
NAPADALEC							
POVRŠNA TEKOCINE							
NEPOKOJ						METER KOVINI SORODNA PRVINA	
MALIK						RIM, STEVILO 1001 SIROTA, MEVZA	
ZNAK ZA SAHOVSKO TRONJAVO		IT FILM IGRALKA (SOPHIA) POVRTNINA					
ARISTOFANOVA KOMEDIJA				DEL ČETVORKE UGANDSKI DRŽAVNIK			
HRVAŠKI OPERNI SKLADATELJ							
PLIJAČ STARIH SLOVANOV				PRIREDITEV S PLESOM DOLINA			EISENHOWERJEV VZDEVEK
TV NAPOVEDOVALEC ČASL						OLIMPIJSKE IGRE ENAKI ČRKI	
NEKDANJI OFICIRSKI ČIN, KAPETAN							
PRVI DAN MESECA PRI RIM-LJANIH							

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: mastiks, oktober, nirvana, tri, Rok, A, Aero, RD, laik, Nevenka, Alani, O, sir, col, skakači, Etna, en.

Postala sem mladinka

25. maj je dan mladosti v SFR Jugoslaviji. Na ta dan so učenci 7. razredov sprejeti v mladinsko organizacijo. Tudi na naši šoli smo se pridno pripravljali na svečan sprejem sedmošolcev.

Na slovesnost je prišlo veliko staršev, učiteljev in učencev. Pred začetkom prireditve sem imela tremo, pa tudi strah me je bilo, saj sem tudi sama nastopila s pevskim zborom in z recitacijsko skupino.

Slovesnost se je naposled začela. Ob zabavni glasbi smo po razredih prikorakali v telovadnico. Ko smo vsi prišli na svoja mesta, smo sedli. Prireditve se je začela z govorom v slovenskem in madžarskem jeziku. Potem so nastopili: pevski zbor, ki je zapel dve pesmi, recitacijska skupina, ki je recitirala nekaj slovenskih in madžarskih pesmi, ter Barbara in Renata, ki sta nam zaigrali nekaj glasbenih stavkov na klavirju. Nato je sledil sprejem. Prišla je vrsta na naš razred. Tovarišica razredničarka, Katarina Nemeč, je stopila k mikrofonu, kjer so ji pripeli nagelj. Nato je prebrala naša imena po abecednem vrstnem redu. Nato smo še sami stopili do nje, kjer so nam osmošolke pripeljele rdeč nagelj. Osmošolka Aleksandra Zver, ki je predsednica OO ZSMS naše šole, je podelila rdeče knjižice in nam čestitala. Čestitali so nam še ravnatelj, tovarišica razredničarka ter podpredsednik OK ZSMS. Slovesnost se je končala z obljubo, da bomo izpolnjevali vse naloge, katere nam bodo naložili in da bomo zvesti domovini. To je v imenu vseh povedala učenka 7. c razreda Andreja Madyar. Po prireditvi so nas v jedilnici pogostili s kosilom, pecivom in pijačo.

Ta dan mi pomeni nekaj velikega, saj sem postala mladinka.

Aleksandra Hanc, 7. e
OŠ Drago Lugarič,
Lendava

BRALNA ZNAČKA

Pred kratkim smo sklenili tekmovanje za bralno značko. Obiskala sta nas Feri Lainšček in Marjan Manček. Po prireditvi smo se pogovarjali z njima. Iz našega razreda nas je bilo pet.

Feri Lainšček je slovenski pesnik in pisatelj. Piše že dolgo. Izdal je pesniško zbirko Cicibanja. Sedaj pripravlja nadaljevanke za Ciciban in Pionirski list.

Marjan Manček je ilustrator. Pripovedoval nam je, kako nastane strip. Na tablo je narisal psa Cufka. V Cicibanu in Pionirskem listu je strip o njem. Izmisli si ga je on. Marjan Manček ilustrira in riše stripe.

Odgovarjala sta tudi na naša vprašanja in kar prehitro je minil prijeten pogovor z njim.

Metka Kuhar, 3-a
OŠ Dane Šumenjak, M. Sobota

Po predstavi smo se zbrali učenci od 1.—4. razreda in tam smo srečali Janeza Bitenca. Povedal nam je zgodbo, ki nas je zanimala in je bila smešna.

V zgodbi je tudi pesmica, ki pravi takole:

Velikan, velikan, velikan,
zakaj tako smrčiš,
da oblake, da oblake, da oblake
vstran podiš?

Jaz že ne, jaz že ne, jaz
že ne smrčim
in oblake, in oblake,
oblake ne podim!

Pesmico smo večkrat skupaj zapeli. Ugajala nam je tako, da smo bili še ves dan razigrani in veseli. In s tem dogodkom se je proslava bralne značke končala.

Sara Koleš, 4. b razred
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

V Celju, Frankolovem, na Rogli

Vse leto smo se učili, pisali, risali, se potili ob kontrolkah, pa smo si zaslužili en dan zabave in novih doživetij.

Zjutraj smo se zbudili in že smo pohiteli v šolo, novim dogodivščinam naproti. Naša ravnica se je spreminjala v hribe. Pot nas je vodila v Celje. Ob poti so rasli gozdovi. Kmalu se je belo mesto razbotalo pred nami. Najprej smo se povzpeli na grič, kjer smo našli Friderikovo stolp, ostanek gradu, ki je bil v lasti celjskih grofov. Tu se začnemo najgloblje korenine Celja. Povzpeli smo se po 144. stopnicah na vrh, s katerega smo si ogledali vse Celje z okolico. Razgledali smo si tudi stari in novi del mesta. Videli smo tudi cinkarno, katere s svojimi smrtonosnimi plini uničuje zrak. Lepo Savinjo kmalu onesnaži umazana Voglajna. Potem smo si šli ogledat še Muzej revolucije in Stari pisnik, kej so gestapovci mučili in streljali OF-ovce in zavedne ljudi. Ogledali smo si tudi steno, ob kateri so streljali talce, in prebrali poslovilna pisma, ki so jih pisali talci pred smrtjo. Ohranjenih pa je tudi nekaj fotografij. V tej pokrajini z bujnimi gozdovi in potoki so se dogajale grozovite stvari. Ustavili smo se na Frankolovem, kjer smo z enominutnim molkom počastili spomin talcev, katere so Nemci obesili in jih z vozičkom odpeljali v skupni grob. Drevo, na katerem so obešali, in voziček, na katerem so vozili trupla, sta ohranjena v muzeju. Na grobovih smo prižgali svečke in se napotili v Zalec, kjer smo si v samopostrežni trgovini kupili spominčke in drugo. Imeli smo še čas za različne igre. Nato nas je pot zanesla na Roglo. Zanimalo nas je gledanje skozi okno. Tu smo videli polno izvirkov. Ko smo izstopili smo se začudili, ko smo zagledali ostanke snega. Našli smo še zvončke. Pihal je mrzel veter, ki se nam je zdel za mesec maj kar nenačuden. Potem smo se še igrali, nato pa jo z lepimi spomini mahnilo proti domu.

Tadeja Tratnjek, 5. b
COŠ 17. oktober, Beltinci

Pesem potrlih src

Moj mir nikdar ne bo prišel,
nikdar pesmi slišala
ne bo tihota.

Le mrak je moj nevidni zavetnik,
ki mi nudi zvezde nad oblaki,
snubitev žabja
sliši se z obrežij mlak.

Navdih mi daješ,
ti prešerna noč,
za moje pesmi,
sanje, ki nikdar,
prav nikdar ne bodo oživele.

Le ti, ti temna noč,
na moje mrtvo lice
privabiš model nasmeh.
Ko v nebo prostrano se oziram,
vidim tebe, temna noč,
svetlobo tvojo,
žarkov polno,
ki mi razsvetljuje dan.

Okras je tvoj, jaz vem,
tišina, mir...
Prisrčna hvala ti, preljuba noč,
že tonem v sen...

Lilijana Pozderec, 7. a
OŠ Štefan Kovač, Turnišče

Občutek lepote in sreče

Poletje in počitnice so najčudovitejša stvar. Škoda le, da je vse skupaj tako zelo zelo kratko. Nekajkrat sem se vprašala, ali sploh obstajajo senčni dnevi mojih počitnic? Ne, ne poznani jih. Vsak dan počitnic je nepozabljev dogodek.

Tako nikoli ne bom pozabila dni, ki sem jih preživela na pobočjih Julijcev. Prečudovita je ta pokrajina; vrhovi so obliži z žarki sonca in v tišini zaslišiš glas vode, ki po sivih skalah pada v globino.

Ko sem se nekega večera sprehajala po mehkih, zelenih preproh trav, sem ob ptičjem petju in ob rahlem božanju vetra zaslišala vrisk mojega srca. Za trenutek sem obstala in v sebi spoznala veselje, ki mi je do takrat bilo tuje. Stekla sem v kočjo, da bi prijateljcem in mami povedala o svoji sreči. Opazila sem posmehljive poglede, toda kljub vsemu sem vztrajala in vtrajnost je rodila bogate sadove.

Šli so z mano. Trajalo je le nekaj minut in vsi so mi priznali, da sem imela prav. Tudi njih je prevzel občutek sreče, lepota naših gora jih je očarala. In od tistega trenutka smo postali še trdnjši prijatelji in vsak dan zahajali na ta kraj, kjer smo najraje izmenjali svoje misli o naši prelepi deželi.

Zakaj se mi je ta dogodek vtisnil najbolj v spomin, ne vem natančno; mogoče zato ker sem še drugim pokazala in odkrila ljubezen do slehernega koščka naše domovine.

Tatjana Lehner, 8. č
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

NAŠA GARAŽA

Za našo hišo stoji garaža, katere je bila zame včasih najbolj zanimivo mesto. Vsi otroci z ulice smo si jo dolgo ogledovali. Tedaj smo hodili še v vrtec.

Eden izmed njih je predlagal, da bi si v njej uredili malo stanovanje. Začeli smo zbirati vse sorte igračk, krožnikov, prtičkov, pručk, mizic... Vse to smo shranili pri eni deklici, ki je imela za to poseben prostor in čakali na ugoden trenutek za »vselitev«. In res; mama in očka sta odšla k prijateljem, sestra pa k sosedom. Hitro smo začeli okraševati stene garaže, lepiti slike, in ko je bilo vse pripravljeno, smo izvolili predsednika in odbor.

Vendar naše veselje ni trajalo dolgo. Kmalu po tistem sta se pripeljala mama in oče, ki sta kar ostrmela. Tedaj še nismo vedeli, zakaj, in smo bili prepričani, da sta vesela. Toda oče je ukazal, naj vse pospravimo. Ker sem bila jaz predsednik, so bile vse oči uprte vame. Jaz pa sem se začela cemeriti in nam na ljubo je avto ostal nekaj dni zunaj.

Mi pa smo bili srečni, da smo se vsaj nekaj dni počutili samostojni.

Barbara Toth, 7. a
OŠ E. Kardelj, M. Sobota

Naš pevski zbor

V šoli imamo pevski zbor. Tudi jaz pojem v njem. V zboru sodeluje veliko otrok. Vsak ponedeljek in torek se zberemo v naši učilnici. Peti nas uči tovarišica Julija Rodež. Naučili smo se že veliko lepih pesmic. Nastopamo na proslavah. Takrat se lepo oblečemo. Poslušamo nas veliko učencev in tovarišic. Moramo se potruditi, da lepo zapojemo. Takrat je vesela tudi naša tovarišica. Imam jo zelo rada.

Tanja Strniša, 5. a
OŠ Prekmurske brigade
M. Sobota

MOJ MUCEK

Doma imam mucka. Ime mu je Miki. Je sivobebe barve. Večkrat ga prinesem v hišo. Tedaj je vesel. Imam ga zelo rada. Ko mora na potrebo, mijavka in škrablje po vratih. Potem ga hitro spustim ven. Malo ga pustim zunaj, da se naučijo svežega zraka. Pri sosedovih imajo mačke. Tja pobegne vsak dan. Zvečer pa ga iščem. Včasih ga najdem, včasih pa ne. Ko ga najdem, ga zaprem v drvarnico, da se naje in naspji.

Moj mucek je priden.
Valerija BELEC, 3. raz.
OŠ Veržej

dr. Lojze Števanec

Natakar ga je gledal, kot bi ga hotel požreti. »Plačam, je silil šofer.

»Goni se u...!« je počasi užaljeno rekel natakar.

»Kaj pa je narobe?« se je čudil šofer. »Goni se!« je še enkrat zarenčal natakar. Ja ti pečem kafu pola sata, a ti je poždereš za sekundo.

Novaka so na ulici okrog hotela poznali vsi prekupčevalci, ga trepljali po ramenu, se z njim rokovali in ga preko ulice klicali »friend«, kar jim je uspešno vračal. Pri nakupih smo ga vedno jemali s seboj. Ko smo zamenjali dolarje po polovico višji ceni, kot je uradni tečaj, bi naš novi »friend« rad vedel, od kod smo.

»Od daleč,« je rekel Novak.

»Iz Evrope?«

»Ne, višje na severu.«

»Iz Nemčije?« Tudi tu se je začelo barantanje.

»Še višje na severu.«

»Iz Španije?«

»Še višje, severno od Norveške iz Špicbergov.«

»A, tako? Zelo lepa dežela,« je bil končno zadovoljen, še enkrat je potrepjal Novaka in se že isti trenutek obrnil k drugi stranki ter izginil z njo za vogalom.

Novak je barantal tudi na JAT-ovem letalu. Stevard je raznašal časopis. »Imate kak časopis v latinici?« Stevard je bežno pogledal po šopu časopisov, ki jih je držal v roki in hitro odgovoril:

»Nemamo!«

»Kako to, da nimate časopisa v latinici?«

»Ne znam!«

»Koga pa naj vprašam, če ti ne veš?«

»Pitaj Boga oca!« mu je zabrusil, da je Novak onemel.

»Šta je bilo?« se je pozanimala stewardesa.

»Ma, neki antielement.«

»Poglej,« je Novak lovil sapo. »Prosim časopis v latinici, niti ne v svojem jeziku, samo v latinici, ki je tudi pisava moje domovine, pa postanem antielement.«

»Muči se s cirilico,« sem ga miril. »Piše isto.«

»Ampak odgovor, kakšen odgovor mi je dal, to me vznemirja.«

Na poti v polnilnico swepsa

Pri izdelavi projekta za tehnološko pripravo in dovoljene posege v mineralno sestavo vode, ki bi bila primerna za polnjenje v plaštenke, smo rabili predpise in zakone, ki veljajo v Egiptu. Svetovalci so nam, naj se povežemo s strokovnjaki v polnilnici Swepsa, ker nam bodo edino oni lahko postregli z njimi. Drugo jutro smo se napotili v polnilnico. Voznik ni poznal poti. Opravičeval se je, da je le nekaj tednov v tej službi. Hodili smo po revnih četrkih, po slabih umazanih cestah, na katerih je bilo polno ljudi, postopali so, se zavzeto pogovarjali ali pa fatalistično zrl na ulico, kjer je veter premetaval odvržene papirje in smeti.

Stojnice na številnih trgih so dobro založene z najrazličnejšimi sadeži, ki pa jih nismo upali kupiti in uživati. Kosi mesa so viseli na drogovih pred prodajalnami. Po mesu so se pasli roji muh. Hiše, v katerih stanujejo, so okružene, mnoge brez streh, iz zgornje plošče štiri gradbeno železje, tako da ne veš ali hišo gradijo ali jo rušijo. Mnogi so imeli »svoj svet«, na nekaj kvadratnih metrih na robu ploščnika, ograjen s trstiko in prekrit z embalažno navlako.

Peljali smo se mirno čudnega obsežnega naselja nizkih ilovnatih zgradb. Manjše celice je obdajalo štirioglobo obzidje, med njim

HAMMAM FARAON

VTISI IZ KAIRA

Ob vznožju kamenitega hriba izvira bogat vrelec.

Foto: Frangež

je bila mreža pravokotno postavljenih peščenih poti, na katerih je raslo suho grmičevje, ki so ga obžirale koščene koze, ali pa je čez ograjo molela v zrak rogoviha suhega drevesa. Med obzidjem se je sušilo perilo. »To je staro pokopališče,« je rekel spremljevalec, »vanj so se vselili revni.«

»Tu čakajo na staino bivališče,« je nekdo dvoumno pripomnil.

»Da!« mu je resno odgovoril spremljevalec.

Na eni od poti, kjer so se v pesku igrali številni nagi otroci, je ležal crknjen oseel. Iz napetega trebuha mu je sestradan pes vlekel čreva. Nekako smo se prebili do široke štiripasovnice, ki se je na

robah izgubljala v pesek in kamenje. Bližali smo se novozgrajeni tribuni, ki mi je bila nekam znana.

»To je zgradil Sadat,« je rekel spremljevalec. »Na njej so ga ubili.« Na drugi strani ceste, nasproti tribune, je Sadat pokopan. Štiri betonske plošče se na vrhu spajajo, da tvorijo improvizirano piramido. Na ploščadi pod tem »šotorom« stoji kvader iz črnega marmorja, ki sta ga stražila dva vojaka. Obiskovalcev ni bilo.

Ob cesti so se pojavili pločniki. Umazanija je izginila. Okolica je negovana. Na manjši vzpetini je na obeh straneh ceste veliko naselje razkošnih vil, najrazličnejših oblik in slogov: od viktorijanske dobe do enaindvajsetega stoletja. Obsežni vrtovi okrog vil so obdani z visokimi zidovi, preko katerih segajo zeleni listi palm, pod njimi so bazeni, okrog pokošena trava, nad katero prši umetni dež.

»V tem naselju stanuje Mubarak,« nam je pojasnil spremljevalec.

Kmalu smo se zapeljali na dvorišče moderne, sodobne polnilnice Swepsa, kjer so nas sprejeli, nam razkazali tovarno in obljubili, da nam bodo poslali želene predpise.

Doslej jih še nismo prejeli.

Pogovori

Bili smo zgodnji. Pogovori so se začeli šele ob pol devetih zvečer, ko je bila hujša vročina mimo. Stali smo pred večnadstropno poslovno zgradbo, obloženo z belim marmorjem.

Med arkadami sta hitro stopali dve v belo abejo zaviti postavi, kjer nikoli ne veš, kdo se skriva v svežnju blaga, v katero je zavita oseba od glave do tal, malo pa se je še vleče po tleh. Obraz je pokrit s črno zaveso, za katero se lahko spakuje, ne da bi jo kdo videl, ona vidi navzven vse. Pametna iznajdba, ki dopušča svobodo maškar vse leto.

Naši sogovorniki so se pripeljali z velikimi, negovanimi avtomobili, ki so jih vozili livrirani šoferji.

Pri pogovoru je poleg nas sodeloval še prof. dr. E. Hafez, ki po egipčanskih zakonih zastopa naše interese. Na egipčanski strani jih je bilo osem, med njimi predsednik družbe za razvoj Sinaja in neki zdravnik. Nas so predstavili z vsemi nazivi, položaji in opravili, ki jih opravljamo, njim se ni zdelo potrebno, da se predstavijo, ali pa je pri njih tak običaj. Spokojno nedostopno so sedeli na nasprotni strani široke, težke, črne mize iz tikovine, širili okrog sebe samozavest in umirjenost ljudi, ki niso odvisni od nikogar. Sestanek smo brez pojasnila za pol ure prekinili, naši sogovorniki so se odstranili, bila je ura molitve in šli so pomoliti, kot nam je pojasnil strožaj.

Po predstavitvi so postavljali številna vprašanja, ki so se nanašala na zahtevane rešitve, predlagali manjše korekture. Dogovorili smo se, da prevzamemo usposabljanje njihovega kadra in v začetni fazi z našim osebjem speljemo poslovanje.

Med štirinajstimi ponudniki rešitev smo prišli v ožji izbor štirih ponudnikov. Tudi če ne bomo izbrani za izdelavo projekta, je že ta prvi poskus pokazal, da smo sposobni uspešno nastopiti v ostri mednarodni konkurenci.

Pričujoča reportaža je le deček vtisov iz dežele, katere gostje smo bili ne polne tri dni, zato ne morem reči, da je to njena prava podoba razslojenosti; vendar ne pozabimo: izkušnja nas uči, da si pridobimo najbolj natančne vtise o ljudeh, s katerimi se srečamo, prav tako pa tudi o deželah, ki jih obiščemo, v prvih stikih. Vsa poznejša poglobljena spoznanja dodajo malo novega, večinoma prekrivajo vtise prvih treh dni.

POGOVOR Z JERICO MLINARIČ — PREDSEDNICO TVD PARTIZAN LJUTOMER

VEČJI POUKAREK ŽENSKI REKREACIJI

Ljutomerski Partizan, ki je naslednik Sokola, letos praznuje 85-letnico delovanja. V teh dolgih desetletjih je društvo odigralo pomembno vlogo pri razsvetljevanju in razvoju telesne kulture. Več o tem smo se pogovarjali s predsednico društva Jerico Mlinarič.

— Katere so bile značilnosti delovanja Sokola oz. Partizana Ljutomer?

»Razlikovati moramo tri obdobja delovanja Sokola oz. Partizana. To je čas pred prvo svetovno vojno, med obema vojnima in po vojni. Leta 1903 je bilo ustanovljeno društvo Murski Sokol, ki ob ustanovitvi ni bilo usmerjeno le v telesnokulturno dejavnost, temveč tudi na družabno in politično življenje. Kmalu po ustanovitvi se je rodila ideja o gradnji doma, ki pa je bila uresničena šele leta 1924. Po prvi svetovni vojni je bilo namreč društvo izredno aktivno, sicer v tistih težkih razmerah ne bi prišlo do zidave doma. Med drugo svetovno vojno je delo v društvu zamrlo in je ponovno oživel leta 1945, ko je bilo ustanovljeno Fiziokulturno društvo Ljutomer, ki se je predvsem ukvarjalo s tekmovalnim športom. Rekreativna dejavnost začne dobivati večjo veljavo šele leta 1951, ko je bilo v Ljutomeru ustanovljeno društvo Partizan. Društvo je začelo razvijati različne športne dejavnosti: nogomet, košarko, rokomet, tenis, odbojko itn. V povojnem času je bilo v Ljutomeru sezidanih več športnih objektov. Poleg doma Partizan je bilo zgrajeno odbojgarsko, rokometno in košarkarsko igrišče z asfaltno prevleko, športni stadion z atletsko stezo, nogometnim igriščem, bazenom in tremi teniškim igrišči. Zdaj pa zidamo veliko športno

dvorano, ki jo v Ljutomeru najbolj potrebujemo. Potrebujemo pa bi še zid na teniških igriščih.«

— Katere pa so še usmeritve delovanja TVD Partizan Ljutomer?

»V društvu dajemo tačas največji poudarek rekreativni dejavnosti. Tako gojimo nogomet, košarko, namizni tenis, tenis, in splošno telesno vadbo. V prihodnje želimo dati večji poudarek ženski rekreaciji, ki je tako kot drugod v Sloveniji tudi pri nas podrejena. V okviru tekmovalnega športa pa gojimo judo, karate in lokostrelstvo. V teh panogah dosegajo naši tekmovalci republiške, v lokostrelstvu pa celo rezultate v državnem merilu. Želimo, da bi se ponovno vključili v tekmovalje tudi v košarki in rokometu, kjer smo svojčas že tekmovali. Zeleli bi tudi ustanoviti atletsko sekcijo, za kar imamo vse možnosti. Z graditvijo telovadnice v Ljutomeru bomo imeli prav gotovo boljše možnosti za večji razmah različnih športnih panog, za katere je med mladimi veliko zanimanja.«

F. Maučec

NAMIZNI TENIS

SOBOČANI ČETRTE

Ekipno prvenstvo Jugoslavije za mladince, ki je bilo v Beogradu, je zbralo vseh 12 ekip, ki so si pridobile pravico nastopa na republiških kvalifikacijah. Sobočani, ki že vrsto let z velikimi uspehi nastopajo na državnih prvenstvih, so tokrat zasedli dobro četrto mesto, kar je v okviru pričakovanih, saj so nastopili z zelo mlado ekipo.

V predtekmovalni skupini so premagali Maribor, Radničevce (Novi Sad), Mladost (Prilep) s po 5:0 in Sindželiča (Beograd) s 5:1. V finalni skupini za uvrstitev od 1. do 4. mesta pa so izgubili z Vojvodino (Novi Sad) z 0:5, z Olimpijo z 2:5 ter v boju za tretje mesto z Vitezom s 3:5, čeprav so povedli s 3:1. V ekipi sta dobro igrala Unger in Rihtarič, ki je med drugimi premagal tudi državnega mladinskega prvaka Smrekarja, slabše pa Ori, ki v tej sezoni ni dosegel tistega, kar smo od njega pričakovali, saj je bil lani po jakostnih lestvicah prvi pionir v Sloveniji. Sicer pa so igralci dosegli naslednje rezultate: Unger 11:5, Rihtarič 8:3 in Ori 6:8. Zvezni kapetan Skakić je po končanem prvenstvu določil igralce za jugoslovansko reprezentanco na evropskem prvenstvu v Novem Sadu in med četverico pionirjev je določen tudi Boris Rihtarič, kar je veliko priznanje za tega igralca in velika obveznost za naprej, pri mladincih pa je za rezervo izbran Mirko Unger.

Judo

Cikajlo republiški prvak

V Slovenj Gradcu je bilo republiško pionirsko prvenstvo v judu. Sodelovalo je 155 tekmovalcev iz 19 klubov. V Gorisnici pa je bilo republiško prvenstvo za mlajše mladince. Sodelovalo je 64 tekmovalcev iz 18 klubov. Pri pionirjih je bil najuspešnejši Imre Cikajlo iz Murske Sobotice, ki je v kat. do 42 kg zasedel prvo mesto in postal republiški prvak. Drugo mesto je v kat. do 50 kg zasedel Mazpuzi iz Murske Sobotice. Tretje sta bila Zajtl (Le.) v kat. do 28 kg in Šeruga (MS) v kat. do 46 kg. Peta mesta pa so zasedli: L. Cikajlo, Vehab, Pavlič in Brozovič (vsi MS). Požderec (MS) pa je bil šest. Pri mlajših mladincih so bili drugi: Breznik v kat. do 59 kg in Recek v kat. do 77 kg, oba Lendava, ter T. Vehab, Murska Sobota, v kat. do 64 kg. Tretji mest sta zasedla Gjerkeš (Lj.) in Lešnjak (Le.) v kat. do 70 kg. Peti je bil Šušl v kat. do 59 kg, medtem ko se je Kos (MS) poskuševal in odstopil. Selektor Judo zveze Slovenije je določil tekmovalce, ki bodo sodelovali na državnem prvenstvu v Trebinju od 17. do 19. t. m. To so: Cikajlo in Vehab iz Murske Sobotice ter Breznik in Recek iz Lendave.

T. Kos

POKALNI NOGOMET

Tišina v polfinalu pokala SRS

Pretekli teden so bile na območju Slovenije četrtfinalne pokalne nogometne tekme. Lep uspeh so dosegli nogometaši Tišine, člana pomurske lige, ki so na Tišini po streljanju enajstmetovk premagali člana slovenske lige Ingrad Kladivar s 7:6. V regularnem času se je tekma končala neodločeno 1:1. Strelci za Tišino: Horvat 2, Štivan, tekma končala neodločeno 1:1. Strelci za Tišino: Horvat 2, Štivan, Sebjanič, Flegar, Seršen in Drvarič. Pred okrog 500 gledalci je sodil Kolarič iz Maribora. V Lendavi pa je Maribor premagal Nafto z 2:1. Gol za Nafto je dosegel Graf. Sodil pa je Karoli iz Gledarice. Nogometaši Tišine se bodo v polfinalu srečali z Mariborom. Tekma bo 22. t. m.

NOGOMET

MURA DEVETA

V zadnjem kolu slovenske nogometne lige je soboška Mura gostila Domžale in igrala neodločeno 1:1. Gol za Muro je dosegel Baranja. Sobočani so zamudili priložnost za zmago, saj niso izkoristili nekaj lepih priložnosti za gol. Z zmago bi si Mura zagotovila solidno peto mesto, tako pa je pristala na devetem.

Končna lestvica

Koper	26	18	6	2	46:14	42
Maribor	26	16	6	4	41:18	38
Ljubljana	26	13	8	5	45:27	34
Rudar (Tr.)	26	10	11	5	32:31	31
Domžale	26	8	11	7	27:26	27
Slovan	26	8	10	8	37:26	26
Vozila	26	10	6	10	33:31	26
Rudar (TV)	26	8	10	8	33:32	26
MURA	26	10	6	10	36:37	26
Kladivar	26	7	10	9	27:33	24
Izola	26	6	7	13	24:38	19
Ekroj	26	5	8	13	28:38	18
Triglav	26	3	8	15	24:44	14
Steklar	26	2	9	15	20:60	13

PORAZ NAFTE

V predzadnjem kolu tekmovalnja v območni slovenski ligi je Proletarec premagal Nafto iz Lendave s 3:2. Gola za Nafto sta dosegla Žalik in Hožjan. Nafta je z 19 točkami na sedmem mestu lestvice.

TURNIR

ALPE-JADRAN V MURSKI SOBOTO

Od 17. do 19. junija 1988 bo v Murski Soboti mednarodni kadetski nogometni turnir Alpe-Jadran. Na njem bodo sodelovale reprezentance Furlanije—Julijske krajine, Koroške, Istre in Slovenije. V petek bosta ob 16.30 na igrišču Mure v Murski Soboti tekmi Slovenija : Koroška in Istra : Furlanija—Julijska krajina.

PNL

Rezultati — 21. kolo						
Odranci:Tišina				0:3		
Mladost:Bakovci				2:2		
Dobrovnik:Belinka, prek.				3:3		
Tumšiče:Crenšovec				3:4		
Veržaj:Hotiza				5:0		
Dokležovje:Renkovič				3:2		
Veržaj	21	13	6	2	42:19	32
Dobrovnik	21	12	7	2	45:18	31
Bakovci	21	13	4	4	37:20	30
Belinka	21	11	4	6	40:34	26
Tumšiče	21	10	5	6	44:31	25
Tišina	21	8	4	9	37:35	20
Dokležovje	21	8	4	9	34:37	20
Renkovič	21	7	5	9	36:45	19
Crenšovec	21	6	5	10	37:44	17
Mladost	21	5	6	10	26:35	16
Hotiza	21	2	4	15	26:53	8
Odranci	21	2	4	15	23:56	8

I. MNL MS

Rezultati — 21. kolo					
Radgona:Čarda				2:1	
Gančani:Filovci				3:0	
Ižakovič:Čankova				5:3	
Rakičan:Ljutomer				2:0	
Lipa:Tešanovci				3:1	
Pucanci:Tromejnik				1:2	

Lipa	21	12	5	4	66:33	29
Čankova	21	13	3	5	60:36	29
Tromejnik	21	11	4	6	55:43	26
Ljutomer	21	10	6	5	44:38	26
Radgona	21	8	9	4	50:37	25
Čarda	21	11	2	8	41:31	24
Ižakovič	21	9	5	7	43:32	23
Gančani	21	9	3	9	34:43	21
Pucanci	21	7	5	9	48:50	19
Filovci	21	6	1	14	26:47	13
Rakičan	21	5	2	14	32:64	12
Tešanovci	21	1	3	17	27:72	5

II. MNL MS

Rezultati — 23. kolo					
Apače:Modoš				0:3	
Romah:Bobojina				4:2	
Grad:Bratovci				0:2	
Selo:Križevci				6:1	
Šalovci:Vrelec				6:0	
Serdica:Prosenjak				1:0	
Prosenjak:Modoš				3:2	

Rogašovci	23	18	4	1	82:21	40
Bratovci	22	15	4	3	64:28	34
Šalovci	23	12	7	4	71:38	31
Modoš	23	13	3	7	74:42	29
Bobojina	24	13	3	8	67:49	29
Selo	23	12	4	7	65:48	28
Serdica	23	8	4	11	46:46	20
Romah	22	8	4	10	54:70	20
Vrelec	23	7	6	10	44:60	20
Grad	23	7	3	13	48:82	17
Prosenjak	23	6	4	13	43:66	16
Apače	23	3	4	16	34:63	10
Križevci	23	2	0	21	29:108	4

Kasaške dirke

Dori in Abartka druga

V počastitev krajevnega praznika so bile v Komendi kasaške dirke. Sodelovali so tudi nekateri ljutomerski kasašči ter zasedli nekaj drugih in tretjih mest. Drugi mesti sta zasedla Dori II (Sagaj) v drugi in Abartka (Jureš) v peti dirki. Firka (Jureš) pa je bila v šesti dirki tretja.

ZTE pred Radenci

V Radencih je bil tradicionalni mednarodni košarkarski turnir veteranov. Sodelovali so štiri ekipe: ZTE iz Zalaegerszega in Nagykanizsa iz Madžarske ter Lendava in Radenci. Rezultati — ZTE:Nagykanizsa 36:20, Radenci:Lendava 44:38, Lendava:Nagykanizsa 36:43 in ZTE:Radenci 51:50. Vrstni red: 1. ZTE, 2. Radenci, 3. Nagykanizsa in 4. Lendava. D. Mauko

Mladinci Pomurja drugi

Odigrano je bilo zadnje kolo prvega dela košarkarskega tekmovalja za mladince in kadete. Mladinci Maribora so premagali Pomurje s 95:73. Strelci: Banič 28, Tušar 14, Gregor 10, Žitek in Tinec po 9, Žekš 3. Pomurje je na drugem mestu. Kadeti Maribora pa so premagali Pomurje z 62:52. Strelci: Bohar 11, Djuban 10, Žunec 9, Gomboc 8, Sraka in Roposa po 7. Pomurje je po prvem delu na tretjem mestu.

Lipovci: Murska Sobota 3:1

Na tretjem turnirju za republiško prvenstvo so hokejisti Lipovcev premagali Mursko Sobotu s 3:1. Strelci: Čerpnjak, Mesarič in Füle za Lipovce ter Fujs za Mursko Sobotu. Četrti turnir bo zopet v Murski Soboti.

NAMIZNI TENIS

Koroščeva druga v Kranju

V Kranju je bil tradicionalni pionirski namiznoteniški turnir za memorial Maje Prelovšek. Sodelovali sta tudi Beltinčanki Klavdija Korošec in Zvonka Balantič in se lepo odrezali. Pri mlajših pionirkah je bila Koroščeva druga, Balantičeva pa sedma. Pri starejših pionirkah pa je Koroščeva zasedla četrto, Balantičeva pa 9. do 12. mesto.

MURSKA SOBOTA

Mednarodna dirka RC avtomobilčkov

Klub avtomodelarjev Murska Sobota organizira v nedeljo, 19. junija 1988, ob 10. uri na asfaltnem igrišču pri osnovni šoli Edvarda Kardelja v Murski Soboti tradicionalno 5. mednarodno dirko RC avtomobilčkov mini formule na daljinsko upravljanje. Sodelovali bodo tekmovalci iz Italije, Madžarske, Avstrije in Jugoslavije. Med njimi pa bosta tudi dva domača tekmovalca. Gre za kakovostno prireditve, ki si jo vsekakor kaže ogledati.

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE MERCATORJA

Sloga Gornja Radgona zmagovalec

V Ljubljani so bile delavske športne igre sozda Mercator. Sodelovalo je okrog 1500 tekmovalcev oz. 40 ekip iz vse države. Tekmovali so v 20 športnih panogah. Največ uspeha so imeli tekmovalci Sloge iz Gornje Radgone, in z 215 točkami zasedli prvo mesto. Univerzalci iz Lendave pa je z 31 točkami na 21. mestu. Prvo mesto Radgončanov pomeni lep uspeh, saj gre za majhen kolektiv z 220 zaposlenimi. Tekmovali so v vseh panogah, najuspešnejši pa so bili v namiznem tenisu, odbojki, krosu, streljanju in plavanju, kjer so zasedli druga mesta.

BADMINTON

TIBOR FÜLE DRUGI V SRS

V organizaciji ŠSD Mladost v Lendavi je bil peti republiški pionirski turnir v badmintonu za jakostne lestvice. Sodelovalo je 21 pionirjev in 13 pionirk iz štirih slovenskih klubov. Pri pionirjih je zmagal Bertonec, pri pionirkah pa Poharjeva, oba Olimpija. Lep uspeh pa so dosegli Lendavčani, še posebej Tibor Füle, ki je pri pionirjih zasedel drugo mesto, Borut Koprivec je bil peti, Ludvik Varga pa šesti. Pri pionirkah je Lendavčanka Simona Jurovič zasedla peto, Edita Kiralja pa sedmo mesto. Po petih turnirjih sta republiška naslova osvojila Bertonec (Olimpija) pri pionirjih in Čarmanova Ježica) pri pionirkah. Na odličnem drugem mestu pa je Tibor Füle.

ŠAH

SOBOŠKI ŠAHISTI V AVSTRIJI IN NA MADŽARSKEM

Šahisti Radenske Pomurja iz Murske Sobotice so gostovali v Gleisdorfu v Avstriji in v Sarvarju na Madžarskem ter odigrali prijateljska dvoboja z domačimi šahisti. Dvoboj z Gleisdorфом so dobili Sobočani s 7:5. Zmage so dosegli: Alojz Kos, Bogdan Hari, Štefan Režonja, Matija Gabor in Aleksander Kelemen. Remizirali pa so Robert Radosavljevič, Majda Kovač, Peter in Alen Kelemen. Srečanje v Sarvarju pa se je končalo neodločeno 10:10. Po dve zmagi sta dosegla: Andrej Kuhar in Mirica Marič, po 1,5 točke sta osvojila: Robert Radosavljevič in Aleksander Kelemen, po točko pa so dobili: Igor Kos, Peter Kelemen in Majda Kovač.

ATLETIKA

PERGARJEVA ČETRTE

Na finalu APS za člane in članice, ki je bilo v Celju, so sodelovali tudi štirje atletinje in atlet AK Pomurje iz Murske Sobotice. Najboljšo uvrstitev je dosegla Pergarjeva v teku na 3000 m, ki je zasedla s časom 10:57,3 četrto mesto. Števančeva je zasedla v teku na 400 m s časom 57,6 in v teku na 800 m 2:16,8 peto mesto. Slugova je zasedla v teku na 1500 in 3000 m osmo mesto. Banfjeva pa je bila v teku na 1500 m deseta. V štafeti 4 x 100 m je Pomurje zasedlo šesto mesto. Grabar pa je bil v teku na 10.000 m s časom 33,05 osmi. Spodbudni rezultati pred državnim prvenstvom!

M. Š.

Strelstvo

ŠKEDELJ OBČINSKI PRVAK

Občinska strelska zveza Murska Sobota je pripravila tekmovalje v streljanju z malokalibrsko puško za občinsko prvenstvo v trostavu in leže. Med desetimi najboljšimi pionirji iz soboške občine je zmagal Boris Škedelj (ABC Pomurka), ki je leže dosegel 241, v trostavu pa 217 krogov. Drugi je bil prav tako pionir ABC Pomurke Srečko Benčec z 240 in 207 krogi, tretji pa tekmovalec Noršinec Robi Markoja z 240 in 204 krogi. Normo za republiško tekmovalje je izpolnila le ekipa Noršinec.

A. K.

DVOJNA ZMAGA DOBROVNIKA

Na strelišču v Čentibi je bilo tekmovalje z vojaško puško. Na tekmovalju, ki ga je pripravila SD Lendava je med 7 ekipami zmagala SD Jezero iz Dobrovnika s 317 krogi pred Lendavo 301 in PM Lendava 294 krogov. Med posamezniki pa je bil prvi Toplak z 82 krogi pred Lajterjem (oba Dobrovnik) 82 in Kukom (PM) 81 krogov. Na tekmovalju INA Nafta pa je zmagala ekipa Dobrovnika s 330 krogi pred INO 320 in ZRVS 312 krogov. Najboljši posameznik je bil Rožman (ZRVS) s 87 krogi pred Vargom (Dob) 87 in Kiraljem (Ina) 86 krogov.

A. Zver

ROKOMET

Najbolj zadovoljni pri Bakovcih

Sklenjeno je bilo tekmovalje v prvi in drugi republiški moški in ženski rokometni ligi. Pomurje je imelo v prvi republiški ligi dva predstavnika: Bakovce (moški) in Polano (ženske) ter pet ekip v drugi republiški ligi: Krog, Toko iz Crenšovec in Radgono (moški) ter Radgono in Belinko (ženske).

Od vseh pomurskih ligašev so najbolj zadovoljni pri Bakovcih. Rokometaši Bakovce so kot novinec v prvi republiški ligi zbrali 20 točk in zasedli deveto mesto. To je uspeh, ki so se ga nadejali le najbolj vneti ljubitelji rokometu. Zanimivo je, da so Bakovci zlasti dobro igrali na domačem igrišču, saj niso niti enkrat izgubili. Žal pa tudi z gostovanjem niso prinesli niti ene točke. V prvem delu je ekipo treniral Vlado Rožkar, v drugem pa Janko Rožman. Za Bakovce je tudi značilno, da so imeli toliko obiskovalcev kot le redko katera ekipa. Manj zadovoljni pa so pri RK Polana, saj je njihova ekipa v prvi republiški ligi osvojila le 11 točk in zasedla deseto mesto. Med tekmovaljem pa je bilo tudi precej težav, saj zaradi študija igralke ne trenirajo redno. Poleg tega pa je ostal trener Boris Žalik tudi brez treh standardnih igralck Laslove, Gamzetove in Horvatove in se je tako ponudba kakovostnih igralck precej zmanjšala. Kot odlična strelka pa se je izkazala Slavica Hožjan, ki je s 144 doseženimi goli na tretjem mestu. Razveseljivo pa je to, da so zasedle mladinke Polane v vzhodni skupini slovenske lige prvo mesto in bodo tako lahko uspešno nadomestile sedanjo generacijo igralck.

Med pomurskimi ekipami v drugi republiški ligi so bili najuspešnejši rokometarji Kroga, ki so s 16 točkami zasedli 5. mesto. S to uvrstitvijo pri Krogu niso zadovoljni, saj so prejšnja leta krojili usodo na vrhu. Imeli pa so nekatere težave, ki so vplivale na razvrstitev ekipe. Tako so jih pestile poškodbe. Že v prvem delu tekmovalja sta se poškodovala nosilca igre Benko in Habjančič, v drugem pa še Prem in Tintin. V prvem delu je ekipo treniral Franc Fujs, v drugem pa Jože Makovec. Imajo pa dobro mladinsko ekipo, ki je v drugi republiški ligi zasedla drugo mesto. Rokometaši Toka iz Crenšovec, ki jih trenira Martin Hajdinjak, so v drugi republiški ligi zasedli deveto mesto, osvojili pa so 7 točk. Z malo več sreče bi bila lahko njihova uvrstitev boljša, saj so nekaj srečanj izgubili s tesnimi izidi. Pestile so jih tudi poškodbe, tako da je bilo za igro premalo dobrih igralcev. Nekajkrat pa so jih oškodovali tudi sodniki. Rokometaši Radgone pa so v drugi republiški ligi zasedli deseto mesto. Z uvrstitv

ZAPISANO MIMOGREDE

Ko sem začel pred leti pogosteje prihajati v Mursko Soboto, so mi ljudje, s katerimi sem se družil, razkazovali kot mestne znamenitosti soboški grad, park, rekreacijski center (Muro sem že spoznal), vodili so me v diskoteko, Čardo, Radence, Moravske Toplice. Toda tisto, kar bi morali, po mojem mnenju, najprej pokazati vsakemu, ki pride v prekmursko metropolo, kar bi morali tukajšnji meščani obiskovati vedno, ko imajo čas — to je vsaka kor vrtnarija. Težko je na enem mestu najti toliko življenja, lepote, skladnosti, toliko spodbud za oplenjenje življenjskega okolja. In ta vrtnarija, o kateri Sobočani malo govorijo in, zdi se mi, malo vedo, je največja in najraznovrstnejša vrtnarija v Jugoslaviji. Ampak, pomislite, to sem zvedel od **Marte Manojlovič**, vitalne šestdesetletne gospe iz Zagreba večne zaljubljenke v živali in cvetje (v garsonjeri s trideset kva dratnimi metri vzgaja okrog 350 vrst cvetja), ko je prišla v soboško vrtnarijo kupovat neke posebne vrste rastlin.

Od Erike Kranjec, vodje knjižnice v Kuzmi, zvem, da vaščani Kuzme in okoliških vasi veliko berejo. Pravi, da je starejša gospa iz Doliča prebrala vseh 1700 knjig, kar jih je v knjižnici, in zdaj nekatero ponovno bere. Pravi, da ženske berejo več (to se da hitro sklepati po obhodu goriških gostiln). Še so torej ljudje, ki berejo knjige. Kako lepo se to sliši. Čeprav so pametni ljudje vse povedali in je vse to zapisano, gre svet iz ene neumnosti v drugo (še večjo), iz enega prepada v drugega (še globljega), gre zaradi neznanja, zato, ker nihče ničesar ne bere. Po pogovoru z vodjo knjižnice sem postal bolj optimističen. Poskušal bom organizirati akcijo, da bi obogatili knjižni fond te knjižnice.

Nikakor se ne morem navaditi pozdravljati ljudi na cesti. Po tolikih letih, preživetih v velikem mestu, kjer človek ob hoji po ulici ne pozdravlja na tisoče neznanih mimoidočih, se je težko navaditi na to, da se na vasi vsj pozdravljajo. Že večkrat se mi je na Slavecih in v Kuzmi zgodilo, da so me ljudje pozdravljali, sam pa sem skoraj odšel mimo brez pozdrava. Neprijetno mi je. Upam, da mi ne bodo zamerili.

Ingrid (učiteljica na šoli v Kuzmi) mi pripoveduje, kako so jo nekaj mesecev (potem ko sem se priselil na Slavece) učenci vznemirjeno spraševali: »Kdo ja ta čudni človek?« (Tale »čudni« je ona, vsaj zdi se mi, iz uvidevnosti uporabila namesto »norci«.) Nisem jim več čuden, čeprav imam daljše lase, način oblačenja pa isti. Spomnim se; na začetku so me otroci gledali radovedno in nekako zaskrbljeno. Ko se zdaj srečamo, so nasmejani in komaj čakajo, da jih kaj vprašam, želijo se pogovarjati z mano. Krasno!

Z Integralovim avtobusom potujem v Ljubljano. Pri odhodu iz Murske Sobotice vozi avtobus mimo ženske, ki nosi v roki večjo torbo. Voznik »namerica«, tako da malo oplazi torbo in v istem trenutku močno zatrobi. Presenečena in prestrašena ženska skoči stran in začudeno gleda za avtobusom. Voznik in sprevodnik pokata od smeha. Na ta ali podoben način se nista šalila v Ljubljani. Najbrž mislita, da je to primeren način za šalo v »provinci«. Premišljuješ o tako imenovani provinci in smeju naploh. Pravzaprav ne vem, kaj je provinca, niti je nisem videl (občutil), razen v človeški glavi. V glavi omenjenega voznika najdem brezmejno pustnjo. Premišljuješ tudi o tem, čemu se ljudje smejejo. Poglejte, smejejo se na smrt preplašeni ženski, smejejo se, ko kdo pade na poljedici, smejejo se poraženemu tekmovalcu, skratka, človeški nesreči. Mislim, da je potrebno biti pozoren na to, čemu se smejejo.

Spaso Čankovič

Čikečka Vas

Prevzeli gasilski avtomobil

V Čikečki vasi so zadnjo nedeljo v maju prevzeli gasilski avtomobil in pripravili večjo krajevno proslavo. Slavnostna govornika sta bila predstavnik obč. gasilske zveze Ernest Eöri in predsednik sveta krajevne skupnosti Mirko Voroš, kulturni program pa so izvedli učenci OŠ Bratstvo in enotnost iz Prosenjakovec.

Prireditve, na kateri so prebrali tudi kroniko društva v slovenskem in madžarskem jeziku, se je udeležilo deset gasilskih društev.

Zita

TONE PAVČEK V GOSTEH

Ob koncu maja so na osnovni šoli Franc Belšak v Bučkovcih podelili 82 mladim ljubiteljem knjig bralne značke. Na podelitve so povabili pesnika Toneta Pavčka.

Učenci so najprej izvedli kulturni program, v katerem je bilo največ Pavčkovih pesmi. Gost je učencem pripovedoval o svoji mladosti, recitiral nekaj svojih pesmi in predstavil najnovejšo pesniško zbirko. Čas je namenil tudi učencem 8. razreda, saj so z njim dolgo pogovarjali.

Nada Tomanič

Martjanci

MOST JE DOGRAJEN

V Martjancih so končali dela pri gradnji novega mostu čez Martjanski potok in blazivni ovinka na regionalni cesti proti Moravskim Toplicam, ki so stala okrog 400 milijonov dinarjev. Zagotovila jih je Republiška skupnost za ceste. SGP Pomurje iz Murske Sobotice se je skupaj s kooperantom potrudilo in most pripravilo za tehnični prevzem v dogovorjenem roku. Tako sta odpadla oba dolga obvoza proti Moravskim Toplicam in Sebeborcem.

-js-

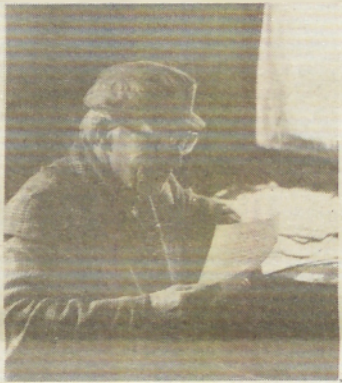
Krcni

PRED REFERENDUMOM

V Krcnih, v Krajevni skupnosti Martjanci, so po daljših pripravah razpisali referendum o uvedbi krajevnega samoprispevka, s katerim naj bi v prihodnjih petih letih zbrali nekaj nad šest milijonov dinarjev za ureditev vaških načrtov. Pred sabo imajo dokončno ureditev vaškega doma, asfaltiranje ceste Sebeborci—Krcni in ureditev ceste od vasi do ceste, ki vodi proti Križevcem, popravilo mostu in razširitev telefonskega omrežja.

O novem samoprispevku bodo glasovali v nedeljo, 26. junija.

-js-

PESNIK ZA SRCE

Martin Gjerek iz Bukovnice se s pisanjem pesmi ukvarja že približno trideset let. Do sedaj jih je napisal že nad petdeset. Javno jih recitira na vaških proslavah, opevajo pa predvsem domači kraj in okolje v katerem živi. Obljubil jih je še več. Pravi, da jih noče ponujati za objavo, ker jih piše samo zase — za srce.

K. Ščavničar

Gornja Radgona

Invalidi v Titovem Velenju

Ob koncu maja je Področni odbor invalidov Gornja Radgona organiziral izlet v Titovo Velenje in okolico pod naslovom »Tudi invalidom normalno življenje«. Izlet je vodil dolgoletni predsednik Ivan Maruško.

Ob prihodu v Titovo Velenje nas je pričakal predsednik tamkajšnjega področnega odbora, dipl. pravnik Edvard Centrih, ki nam je do podrobnosti razkazal in obrazložil zgodovino mesta. Povzpeli smo se na velenjski grad, kjer smo si ogledali znamenitosti muzeja in okolice, obiskali kraje, kjer so potekali srđiti boji druge svetovne vojne, obvozili okolico Šoštanja in se ustavili v znanem gostišču pod klancem, kjer sta za veselo razpoloženje skrbela domača godbenika. Dan je bil sončen, zato nam bo ostal v lepem spominu. Prijavljenih je bilo toliko članov, da bomo organizirali še dva izleta v isto smer. Upamo pa tudi, da bo organiziran kak izlet v apaškem in kapelskem področnem odboru.

Omeniti velja tudi, da bo v kratkem Društvo invalidov Gornja Radgona razvilo svoj prapor, na katerega vabimo vsa pomurska društva, kakor tudi društva rednih upokoencev.

Tonček Domanjko

— GORICE PRI LENDAVI —

Kdo bo popravil hudournik?

Zaradi erozije, ki je nastala na hudourniku pri gradu v Goricah pri Lendavi, izpod vinograda KIK Pomurka, je počil zid v dolžini 15 metrov. Zaradi tega je hudournik v nevarnosti, z njim pa tudi cesta. Do porušitve je prišlo zaradi bočnega pritiska brežine ob hudourniku. Vodstvo Krajevne skupnosti Gorice pri Lendavi je opozorilo SO, komunalno in vodno skupnost, vendar do danes pravega učinka ni. Zemlja s hudournikom vse bolj drsi, zato je ogrožena tudi cesta. Trenutno je hudournik popolnoma zaprt v dolžini 40 metrov in voda nima kam odtekati, zato se vse češče razliva po asfaltu. Vodna skupnost je nameravala hudournik sanirati že pred tremi leti, a od obljub ni bilo nič. Tudi Geološki zavod iz Ljubljane se je obvezal za sanacijo, zatojili pa so tudi projektanti. Hudournik je tako stisnjen ob rob ceste, pa tudi trava ga je skrila.

Takrat pred leti so v omenjeni hudournik vložili veliko denarja, predvsem za zaščito Lendave, danes pa je odprti kanal zapolnjen in ob nalivu lahko pride do poplavitve ulic v Lendavi, pa tudi do zapolnitve višje ležečega zaprtega dela hudournika.

Jože Žerđin

Ali res kmet živi na tuj račun?

Ne morem več molčati po tem, ko sem prebral članek, ki je bil objavljen v Vestniku, 2. junija, z naslovom »Z jezika na papir«, kjer pisec ni imel toliko poguma, da bi se podpisal.

Tudi jaz sem po končani osemletki ostal doma na kmetiji. Včasih mi je mogoče malo žal, ker nam ne gre tako dobro, kot to omenja anonimni pisec. Res je, da smo vsi lahko zavarovani in da tisti, ki imajo dovolj let, dobijo pokojnino, ne zaveda pa se, da je potrebno plačevati pokojninsko zavarovanje, ki pobere kar precej denarja.

Pisec naj se zaveda tudi tega, da mora kmet vstati zgodaj zjutraj, da je treba nakrmiti živalino, ne glede na to, če je petek ali svenek, živali morajo jesti, krave morajo biti pomolžene, mleko pa prodaja za isto ceno, pa naj bo praznik ali delavnik. Delavec v tovarni ali kje drugje dobi večje plačilo, če dela ob prazniku ali nadure, kmetu pa tega nihče ne prizna. Zaveda naj se tudi tega, da je Radenska vedno dražja od mleka, pa je samo voda, ki jo treba filtrirati in napolniti v steklenice. Če pa hoče priti do mleka, pa moraš imeti najprej hlev, potem krave, pa travnike in njive, da jim lahko pridelas hrano in se kup strojev za spravilo krme. Ti stroji pa niso tako poceni, kot bi si kdo mislil, saj samonakladalna prikolica stane pol stare milijarde. In prej ko prihraniš pol milijarde, je potrebno kar pridno delati in varčevati. Zraven te prikolicice pa so potrebni še kosa, obračalnik, puhalnik, stroji za silažo in še vse ostalo. Tako kmetu ostane le malo denarja za takšen luksus, kot ga navaja anonimni pisec.

In če že ima kmet avto in hišo, mislim, da si tega ni pridobil na račun siromaka, kot je v tem članku omenjeno. Vem, da si je to prislužil s trdim delom in to ne samo osem ur na dan, ampak dela štirinajst ur ali še več. Koliko denarja gre za semena, pa za ščitna sredstva, za umetna gnojila, nafto, nadomestne dele, pa za veterinarje, ki še zdaleč niso poceni!

Pisec navaja, da hodita oba v službo, da nimata avtomobila, da sta v štunti in imata male plače. Jaz bi mu svetoval, da o malih plačah spregovori v svoji delovni organizaciji. Naj se nauči svojo plačo deliti tako, da mu bo kaj ostalo tudi za avto in hišo in naj se na svojem delovnem mestu potruži, da bo več zaslužil.

Ker pa si v svoji delovni organizaciji ne upa odpreti ust, se je spravil nad kmeta, ki je vsak dan osran v štali, ki se s strahom ozira v nebo in se boji, da bo prišla nevihta in z njo toča in mu uničila pridelek, v katerega je bilo vloženega veliko dela in denarja. In če pride do tega, kdo mu bo povrnil škodo? Nihče! Da ne omenjam slabega vremena, ko je treba sušiti seno in deževne jese-

ni, ko je treba pridelke spravljati ročno, ker so stroji nemočni.

Anonimnemu piscu svetujem, da pogleda kmeta tudi z druge strani in takrat bo mogoče imel toliko poguma, da se bo pod svojimi vrsticami podpisal s svojim pravim imenom.

Takšno je moje mišljenje.

Peter Štebih
Bolehnečici 12

Odgovor anonimnemu piscu »Z jezika na papir«

Ne bom šla po vrstnem redu vašega dopisa, vseeno pa me zelo boli, da tako sramotite kmečke žene. Časi, ko ste morali dati za prašička »12 težakov«, so na srečo že davno minili. Res mogoče kateri kmet ni ravnal pošteno, prav tako pa tudi ne »bajtar«, kakor sami sebe žalite. Pomislite, da je kmet nekdan nahrnil z vami tudi vse otroke, ki so prišli s »siromaki«, da odslužijo »12 težakov«. Ko je bilo konec vojne, so imeli kmetje »obvezno oddajo«, da smo vsi preživeli težke čase. Danes obvezne oddaje ni, a je vse tako napredovalo, da kmet več kot pridelava, več odda tudi za »bajtare«, če že tako sami hočete, meni pa se zdi ta beseda žaljiva in poniževalna.

Da ima kmetica več »cajta« kot »bajtarca«, tudi ne bo držalo. No, če pogledamo: tudi v tovarnah in drugje niso vsi najbolj pridno delali, a tudi to je minilo. Tudi vi imate svoj sindikat, ki vam pomaga, hodite na izlete in oddihe na morje, pa vam nismo nevoščljivi. Prav je tako. Privoščimo vam, da si odpočijete in se razvedrite! Zakaj pa ne bi smela iti kmetica na izlet? Vsa leta je bila kmečka žena zapostavljena, zdaj pa smo se končno združile v aktivnih kmečkih žena. Tudi me gremo na izlete, imamo predavanja, tečaje, vse zato, da bi nam bilo boljše in lepše, da bi oddale čim več hrane za vse ljudi, tudi za vas »bajtare«, saj gotovo ne pridelate vsega doma, kar rabite. Kam pa bi potem dali denar, ki ga dva zaslužita. Ne tako! Skoraj zagotovo si mati kot jaz in se boriš za svoje otroke, saj delno tudi prav pišeš. Vendar ne tako: Manjvrednih danes ni, vsi smo ljudje, vsi smo enaki, tudi ti in jaz. Ne pa: bajtarke, manjvredne, siromake, ušivi — kakor sami sebe žalite. Ne bodimo zavistni, le tako bomo prebrodili hude čase in živeli v srečni deželi.

Če ima kateri kmet res 3 traktorje, jih zagotovo ne potrebuje le za svojo družino, potem gotovo mnogo vsega pridelava in prodaja tudi za tiste, ki nimajo prašičkov, ker jih nimajo kje imeti in s čim krmiti. Mogoče pa kak kmet, ki ima traktor, zorje tudi vašo njivico?

Kmečka žena je še danes najbolj poštena in ne zna »glutiti«! Napredovala je tako, da ji tudi kulturna beseda nekaj pomeni. Ne obsojam vas, imate pač svoje mišljenje in izrazo o kmečkih ženah, želim pa, da bi si res vsi podali »prijateljske roke«! Pridite na naše sestanke, seje, žetve in tudi na izlete, saj »čistih« kmetič nas je v vsaki vasi premalo, da bi napolnili avtobus. Ne bomo vas gledale, kot sami pišete: kot da bi bile »manj vredne ali višje«. Prosim ne tako! Bodimo prijateljice, saj bo le tako lepo za nas in našo lepo slovensko vas.

Niste se podpisali, tudi jaz se ne bom, ker se bojim, da bi namesto: »Z jezika na papir« — bilo: »Bikovico na jezik«.

Kmečka žena

ODBOR ZA SOLIDARNOST PRI SKUPŠČINI SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI OBČINE MURSKA SOBOTA DAJE V

JAVNO RAZPRAVO

OSNUTEK PREDNOSTNE LISTE ZA PRIDOBITEV SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ PO III. NATEČAJU

PROSILEC	BIVALIŠČE	ZAPOSLOITEV	št. točk	št. druž. članov
GARSONJERE				
1. Ana GLAVAČ	Finžgarjeva 2, Beltinci	upokojenka	325	1
2. Janez GOMBOC	Vanča vas 71	ABC POMURKA, Mesna industrija	302	1
3. Karel KOVAČ	Gor. Petrovci 87	Pomurje	292	1
ENOSOBNA STANOVANJA				
1. Katarina HORVAT	Soboška 46, Bakovci	PZC, tozd Splošna bolnišnica	323	2
2. Janez SMODIŠ	Ravenska 21, Beltinci	Pomurje	322	2
3. Marija GOMBOC	Miklošičeva 75, M. S.	Speditrans	309	2
4. Suzana ŽGEC	Krašči 79	občan	308	2
5. Monika ŠTILEC	Vanča vas 62	Avtobusni promet	287	2
6. Marija PANKER	Noršinci 36	RADENSKA, tozd Moravske toplice	286	2
ENOVINPOLSOBNA IN DVOSOBNA STANOVANJA				
1. Majda CIFER	Ul. po potoku 13, Bakovci	MURA	365	3
2. Cvetka HOLSEDL	Petanjci 51 b	Petrošnik	342	3
3. Franc RUS	Goriška 126, Čemelavci	ABC POMURKA tozd Mesna industrija	322	4
4. Mihael HORVAT	Pušča 91	RADENSKA, tozd Moravske toplice	310	3
5. Dušan BONIFANTI	Murška 49, Krog	MURA	308	3
6. Ivanka BELINGER	St. Rozmana 3, M. S.	RADENSKA, tozd Moravske toplice	308	3
7. Irena MLADENOVIC	Cvetkova 42, M. S.	Helena FUJS — obrtnik	306	3
8. Robert MATAJ	Partizanska 17	Dušan ROSKAR — obrtnik	306	3
9. Igor SEVER	Polana 11	PLANIKA	302	3
10. Franc MIHALIČ	Vadarci 79	SOBOTA, tozd Obrtništvo	300	3
11. Tatjana VARGA	Tišina 30	MURA	292	3
12. Dragica TURHA	Beznovci 28	VVO	286	3
13. Silva VRATUSA	Krašči 24	občan	280	3
14. Stanko VRBNJAK	Lipovci 94	Terezija PAVLINJEK — obrtnik	276	3
15. Marjan MALOK	Vrta 8, M. S.	Frida HORVAT — obrtnik	273	3
16. Srečo SABO	Gradišče 37	SOBOTA, tozd Obrtništvo	269	3
17. Brigita CVETKO	Ižakovci 163	KG Rakičan	266	3
18. Dušan MAUČEC	Mikloša Kuzmiča 17	Stefan PAVLINJEK — obrtnik	253	3
19. Milena KOZAR	Škakovci 8	PZC, tozd Splošna bolnišnica	250	3
20. Tanja FICKO	Naselje prekmur. brigade 16	MURA	249	3
21. Viktor ANDREJČ	Cankarjeva 117	LB Pomurska banka	247	3
22. Ivan KURBUS	St. Rozmana 6, M. S.	MURA	246	3
DVOVINPOLSOBNA STANOVANJA				
1. Estera ČASAR	Tamiševa 19, Rakičan	ABC Pomurka, Gozdno in lesno gos.	311	4
2. Bojan MERČNIK	Zorana Velnarja 36	Avtobusni promet	283	4
3. Drago IVANIČ	Cankarjeva 48	ZGEP Pom. tisk	265	4

Javna razprava traja 8 dni od objave. Mnenja in pripombe pošljite na delovno skupnost Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota, Trg zmago 5/1.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA IN
MURSKA SOBOTA

Leto XXIV

Murska Sobota, 16. junija 1988

Št.: 18

Odgovorni urednik:
Martin Viačec

150. Odlok o ustanovitvi, organizaciji in delovanju civilne zaščite v občini Murska Sobota

151. Odlok o prenehanju veljavnosti odloka o spremembah odloka o zakloniščih in drugih zaščitnih objektih v občini Murska Sobota

152. Odločba o uvedbi komasacijskega postopka v k. o. Peskovci in k. o. Križevci.

153. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka na območju KS Logarovci—Berkovci v naseljih: Bolehnečici, Berkovci, Berkovski Prelogi, Kokoriči, Logarovci in Gajševci

150

Na podlagi 163. in 165. člena Zakona o splošni ljudski obrambi (Ur. list SFRJ, št. 21/82), 2. odstavka 73. člena, 1. odstavka 224. člena in 226. člena Zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozasčiti (Ur. list SRS, št. 35/82) ter 99. in 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin, št. 21/80, 36/81, 11/86 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 26. 5. 1988 sprejela

ODLOK O USTANOVITVI, ORGANIZACIJI IN DELOVANJU CIVILNE ZAŠČITE V OBČINI MURSKA SOBOTA

1. člen

Za operativno in strokovno vodenje, za organiziranje, pripravljanje in delovanje civilne zaščite se v občini Murska Sobota ustanovijo naslednji štabi civilne zaščite:

1. Občinski štab civilne zaščite (OŠ CZ)
2. Mestni štab civilne zaščite (MEŠ CZ)
3. Medkrajevni štab civilne zaščite
4. Štabi civilne zaščite v krajevnih skupnostih (Š CZ KS)
5. Štabi civilne zaščite v delovnih organizacijah (Š CZ DO)
6. Vaški štabi civilne zaščite (VŠ CZ).

2. člen

Štabi za civilno zaščito izvršujejo svoje naloge v skladu z zveznim in republiškim Zakonom o splošni ljudski obrambi in družbeni samozasčiti.

3. člen

Občinski štab civilne zaščite je za svoje delo odgovoren Izvršnemu svetu občinske skupščine, Občinskemu komiteju za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozasčito ter Republiškem štabu civilne zaščite.

4. člen

Občinski štab civilne zaščite je operativni in strokovni organ za organizacijo, pripravljanje in vodenje civilne zaščite v vojni, ob naravnih in drugih hudih nesrečah ter v izrednih razmerah.

5. člen

Člane Občinskega štaba civilne zaščite imenuje Izvršni svet občinske skupščine izmed funkcionarjev in strokovnjakov, ki glede na svojo dejavnost in strokovnost lahko uspešno opravljajo dolžnosti v štabu.

6. člen

Občinski štab civilne zaščite opravlja zlasti naslednje naloge:

2. ocenjuje ogroženost občine pred vojnimi akcijami, naravnimi in drugimi nesrečami, izrednimi razmerami ter možnostmi in pogoje za zaščito in reševanje prebivalstva ter materialnih in drugih dobrin;
2. izdelava občinski načrt civilne zaščite;
3. daje Izvršnemu svetu občinske skupščine predloge za organiziranje civilne zaščite;
4. posreduje potrebe za popolnitev enot in štabov civilne zaščite občinskemu upravnemu organu za ljudsko obrambo;
5. daje predloge Izvršnemu svetu za izvajanje ukrepov civilne zaščite;
6. usmerja in usklajuje delo štabov civilne zaščite v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, drugih samoupravnih skupnostih in organizacijah ter društvi, ki opravljajo dejavnost, pomembno za zaščito in reševanje;
7. izdeluje osnutke načrtov CZ za KS, OZD ter DO-D ter istim nudi strokovno pomoč pri izdelavi načrtov CZ;

8. usmerja in usklajuje izvajanje preventivnih ukrepov in aktivnosti za zaščito in reševanje;

9. organizira in neposredno vodi akcije za zaščito in reševanje ob vojnih dejstvih, naravnih in drugih nesrečah ter v izrednih razmerah in pri tem sodeluje s štabi sosednjih občin;

10. skrbi za pripravljanje in usposabljanje prebivalstva za osebno in vzajemno zaščito;

11. skrbi za usposabljanje pripadnikov štabov, enot in drugih sestavin civilne zaščite;

12. daje poročila o svojem delu zborom občinske skupščine, občinskemu svetu in komiteju za SLO in DS, občinskemu Izvršnemu svetu ter Republiškem štabu civilne zaščite;

13. daje priznanja civilne zaščite štabom, enotam, pripadnikom ter ostalim pravnim in fizičnim osebam, za njihovo uspešno delo v civilni zaščiti;

14. izdeluje program dela in finančni načrt CZ ter skrbi za njuno realizacijo;

15. daje Svetu za SLO in DS SO predloge o zakloniščni problematiki in uporabi sredstev sklada za gradnjo in vzdrževanje zaklonišč;

16. nabavlja in skrbi za opremo, ki je namenjena za potrebe civilne zaščite;

17. imenuje starešine posameznih občinskih enot civilne zaščite.

7. člen

Strokovno-administrativne zadeve za Občinski štab civilne zaščite opravlja upravni organ, pristojen za zadeve ljudske obrambe.

8. člen

Občinski štab civilne zaščite sestavljajo:

- poveljnik (PŠ)
- načelnik (NŠ)
- operativec I. (Op. Š-I.)
- operativec II. (Op. Š-II.)
- člani štaba, odgovorni za ukrepe CZ:

1. zaklanjanje
2. reševanje iz ruševin
3. zaščita in reševanje ob poplavih
4. zaščita in reševanje ob požarih
5. zaščita pred neeksplozivnimi minsko-eksplozivnimi sredstvi
6. prva medicinska pomoč
7. oskrba prizadetega in ogroženega prebivalstva
8. evakuacija
9. prva veterinarska pomoč
10. maskiranje
11. zatamnjevanje
12. zaščita in reševanje živali in živil živalskega izvora
13. zaščita in reševanje rastlin in živali rastlinskega izvora
14. radiološko-biološko-kemična zaščita
15. asanacija.

Poleg teh ukrepov CZ se lahko določijo še drugi ukrepi CZ glede na oceno ogroženosti.

9. člen

Štab civilne zaščite uporablja pri svojem strokovno-operativnem delu pečat, ki ga predpiše organ, ki ustanovi štab civilne zaščite.

10. člen

Občinski štab civilne zaščite deluje v skladu s poslovnikom o delu OŠ CZ, ki zajema sestavo članov, ki popolnjujejo občinski štab, uporabo pečata CZ ter ostale pristojnosti iz delokroga OŠ CZ.

11. člen

Poslovnik o delu Občinskega štaba civilne zaščite pripravi stro-

kovna služba na Sekretariatu za ljudsko obrambo občine Murska Sobota. Sprejme ga na svoji seji Občinski štab CZ.

12. člen

Občinski štab civilne zaščite podeljuje zaslužnim pripadnikom CZ, štabom, enotam ter drugim, priznanja ob raznih vajah, Dnevu CZ ali drugih priložnostih.

Pravilnik o priznanju CZ sprejme na svoji seji OŠ CZ.

13. člen

Štab za civilno zaščito v mestu Murska Sobota ustanovijo in imenujejo Sveti krajevnih skupnosti za območje mesta.

Mestni štab civilne zaščite je odgovoren ustanovitelju, Komiteju za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter Občinskemu štabu civilne zaščite.

14. člen

Štab civilne zaščite krajevnih skupnosti je operativni organ, ki organizira, pripravlja in vodi zaščitne in reševalne akcije civilne zaščite na svojem območju ter usklajuje delo s štabi civilne zaščite delovne organizacije na svojem območju in se povezuje s štabi civilne zaščite sosednjih krajevnih skupnosti.

15. člen

Ob izvajanju vaj ter reševalnih in zaščitnih ukrepov lahko za območje večjih krajevnih skupnosti imenuje Občinski štab civilne zaščite enega od štabov civilne zaščite krajevnih skupnosti za medkrajevni štab civilne zaščite.

Medkrajevni štab civilne zaščite ni stalna organizacijska formacija civilne zaščite.

16. člen

Medkrajevni štab koordinira in vodi vse zaščitne in reševalne akcije ter vaje na svojem območju in so mu podrejeni štabi civilne zaščite krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela odgovorni za svoje delo.

Medkrajevni štab je za svoje delo neposredno odgovoren Občinskemu štabu civilne zaščite.

17. člen

Štab civilne zaščite krajevnih skupnosti sestavlja:

1. poveljnik (PŠ)
2. načelnik (NŠ)
3. operativec (Op. š)
4. člani štaba za ukrepe CZ:
 - zaščita in reševanje pred požari, radiološko-biološko-kemična zaščita ter poplave,
 - prva medicinska pomoč ter oskrba prizadetega in ogroženega prebivalstva,
 - zaklanjanje, zatemnjevanje, reševanje iz ruševin in asanacija,
 - prva veterinarska pomoč, zaščita rastlin in živali ter hrane.

18. člen

Štab civilne zaščite krajevnih skupnosti imenuje Svet krajevnih skupnosti. Štab je za svoje delo odgovoren Svetu krajevnih skupnosti, Komiteju za SLO in DS ter Občinskemu štabu civilne zaščite.

Štab civilne zaščite izdelava načrt CZ krajevnih skupnosti v skladu z veljavnimi predpisi in navodili občinskega upravnega organa za ljudsko obrambo in Občinskega štaba civilne zaščite.

19. člen

Štab civilne zaščite v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah in skupnostih je operativni organ civilne zaščite, ki organizira, pripravlja in vodi zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin v organizacijah združenega dela.

20. člen

Štab civilne zaščite v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah in skupnostih sestavljajo:

1. poveljnik (PŠ)
2. načelnik (NŠ)
3. operativec (Op. š)
4. člani štaba, zadolženi za posamezne ukrepe CZ:
 - zaščita in reševanje pred požari ter reševanje ob poplavih in iz ruševin
 - zaklanjanje in zatemnjevanje
 - prva medicinska pomoč, oskrba prizadetih in poškodovanih
 - RBK zaščita in asanacija.

Poleg teh ukrepov se lahko določijo tudi drugi ukrepi CZ.

21. člen

V organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, ki imajo manjše število zaposlenih in formirajo samo splošne enote civilne zaščite, opravlja naloge štaba poveljnik te enote.

22. člen

Štab civilne zaščite v delovnih organizacijah in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih imenuje delavski svet ali drug ustrezen organ upravljanja.

Štab je za svoje delo odgovoren ustanovitelju, Komiteju za SLO in DS, štabu CZ krajevnih skupnosti, na katerega območju je delovna organizacija in Občinskemu štabu CZ.

Štab civilne zaščite izdelava načrt civilne zaščite v skladu z veljavnimi predpisi in navodili občinskega upravnega organa za ljudsko obrambo in Občinskega štaba civilne zaščite.

23. člen

Vaški štab CZ je operativni organ civilne zaščite v naselju, ki organizira, pripravlja in vodi zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin v svojem naselju oziroma po nalogah nadrejenega štaba.

24. člen

Vaški štab CZ sestavljajo:

1. poveljnik vaškega štaba (P VŠ)
2. namestnik poveljnika (nP VŠ)
3. komandirji posameznih enot CZ, ki so formirane na nivoju vasi.

25. člen

Vaški štab civilne zaščite imenuje na predlog štaba CZ krajevnih skupnosti Svet krajevnih skupnosti.

Vaški štab CZ je za svoje delo odgovoren štabu CZ krajevnih skupnosti in Občinskemu štabu civilne zaščite.

Štab izdelava načrt CZ v skladu z navodili občinskega upravnega organa za ljudsko obrambo in Občinskega štaba civilne zaščite.

26. člen

Štab civilne zaščite krajevnih skupnosti deluje po potrebi v razširjeni sestavi z vaškimi poveljniki CZ in poveljniki CZ iz delovnih organizacij.

Finančni načrt CZ za posamezno leto uskladijo na seji štaba civilne zaščite v razširjeni sestavi.

27. člen

Štabi civilne zaščite krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela dostavijo finančni program ter realizacijo Občinskemu štabu civilne zaščite.

28. člen

Vsi štabi za civilno zaščito delajo v polni sestavi. V primeru vojnih akcij, naravnih in drugih nesreč ter drugih izrednih razmer, deluje štab v operativni sestavi, ki ustreza naravi posledic oziroma naravi zaščitnih in reševalnih akcij.

29. člen

Za izvajanje zaščitnih in reševalnih ukrepov civilne zaščite se ustanovijo splošne in specializirane enote civilne zaščite v skladu z veljavnimi predpisi.

30. člen

V skladu z predpisano Osebnostno in materialno formacijo enot civilne zaščite ter na podlagi Ocene ogroženosti predlagajo štabi CZ ustanovitelju štaba formacijo enot CZ:

- a) Občinski štab civilne zaščite:
 - gasilsko četo
 - tehnično-reševalno četo
 - četo za odstranjevanje ruševin
 - vod PMP
 - RBK vod
 - ekipa za uničevanje NUS
 - prištabna enota formacije čete (kurirju, intendantska oskrba, izvajanje RBK ukrepov, uničevanje NUS, izvajanje ukrepov NZ, potapljači, itd.).
- b) Mestni štab CZ:
 - gasilska četa
 - četa splošne enote CZ
 - vod PMP
 - RBK vod
 - oddelek — vod kurirjev
- c) Krajevni štabi CZ:
 - ekipa — oddelek kurirjev
 - ekipa — oddelek RBK zaščite
 - ekipa — oddelek za socialno delo
 - ekipa — oddelek PVP
 - oddelek — vod splošne enote CZ
- d) Vaški štab CZ:
 - ekipa kurirjev
 - gasilski oddelek CZ
 - ekipa — oddelek PMP
 - oddelek VRE CZ
- e) Štabi CZ v DO:
 - ekipa — Oddelek kurirjev
 - oddelek — vod PMP
 - oddelek — vod — četa gasilske enote
 - ekipa — Oddelek RBK zaščite
 - oddelek — vod — četa splošne enote
 - ostale enote formacijske sestave ekipe — oddelek
 - enota, ki jih s sklepom IS SO formirajo DO za potrebe OŠ CZ.

Ustanovitve enot CZ se opravi po predhodnem soglasju Občinskega štaba civilne zaščite.

31. člen

Delovanje, organiziranost in vodenje civilne zaščite mora biti določeno v statutih krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih organizacij ter skupnosti.

32. člen

Družbene organizacije in društva, ki so posebnega pomena za civilno zaščito in se s svojo dejavnostjo vključujejo v zaščitne in reševalne ukrepe civilne zaščite, v svojih aktih razdelajo način in postopek vključevanja v aktivnosti civilne zaščite.

33. člen

Navodila in razlage določil tega odloka daje občinski upravni organ za ljudsko obrambo in Občinski štab civilne zaščite Murska Sobota.

34. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, preneha veljati Odlok o ustanovitvi, organizaciji in delovanju civilne zaščite v občini Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, štev. 18/84) z dne 7. 7. 1984).

35. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 8-4/88-5
M. Sobota, 1. 6. 1988

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Andrej GERENČER, l. r.

151

Na podlagi 158. člena Zakona o splošni ljudski obrambi (Ur. list SFRJ, št. 21/82), 204. člena Zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti (Ur. list SRS, št. 35/82) ter 99. in 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave pomurskih občin, št. 21/80, 36/81, 11/84 in 4/86), je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora dne 26. 5. 1988 sprejela

ODLOK

O PRENEHANJU VELJAVNOSTI ODLOKA O SPREMEMBAH ODLOKA O ZAKLONIŠČIH IN DRUGIH ZAŠČITNIH OBJEKTIH V OBČINI MURSKA SOBOTA

1. člen

Besedilo 1. in 2. člena Odloka o spremembah Odloka o zakloniščih in drugih zaščitnih objektih v občini Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin, št. 23/84), ki določa 2,55% in 0,051 % prispevno stopnjo, se razveljavi v celoti.

2. člen

Veljajo prispevne stopnje iz 26. in 28. člena Odloka o zakloniščih in drugih zaščitnih objektih v občini Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin, št. 19/83), ki določajo 3% oziroma 0,06% prispevno stopnjo.

3. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 8-3/88-5
M. Sobota, dne 1. 6. 1988

Predsednik
Skupščine občine Murska Sobota
Andrej GERENČER, l. r.

152

Skupščina občine Murska Sobota izdaja na podlagi 81. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 17/86), 202. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list SFRJ, št. 32/78) in 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave občinskih skupščin: G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86)

ODLOČBO

1. Uvede se komasacijski postopek v k. o. Peskovci in k. o. Križevci. Komasacijsko območje zajema dele dveh katastrskih občin in sicer k. o. Peskovci in k. o. Križevci in je opisano z mejo, ki poteka: Od katastrske tromeje med k. o. Križevci, k. o. Peskovci in k. o. Petrovci ob potoku Krka proti severu po katastrski meji med k. o. Križevci in k. o. Peskovci do ceste M. Sobota—Hodoš, kjer se meja območja hkrati s katastrsko mejo obrne proti vzhodu, poteka nekaj časa v tej smeri, nakar prečka cesto. Tu se meja komasacijskega območja loči od katastrske meje in se nadaljuje v k. o. Peskovci po severni meji ceste parc. št. 2447/15 proti vzhodu, nato se obrne proti se-

veru, prečka parcelo št. 2447/1 ob meji s parc. št. 2419, prečka še parceli 101 in 103 po kulturni meji med njivo in gozdom, poteka dalje po zahodni in severni meji parc. št. 107, po zahodnih mejah parc. št. 112, 111, 110, 114, 119, po severnih mejah parcel 119 in 120 proti vzhodu do poti parc. št. 182 in po zahodni meji te poti proti severu do parcele 180. Tu se meja komasacijskega območja obrne proti zahodu kamor poteka po južnih mejah parc. št. 180 in 154 do poti parc. št. 99, nato po njeni vzhodni meji proti jugu do parc. št. 140, tu prečka pot parc. št. 99 in se nadaljuje proti zahodu po južnih mejah parc. št. 75 in 76, nato proti severu po zahodnih mejah parc. št. 76, 73, 72, 53, se ponovno obrne proti zahodu kamor poteka po južnih mejah parc. št. 51, 47, 46, 19, 22 in 24, nato po vzhodnih mejah parc. št. 12 in 18 proti jugu ter proti zahodu po južnih mejah parc. št. 18 in 14, 16 do katastrske meje s k. o. Petrovci, nato se ponovno obrne proti severu kamor poteka po katastrski meji do ceste, kjer je tudi katastrska tromeja med k. o. Peskovci, k. o. Petrovci in k. o. Adrijanci. Tu se meja komasacijskega območja obrne proti vzhodu, kamor poteka po južni meji te ceste, ki je ob enem tudi katastrska meja med k. o. Peskovci in k. o. Adrijanci do gozda parc. št. 956, kjer se meja območja obrne proti jugu in poteka v k. o. Peskovci po vzhodnih mejah parc. št. 957, 958, 959, 960, 962, 963, 965 in 960, nato po severnih mejah parc. št. 972, 952 in 953 proti vzhodu, dalje po zahodnih mejah parcel št. 995 in 996 proti severu, nato ponovno proti vzhodu po severnih mejah parc. št. 996 in 997, nakar se meja komasacijskega območja obrne proti jugu, kamor poteka po vzhodnih mejah parcel št. 997, 994, 992, 989, 987 in 985, preseka po kulturni meji parcele št. 985, 984 in 930, ter se nadaljuje po vzhodni meji parcele 925, prečka pot (parc. št. 2448), dalje po vzhodni meji parcele št. 922 ceste M. Sobota—Hodoš, (parc. št. 2447/15) ter se po njenem severnem robu nadaljuje proti severovzhodu do katastrske meje med k. o. Peskovci in k. o. Šalovci. Meja komasacijskega območja se nadaljuje po katastrski meji proti jugu, do poti (parc. št. 2454 k. o. Peskovci), se obrne proti zahodu v k. o. Peskovci in poteka po južni strani poti do parcele št. 1409, gre po vzhodnih mejah parc. št. 1409 in 1408 proti jugu, nato proti jugovzhodu po južnih mejah parc. št. 1408, 1407, 1404, 1401, 1396, 1305, 1390, 1389, dalje proti jugu po vzhodnih mejah parcel 1512, 1511, 1510, po južnih mejah parc. št. 1510, 1517, 1516, 1921, 1522, po vzhodni meji parcele št. 1525, nato proti jugozahodu po južnih mejah parcel št. 1525, 1529, 1530, 1531, del 1533, 2452 (pot), po vzhodnih mejah parc. št. 1559, 1960, 1561, po vzhodni in južni meji parc. št. 1562, prečka pot (P. št. 1818), nakar se meja komasacijskega območja obrne proti severu, kamor poteka po vzhodni meji poti št. 1818 in 2452 do parcele št. 1326. Ob parceli št. 1326 se meja komasacijskega območja obrne proti zahodu, kamor poteka po južnih mejah parc. št. 1326, 1323, 1320, 1317, 1311, 1305, 1302, 1295 in 1292 do parcele št. 1290, nato po njeni vzhodni meji do poti (parc. št. 2455), katero prečka in se nadaljuje po njeni južni meji proti jugozahodu do parc. št. 1966, tu se meja območja obrne proti jugu in poteka po vzhodnih mejah parc. št. 1966, 1965, 1964, 1958, 1956, 1957, 1926, 1900, 1901 in 1922 in nato proti zahodu po južnih mejah parc. št. 1922, 1930, 1932 in ožjem delu parc. št. 1937 do gozda, nato se obrne proti severu, preseka parc. št. 1937 na najožjem delu in se nadaljuje po zahodnih mejah parc. št. 1936 in 1934 do parcele 1940, po njeni južni in zahodni meji, po zahodnih in jugozahodnih mejah parc. št. 1941, 1943, 2079.

Ob parceli št. 2099 se meja komasacijskega območja ponovno obrne proti zahodu in poteka po južnih mejah parc. št. 2099, 2100, 2077, 2074, po vzhodnih mejah parc. št. 2159 in 2158, po vzhodni, južni in zahodni meji parc. št. 2154, po zahodnih mejah parc. št. 2155, 2156, 2157, 2161 in 2186 do poti (parc. št. 2457), jo preseka in se nadaljuje po njeni zahodni meji proti jugu do parc. št. 2269, po njeni vzhodni, južni in zahodni meji, nato proti severu po zahodnih mejah parc. št. 2270, 2273, 2274 in 2276, v isti smeri preseka parc. št. 2278 in 2285, nato se meja območja ponovno obrne proti zahodu, kamor poteka po južnih mejah p. št. 2280, 2279, 2286, po zahodnih mejah parc. št. 2287 in 2288, po južnih mejah parc. št. 2288, 2290, 2291, 2292, 2295, preseka v isti smeri parc. št. 2207 in 2298, se nadaljuje po južni in zahodni meji parc. št. 2300 ter po južni meji parc. št. 2207 in 2446 potok Krke, do kat. meje med k. o. Peskovci in k. o. Križevci. Tu se meja komasacijskega območja obrne proti jugu in poteka po katastrski meji do parc. št. 1391 (k. o. Križevci), kjer se meja območja obrne proti zahodu in poteka v k. o. Križevci in po južni meji od parc. št. 1390 do parc. št. 1365, tu se obrne proti severu in poteka po zahodni meji parc. št. 1366, po južnih mejah parc. št. 1361, 1359 in 1358 proti zahodu, po zahodni meji parc. št. 1358 do potoka Krke (parc. št. 2458) se nadaljuje in po njegovem desnem bregu proti zahodu do parc. št. 1200, kjer prečka ta potok ob katastrski tromeji med k. o. Križevci, k. o. Peskovci in k. o. Petrovci, kjer smo z opisom meje komasacijskega območja pričeli.

Iz območja se izloči naselje v k. o. Peskovci, ki je opisano s sledečo mejo, od meje med parc. št. 2448 in 2447/4 (oboje je cesta Petrovci—Šalovci) proti severu ob vzhodnih mejah parc. št. 285 in 297 do parc. št. 294, nato proti vzhodu po južnih mejah parc. št. 294, 482, 481, 477, 476, 484, 485, po zahodnih mejah parc. št. 447 in 446 po njeni južni meji, nato se meja območja obrne proti severu, kamor poteka po vzhodnih mejah parc. št. 446, 448, 449, 454, 458 in 459, po južnih mejah parc. št. 421, 423 in 422, preseka pot (parc. št. 2449), poteka po njenem vzhodnem robu do parcele št. 553, po južni in vzhodni meji te parcele, po zahodnih mejah parc. št. 554, 555, po južnih mejah parc. št. 561 in 560, po njeni vzhodni meji do parc. št. 570, po južnih mejah

parc. št. 570 in 571, nato proti jugu po zahodnih mejah parc. št. 654, 655, 656, 704, 705, 706, 709, 710, 711, 712, 701, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 720, 721, 724, 725, 726, 727, 728, 731, 732, 733. Tu se meja območja obrne proti vzhodu kamor poteka po južnih mejah parc. št. 733, 734, 731, nato proti severu po vzhodnih mejah parc. št. 731, 730, 724, 722, 717, 710, 715, 714, 713, 701, 712, 711, 710, 708, 707, 706, 705, 703, po jugozahodnih mejah parc. št. 682 in 683 proti jugovzhodu, prečka pot parc. št. 2460, gre po njeni vzhodni meji proti severu do parc. št. 795, nato po južnih mejah parc. št. 795 in 794 proti vzhodu, nato proti severu po vzhodnih mejah parc. št. 794, 793, 792, 791, 790 in 780, po južni meji parc. št. 788 do poti (parc. št. 2451), jo preseka in se nadaljuje po njenem vzhodnem robu proti severu do parc. št. 973, nato proti jugu po zahodnih mejah parc. št. 978, 979, 981, 949, 952, 947, 946, 943, 942 in 941 do ceste Petrovci—Šalovci, poteka dalje po severni meji te ceste proti zahodu do parc. št. 691, tu prečka cesto in se nadaljuje po zahodni meji parc. št. 747 proti jugu do ceste M. Sobota—Hodoš (parc. št. 2447/15), gre po severni strani te ceste proti zahodu do parc. št. 527, nato po vzhodnem robu te parcele ponovno do ceste Petrovci—Šalovci (parc. št. 2448) in jo prečka, ter se nadaljuje proti vzhodu po severni meji te ceste do parc. št. 285, kjer smo za opisom izločenega dela območja pričeli. Iz komasacijskega območja je izločen tudi gozd, ki zajema parcele št. 321, 322, 323, 324, 325, 327, 342, 343, 348, 349, 353 in del parcele 320.

2. Komacijsko območje zajema zemljišča lastnikov, seznam katerih je na vpogled vsem udeležencem komacijskega postopka in drugim zainteresiranim na Komiteju za kmetijstvo in gozdarstvo občine Murska Sobota.

3. Z uvedbo komacijskega postopka je na komacijskem območju prepovedana graditev in sajenje nasadov ter gozdnega drevja, parceliranje zemljišč, promet z zemljišči. Izjemoma je dovoljen promet z zemljišči do konca razgrnitve elaborata obstoječega stanja zemljiškega komacijskega sklada, če gre za zmanjšanje števila lastnikov in solastniških deležev ali če gre za dokončanje pravnega posla za prenos lastništva na zemljiščih, ki je dejansko že opravljen ali če postane zemljišče družbena lastnina. Potrdilo, da gre za izjemen primer, izda občinski upravni organ, pristojen za kmetijstvo.

4. Podatki o parcelah zajetih v komaciji, so na vpogled na Geodetski upravi občine Murska Sobota, podatki o lastništvu teh parcel pa v Zemljiški knjigi Temeljnega sodišča v Murski Soboti, Enota v Murski Soboti.

5. Idejna zasnova ureditve komacijskega območja in drugi elaborati v komacijskem postopku bodo razgrnjeni najmanj 15 dni v Gasilskem domu v Peskovcih v roku, ki ga bo določil občinski upravni organ pristojen za kmetijstvo.

6. Komacijski udeleženci in drugi, ki imajo na tem območju kakšen na zakon oprt pravni interes, lahko dajo v času razgrnitve pripombe, predloge oz. ugovore na razgrnjene elaborate.

7. Izvajanje ureditvenih del na komacijskem območju in dolžnosti strank v zvezi z deli se urejajo v okviru melioracijske skupnosti.

8. Vrednotenje komacijskega sklada bo izvršeno po določilih Navodil za izvajanje komacij kmetijskih zemljišč. Podkomisija za vrednotenje zemljišč določi vrednost vsakemu vložnemu zemljišču, tako, da ga uvrsti v ustreznostni razred.

Za 1 m² zemljišča posameznega vrednostnega razreda se določi vrednost v cenilnih enotah zaradi zamenjave in vrednost v denarju zaradi denarne poravnave razlike v vrednosti vložnega in dobljenega zemljišča.

Udeleženci prispevajo za skupne potrebe ureditve območja tako, da se vsakemu od skupne vrednosti vložnih zemljišč odbije enak sorazmerni delež v zemlji.

9. Pri razdelitvi zemljišč bodo poleg določil 88. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 17/86) za območje, za katerega je več oz. ni interesentov, upoštevani po 26. členu Navodila za izvajanje komacij kmetijskih zemljišč (Ur. list SRS št. 29/86) še naslednji kriteriji:

- velikost in vrstni red vložnega zemljišča v tem območju,
- oddaljenost lastnikovega doma,
- gozdna zemljišča, trajni nasadi, zemljišča z omejeno rabo ipd. se praviloma vrnejo dosedanjim lastnikom.

10. Za vodenje oziroma izvajanje mejnega ugotovitvenega postopka oziroma določenih upravnih postopkov po Zakonu o zemljiškem katastru se s to odločbo za izvajanje komacije pooblašča Geodetski zavod SR Slovenije, Ljubljana. Posameznemu komacijskemu udeležencu se vroči odločba o uvedbi komacijskega postopka v taki obliki, da izrek odločbe vsebuje le tisti del, ki se nanaša na posameznega komacijskega udeleženca. Celotna odločba je na vpogled pri Komiteju za kmetijstvo in gozdarstvo občine Murska Sobota. Ta odločba se brez seznama lastnikov objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljeno sprožiti upravni spor v roku 30 dni od vročitve odločbe pri Vrhovnem sodišču SR Slovenije v Ljubljani. Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vložijo ali da ustno na zapisnik pri navedenem sodišču, lahko pa se da na zapisnik tudi pri katerikoli temeljnem sodišču oz. njegovi enoti. Tožbi v dveh izvodih je treba priložiti to odločbo v izvorniku ali v neoverjenem prepisu.

Številka: 462-4/88-11
M. Sobota, dne 26. maja 1988

Predsednik
skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER, i. r.

Na podlagi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. l. SRS št. 35/85), Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. l. SRS št. 23/77), sklepa o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka v KS Logarovci—Berkovci in izida glasovanja na referendumu, dne 5. junija 1988 je skupščina KS Logarovci—Berkovci na seji, dne 6. junija 1988 sprejela

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka na območju KS Logarovci—Berkovci v naseljih: Bolehnečiči, Berkovci, Berkovski Prelogi, Kokoričiči, Logarovci in Gajševci.

1. člen

Za območje KS Logarovci—Berkovci se uvede krajevni samoprispevek za naselja: Bolehnečiči, Berkovci, Berkovski Prelogi, Kokoričiči, Logarovci in Gajševci v denarju za obdobje petih let in sicer od 1. julija 1988 do 30. junija 1993.

2. člen

Sredstva zbrana s krajevnim samoprispevkom bodo uporabljena za financiranje naslednjih programov:

Bolehnečiči: za gramoziranje poljskih cest, ureditev gasilskega doma, ureditev vaške kapele, izgradnjo avtobusne postaje in izgradnjo požarnega zajetja.

Berkovci: za vzdrževanje poljskih cest, nakup gasilskega vozila in druge gasilske opreme, ureditev gasilskega doma in vzdrževanje vaške kapele.

Kokoričiči—Berkovski Prelogi: za asfaltiranje krajevnih cest, vzdrževanje gramoziranih cest, vzdrževanje gasilskega doma in vzdrževanje vaške kapele.

Logarovci: za asfaltiranje krajevnih cest in zagotavljanje 20% deleža za asfaltiranje občinske ceste, vzdrževanje gasilskega doma, vzdrževanje gramoziranih cest in izgradnjo avtobusnih postaj.

Gajševci: za asfaltiranje krajevnih cest in zagotavljanje 20% deleža za asfaltiranje občinske ceste in vzdrževanje gasilskega doma.

Za funkcionalne izdatke KS za izvedbo referendumskega programa in delovanja društva in DPO, ki delujejo v okviru KS, se zagotavlja 5% od zbranih sredstev samoprispevka.

3. člen

S samoprispevkom se bo v petih letih predvidoma zbralo 486.596.750.— dinarjev. Višina sredstev za posamezne namene se določi z letnim programom in finančnim načrtom KS Logarovci—Berkovci.

4. člen

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče na območju KS Logarovci—Berkovci in sicer

- v naselju Bolehnečiči:
 - 2% od neto OD iz delovnega razmerja,
 - 2% od pokojnin,
 - 2% od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti,
 - 2% od katastrskega dohodka;
- v naselju Berkovci:
 - 3% od neto OD iz delovnega razmerja,
 - 2% od pokojnin,
 - 3% od čistega dohodka in samostojne obrtne dejavnosti,
 - 30% od katastrskega dohodka;
- v naselju Kokoričiči—Berkovski Prelogi:
 - 4% od neto OD iz delovnega razmerja,
 - 2% od pokojnin,
 - 4% od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti,
 - 40% od katastrskega dohodka;

- v naselju Logarovci:
 - 4% od neto OD iz delovnega razmerja,
 - 2% od pokojnin,
 - 4% od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti,
 - 40% od katastrskega dohodka,
- gotovinski prispevek enkrat letno od zaposlenega 50.000.— din, od gospodarstva — nič zemlje samo ohišnica 30.000.— din, do 3 ha 60.000.— din, do 6 ha 90.000.— din, nad 6 ha 120.000.— din, od obrti 100.000.— din. Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega gotovinskega prispevka v skladu z gibanjem cen.

- v naselju Gajševci:
 - 5% od neto OD iz delovnega razmerja,
 - 2% od pokojnin,
 - 50% od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti,
 - 50% od katastrskega dohodka,
 - gotovinski prispevek po pogodbi,
- Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega gotovinskega prispevka v skladu z gibanjem cen.

- v naselju Gajševci:
 - 5% od neto OD iz delovnega razmerja,
 - 2% od pokojnin,
 - 50% od čistega dohodka od samostojne obrtne dejavnosti,
 - 50% od katastrskega dohodka,
 - gotovinski prispevek po pogodbi,
- Svet KS se pooblašča, da za vsako naslednje leto določi novo vrednost denarnega gotovinskega prispevka v skladu z gibanjem cen.

5. člen

Plačila samoprispevka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen Zakona o samoprispevku.

6. člen

Sredstva zbrana s samoprispevkom so strogo namenska in se bodo uporabljala izključno za programe iz 2. člena tega sklepa. Sredstva se bodo zbirala na zbirnem računu pri SDK — ekspozitura Ljutomer, št. 51930-842-029-8563 z oznako krajevni samoprispevek KS Logarovci—Berkovci.

7. člen

Samoprispevek od OD in pokojnin se obračunava ob vsakem izplačilu, od dohodka iz kmetijske in obrtne dejavnosti pa obračunava in bdečuje pristojni občinski organ. Gotovinski prispevek obračunava krajevna skupnost, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti in roku plačila.

8. člen

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi uporabi ter izvajanju del opravlja svet KS Logarovci—Berkovci, ki enkrat letno poroča skupščini KS in zborom občanov in delovnih ljudi v naseljih KS Logarovci—Berkovci.

9. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah občin Pomurja, uporabljati pa se začne s 1. julijem 1988.

Logarovci, 6. junija 1988

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
KS LOGAROVCI—BERKOVCI
Anton SLANA, i. r.

Gasilski kongres z novimi, sodobnimi usmeritvami

ERNEST EÖRY — PODPREDSEDNIK GZ SLOVENIJE

Od 17. do 19. junija 1988 bo v Celju 11. kongres slovenskih gasilcev. Na njem bodo ocenili delo gasilcev med obema kongresoma in sprejeli usmeritve za vnaprej. Pred tem pomembnim srečanjem slovenskih gasilcev smo se pogovarjali z Ernestom Eöryem — podpredsednikom Gasilske zveze Slovenije, ki je ponovno kandidiran za to funkcijo.

— Kako ocenjujete opravljeno delo od zadnjega kongresa in ali so bile sprejete usmeritve uresničene?

»Od zadnjega, 10. kongresa slovenskih gasilcev v Mariboru do danes je bilo opravljeno veliko delo, vendar pa moram samokritično oceniti, da vsega, kar je bilo opredeljeno v resoluciji ni smo naredili. Veliko je bilo narejeno na področju izobraževanja gasilcev, od operativnega članstva do članstva v specialnosti. To namreč narekuje nagel razvoj tehnike in tehnologije. Tu smo

sicer še na začetku poti in bo v naslednjem obdobju potrebni narediti še več. V zadnjih štirih letih je bilo veliko storjenega tudi pri opremljanju gasilskih enot, tako da so naše enote opremljene z vso potrebno osnovno opremo. Prav tako je bil dosežen napredek na področju preventivnega delovanja in obnašanja, k čemur je prispevala akcija vsako leto čez 100.000 preventivnih, svetovalnih pregledov, ki so bili tudi nekoliko bolj strokovno in organizacijsko opravljeni. Glede na število požarov pa bo prav na tem področju potrebno storiti še veliko več; temu pa gasilci sami ne bomo kos, temveč je pri tem potrebna večja pomoč v krajevnih skupnostih, ozidih in drugod med občani.

— V pripravah na kongres slovenskih gasilcev je bilo veliko razprav. Kaj so pokazale?

»S pripravami na kongres smo v Sloveniji začeli pred približno

letom na osnovi usmeritev, ki sta jih sprejela predsedstvo in plenum Gasilske zveze Slovenije. Pred gasilsko organizacijo namreč stojijo pomembne naloge, ki bi jih morali obravnavati drugače kot doslej in jih prilagoditi novemu času, v katerem živimo. Gasilci danes ne rešujejo samo klasičnih požarov, temveč se vključujejo v reševanje ob prometnih nesrečah, posredujejo ob razlitju nevarnih snovi in drugih problemih ob varovanju zdravja okolja. Zato se moramo sodobno organizirati in strokovno usposobiti. V tem smislu bi moral tudi 11. kongres slovenskih gasilcev v Celju sprejeti usmeritve za naše delo. Zavedati se moramo, da je gasilska organizacija ena najbolj množičnih organizacij, ki deluje v okviru SZDL in ki je prisotna v slehernem naselju. Najbolj pa je gasilstvo razširjeno prav v Pomurju, zato moramo nanj tudi računati v našem vsakdanjem življenju. Zato moramo na kongresu sprejeti takšne usmeritve, da bomo gasilci postali sodobnejši in modernejši organizacija, ter da bomo za opravljanje teh zahtevnih nalog tudi kar najbolje usposobljeni.«

— Pomurski gasilci imate nekatere pripombe na delo osrednje slovenske gasilske organizacije. Kakšno stališče bodo delegati zastopali na kongresu v Celju?

Feri Maučec

—NARODNA ZAŠČITA NA VASI—

Ob resnih nalogah smo včasih neresni

Narodna zaščita v krajevni skupnosti je najširša oblika samozaščitnega in samoobrambnega delovanja delovnih ljudi in občanov. Narodna zaščita varuje zasebno in družbeno premoženje, objekte skupnega pomena, javni red in mir, ter zagotavlja mirno in varno življenje. Kako te naloge opravljajo v krajevnih skupnostih? Zvedeli smo, da je delovanje narodne zaščite najboljše v Kobilju, zato smo obiskali načelnika Branka Zadravca in

ga povprašali, kako deluje narodna zaščita v praksi in kako resno se je lotevajo člani.

Če pride tujec v Kobilje in se pri tem nenavdno obnaša, bodite prepričani, da ga bodo vaščani takoj prijavili. Tedaj nastopijo člani narodne zaščite in stvar razišejo. V preteklosti smo imeli več takšnih primerov, ki zgovorno kažejo, da so ljudje budni, tembolj, ker smo tik ob meji. Druga pomembna naloga je, da varujemo vse objekte skupnega pomena. Tesno sodelujemo s komitejem za splošno ljudsko obrambo in družbeno samo-

AGROSERVIS, p. o.
69000 Murska Sobota, Kroška cesta 58
telefon: (069) 21-630

Delovne organizacije in lastniki tovornih vozil!

Sprotno vzdrževanje, popravilo in obnovo vaših vozil iz programa zastava in TAM opravimo hitro in strokovno — po potrebi tudi ob sobotah ali popoldan, ko pa potrebi stoji. Prihranite si čas in povečajte izkoriščenost vaših vozil.

Naše avtomehanične, avtokleparske in ličarske storitve so kakovostne!

Dinitrol anti-explos

zaščita zaščita

Kako se izogniti samovžigu

V želji po čim višji produktivnosti in racionalni izrabi delovnega časa delavci, kmetje in drugi delovni ljudje pogosto pozabijo oz. ne razmišljajo o možnih posledicah protipožarne varnosti.

Samovžigi biološkega materiala, kemični in fizikalni samovžigi pogosto izničijo sadove človekovega dela. Namen tega članka je, da občane opozorimo na vzroke oziroma pojavne oblike, zaradi katerih pride do samovžiga, s preventivnega stališča pa nakažemo možnosti, kako preprečiti samovžig oz. zmanjšati število.

a) Biološki samovžigi

Med biološke samovžige spadajo zlasti samovžigi osušene trave ali sena. Nekateri poljski pridečki, kot na primer trava, otava, otavič, detelja, žito, koruzna in ječmenova slama ter podobno, se nagibajo preko oksidacijskih in bioloških procesov kisanja k samovžigu, če jih ne spravimo popolnoma suhih v suh prostor. V vročih poletnih dneh kmetje mnogokrat spravijo samo površinsko suho seno. Listi so sicer suhi, ne pa stebila, ki so debelejša in vsebujejo več vlage. V sebi zelo rada zadrži vlago močvirska trava, trava deževnih letin, trava, ki je bila pognojena z umetnimi gnojili, in trava, v kateri je dosti tropotca in vodenike. Pri uskladiščenju sena, ki vsebuje več kot 14% vlage, se začne zaradi ugodnih razmer razvijati termofilne bakterije, ki jih vidimo kot bele nitkaste plesni. Termofilne bakterije izvirajo iz gnoja, s katerim se pognoji zemlja in je z rastjo trave prišel na površje. Te bakterije se pri temperaturi od 45 do 65 stopinj Celzija zelo hitro razvijajo in zaradi dihanja in sprejemanja hrane živih celic ter zaradi kemične preosnove, ki pri tem nastaja, začnejo oddajati toploto v mrtvo rastlinsko snov (seno). Ker so seno, otava, otavič itd. slabi prevodniki toplote, se začne v notranjosti kopice kopičiti toplota, zaradi česar začne v notranjosti kopice kopičiti toplota, zaradi česar začne naraščati temperatura in pri 250 do 300 stopinj Celzija nastopi nevarnost samovžiga, če po kanalizih prode dovolj kisika v požarno žarišče. Samovžig biološkega materiala je možen od tretjega dne uskladiščenja in potem še približno 4 mesece.

Da bi biološke samovžige preprečili, je potrebno spraviti dovolj posušen biološki material, torej tak, ki vsebuje manj kot 14% vlage, saj so najpogostejši samovžigi prav zaradi vlažnega spravila od julija do oktobra.

Dogodi se tudi, da nastopi samovžig kasneje, naprimer spomladi. Ta pojav si razlagamo tako, da se biološki material sekundarno navlaži, na primer zaradi zamakanja skozi streho ali steno ali prodiranja vlage skozi tla, kar se dogaja v gospodarskih poslopljih, kjer je v spodnjem prostoru hlev za živino, v zgornjem, običajno na lesenem podeštu, pa seno.

Uskladiščeni biološki material lahko nadzorujemo in ugotavljamo nastanek termofilnih bakterij na več načinov, in sicer vizuelno, na podlagi vonja in s tako imenovanimi senenimi sondami. Prvi znak za nastanek termofilnih bakterij je značilen aromatičen vonj, ki nastane že, ko se temperatura dvigne na 55 stopinj Celzija. Pogosto, a ne vedno, se ugrezne zgornja površina senene kopice. Zaradi kisanja izgubijo otrdeli delci rastlin svojo trdnost in se zaradi lastne teže močno stisnejo. Znan nam je primer, ko se je 3 m visoka senena kopica znižala na 1,2 m. Če se v notranjosti senenih kopic kopiči toplota, se začne seno na zunanji strani potiti, včasih nastajajo celo rahli oblaki belega dima (vodna para). Dim in para sta vedno znak nastajajočih samo-

vžigov. S senenimi sondami (to so meter dolge železne cevi), ki jih na več mestih potisnemo v seno in jih pustimo v njem četr ure, merimo temperaturo sena.

Če je železna palica, ko jo vzamemo iz sena, tako vroča, da se je ne moremo dotakniti, je nevarnost za požar že velika. Modernije sonde so lesene in imajo na koncih posebne ure za termometer. S takimi sondami točno izmerimo temperaturo v notranjosti sena. Če nam termometer pokaže temperaturo nad 60 stopinj Celzija, pokličemo gasilce in pod njihovim strokovnim vodstvom poskušamo spraviti seno na prosto.

b) Kemični samovžigi

Pri kemičnih samovžigih organskih snovi obravnavamo predvsem tako imenovana sušljiva ali avtooksidativna olja, med katere uvrščamo zlasti laneno, ricinovo, ribje, sončnično, cedrovo, konopljevo, makovo, orehovo, repično, sojino, terpentinsko in koruzno olje. Ta olja sicer gorijo, vendar niso samovnetljiva.

Nevarna postanejo šele, kadar so rahlo in v tankih plasteh dobro porazdeljena po različnih tkanih (bombaznih krpah) vati, papirju, oblancih in prahu vseh vrst. Pri ugodnih razmerah, ki so odvisne od dotoka zraka, relativne vlage v ozračju, sestave materiala itd., lahko pride do samovžiga materiala, ki je prepojen s takim oljem.

Zato bodimo pri odmetavanju raznega odpadnega in pomožnega materiala, prepojenega z navedenimi olji, previdni ter upoštevajmo navodila iz varstva pred požari, kajti že mala zgnetenja krpa, odvržena v koš za odpadke, lahko povzročijo požar.

c) Fizikalni samovžigi

Te samovžige povzročijo nako-pičena toplota, ki nastane pri fizikalnih pojavih. Pri trenju se, na primer, mehanska energija spreminja v toploto. Samovžig nastane, če so torne ploskve premalo namazane ali če ima mazalno sredstvo prenikzo vnetišče. Plamenišče maziv ne bi smelo biti nižje od 250 stopinj Celzija oz. vnetišče ne nižje od 300 stopinj Celzija. Mazalnih sredstev (olja in masti) nikdar ne smemo redčiti z gorljivimi tekočinami, kot so naprimer naftni derivati, petrolej, bencin itd. Fizikalne samovžige povzročijo tudi leče in upogrnjena zrcala, če vanje sije sonce. Slama, papir, tekstilna vlakna, vata, pa tudi les, lahko zagorijo če so v goršču odbitega sončnega žarka. Samovžig zaradi sončnih žarkov pa lahko nastane tudi zaradi okenskega stekla, če so v njem pri izdelavi nastali mehurčki. Zato zlomljene strešne opeke ne nadomeščamo s steklom, še posebej na gospodarskih poslopljih, kjer imamo shranjene različne lahko vnetljive materiale.

Kot dobri delavci in gospodarji čuvajmo družbeno in zasebno premoženje pred ognjenimi žubli, ki lahko v nekaj minutah povzročijo veliko materialno škodo, posameznikom pa precej skrbi in problemov.

Alojz Nemec

GASILSKE OBLETNICE

Letos bodo v lendavski občini nekatera društva praznovala pomembne obletnice delovanja. V Dolgi vasi bodo gasilci proslavili 80. obletnico delovanja. To gasilsko društvo spada med najstarejše v občini. Pol stoletja delovanja bodo proslavili gasilci v Gomilici, medtem ko bo industrijsko gasilsko društvo Gorenje Varstroj proslavilo 10-letnico delovanja. V Delovni organizaciji Gorenje Varstroj Lendava, ki se je v zadnjih letih močno razvila, je postalo nujno vsakodnevno delovanje gasilcev, saj so možnosti za požar velike. Na pobudo občinske gasilske zveze so ustanovili gasilsko enoto in od takrat v delovni organizaciji ni bilo požarov in večjih nesreč. Gasilstvo bodo tudi v prihodnje posvečali veliko pozornosti, zlasti pa bodo skrbeli za sodobno opremo.

Jani D.

Novi gasilski častniki

Pred nekaj dnevi se je v Srednji Bistrici končal letošnji tečaj za nižje gasilske častnike. Obiskovalo gaje 39 gasilcev iz vseh gasilskih društev v občini. Nekaj gasilskih podčastnikov pa je obiskovalo tečaj za gasilske častnike v M. Soboti. Gasilska društva v lendavski občini v zadnjih letih prihajajo v težave, saj je članstvo ponekod ostarelo, priliv mladih pa je zelo slab. Tudi v občinski gasilski zvezi si prizadevajo, da bi z različnimi akcijami mlade pritegnili h gasilstvu. Takšne akcije so v osnovnih šolah, kjer ustanavljajo društva Mladi gasilec. Prizadevanja so rodila uspeh, saj skoraj 40 mladih, ki so obiskovali tečaj za gasilske podčastnike, ni malo. Ti kadri bodo v prihodnje vodili gasilska društva, ki so iz leta v leto bolj opremljena s sodobnimi gasilskimi napravami, te pa zahtevajo veliko znanja.

Jani D.

Večja tehnična varnost Ine

V Lendavi se vsako leto sestanejo predstavniki delovnih organizacij Ine in razpravljajo o večji tehnični varnosti svojih delovnih organizacij. Znano je namreč, da je tovrstna dejavnost najbolj ogrožena in le najmanjša napaka lahko povzroči velik požar in onesnažitev ter zastrupitev okolja. V Lendavi so sklenili, da bodo povečali tehnično varnost, posebej v poletnih mesecih, ko so dopusti in budnost po navadi upade. Ino Nafto je obiskal tudi predstavnik svetovno znane fir-

me Hocht iz ZRN. Predstavnik te tovarne je seznanil domačine s tehničnimi značilnostmi in pogoji, pod katerimi ta sredstva za gašenje delujejo. Gašenje požarov z novimi sredstvi omenjene firme so si ogledali tudi praktično na poligonu za urjenje gasilcev Ine Nafta. Predstavniki delovnih organizacij Ine so se seznanili tudi z izolacijskim materialom lendavski, ki ga izdelujejo v Lendavi in ki spada med negorljive materiale.

Jani D.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTOI

Čelno trčenje pri Lomanošah

Število prometnih nesreč nezadržno narašča, čim lepše je vreme, tem manj so ljudje budni, pozabljajo na osnovna pravila vožnje in vozijo prehitro ali pa pretesno prehitvevajo. Zal tudi hujših prometnih nesreč ne manjka, ena med njimi je spet zahtevala človeško življenje. Tudi čedalje pogostejše zagori na gospodarskih poslopljih, vzrok požarov pa je največkrat iskati pri otrocih, ki se igrajo z vžigalicami.

PREMAJHNA VARNOSTNA RAZDALJA

7. junija se je voznik osebnega avtomobila Jan Rehaček iz Češkoslovaške peljal skozi Tišino. Dohiteval je voznico osebnega avtomobila Veroniko Hauptman iz Ljubljane, ki je želela zavijati na levo. Zmanjšala je hitrost, ker pa Rehaček ni imel prave varnostne razdalje, je trčil v vozilo Hauptmanove.

VOZIL PO LEVI STRANI

8. junija se je zgodila prometna nezgoda v Murskih Črncih. Iz Gradišča se je peljal voznik kolesa z motorjem F. S. iz Murskih Črncev v smeri magistralne ceste. Vozil je po levi strani v času, ko mu je iz nasprotne smeri pravilno po desni pripeljal voznik osebnega avtomobila Alojz Mes iz Bakovec. Mopedist je trčil v avtomobil, padel po cestišču in se hudo poškodoval.

SLABO NALOŽENO SENO

9. junija se je zgodila prometna nezgoda pri Podgradu. Iz Lomanoš proti Podgradu je vozil traktor Slavko Geder iz Podgrada. Na prikolici je imel seno, ki mu je zastiralo pogled na cesto.

prikolica sama pa ni imela svetlobnih teles. Ko je nameraval zavijati na poljsko pot, ni opazil, da ga prehitveva voznik kolesa z motorjem Š. F. iz G. Radgone. Traktorist je imel sicer prižgan smerokaz, vendar mu je seno zastiralo pogled na cesto. Mopedist je trčil v traktor in se poškodoval.

PREHITRO JE VOZIL

9. junija se je zgodila prometna nezgoda v Vučji vasi. Iz Ljutomer se je peljal s kolesom z motorjem Ivan Fotovec iz G. Radgone. V Vučji vasi je v ostrom desnem ovinku zaradi neprimerne hitrosti padel po cestišču in se hudo poškodoval.

PREZRL PROMETNE ZNAKE

10. junija se je zgodila prometna nezgoda na lokalni cesti med Noršinci in M. Soboti. Voznik tovornega avtomobila Karel Mešič iz M. Sobotne se je peljal proti M. Soboti. Ko je pripeljal do dela ceste, kjer so delavci SGP Pomurje utrjevali bankine, kar je bilo označeno s prometnimi znaki, je te prezrl, ni zmanjšal hitrosti in povozil delavca Stefana Olaja iz Gančan, ki je dobil hude telesne poškodbe.

HUDA NESREČA PRI LOMANOŠAH

10. junija se je pri Lomanošah zgodila prometna nezgoda, ki je terjala človeško življenje. Voznik osebnega avtomobila Dušan Špindler iz Maribora je vozil iz Radgone proti Lenartu. Ko je pripeljal iz Lomanoš, je začel prehitovati osebni avtomobil, vendar je spregledal, da mu naproti pelje pravilno po desni voznik osebnega avtomobila Alojz Berden iz Filovec. Prišlo je do čelnega trčenja. Špindlerja je odbilo v jarek, vozilo Berdena pa je ostalo na cesti. Sopotnica v Berdenovem avtomobilu Albina Berden je med prevozom v bolnišnico umrla, sin je dobil hude poškodbe, oba voznika pa sta bila lažje poškodovana. Materialna škoda znaša preko 10 milijonov dinarjev.

OTROCI SO SE ŠLI GASILCE

V zadnjem času pišemo tudi o požarih, za katere poskrbijo otroci, če ne pazimo na njihove igrice. 6. junija popoldan so se na skednju Stefana Semlerja pri Gradu otroci igrali gasilce. Prižigali so slamo in jo polivali z vodo. Požar se je razširil na celotno poslopje, ki je pogorelo do tal. Zgoraj je slama in kmečko orodje. Še enkrat torej opozarjamo, da vžigalice ne sodijo v otroške rokce.

J. D.

Branko Zadravec: Mislim, da opravljamo pomembno delo in da ga naše skupine v krajevni skupnosti dobro opravljajo. Potrebno pa bo še veliko usposabljanja, da bomo lahko kos vsem nalogam, saj so čedalje bolj zapletene.

zaščito in gasilci, ki bodo v prihodnjem letu praznovali 100-letnico obstoja. Tudi splošnih vaj se udeležujemo, tako smo pred nedavnim sodelovali v vajah enot teritorialne obrambe, ko smo varovali objekte in sodelovali pri obveščanju. Nas člani narodne zaščite, ki si resno in odgovorno lotevamo nalog, pa moti, da so nekateri neresni. Po sleherni vaji smo bili navajeni na oceno le-te, danes je tega malo, pa tako ne vemo, ali smo dobro ali slabo delali.

Jani D.

PETEK SOBOTA NEDELJA PONEDELJEK TOREK SREDA ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA

PETEK, 17. 6. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno, 17.00 Lepo je v naši domovini biti mlad, 17.30 Glasba-reklame, 18.00 21 232.

SOBOTA, 18. 6. 16.00 Najlepše čestitke in pozdravi, 16.30 Aktualno, 17.00 Sobotna reportaža, 17.20 Strokovnjak odgovarja, 17.40 Glasba-reklame, 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21 232).

NEDELJA, 19. 6. 10.00 Najlepše čestitke in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 12.00 Oddaja v madžarsčini, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne (aktualni prispevek, kmetijska oddaja, humor — Dodo), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21 232).

PONEDELJEK, 20. 6. (poletna shema) 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno z informativnim delom, 17.00 Pogovorom v živo (sodelovanje poslušalcev na številko 21 232) ter glasbo in reklamami, 18.00 Sotočje.

TOREK, 21. 6. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno z informativnim delom, 17.00 Pogovorom v živo (sodelovanje poslušalcev na številko 21 232) ter glasbo in reklamami, 18.00 Sotočje.

SREDA, 22. 6. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno z informativnim delom, 17.00 Pogovorom v živo (sodelovanje poslušalcev na številko 21 232), 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

ČETRTEK, 23. 6. 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno z informativnim delom, 17.00 Pogovorom v živo (sodelovanje poslušalcev na številko 21 232), 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.

TV LJUBLJANA TV LJUBLJANA TV LJUBLJANA TV LJUBLJANA TV LJUBLJANA TV LJUBLJANA TV LJUBLJANA

8.45—12.00 in 17.45 do 01.45 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Poletna noč, ponovitev. 18.00 Video strani. 18.15 Grizli Adams, 20. del ameriške nanizanke. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 A. Dumas: Gospa Monsorojska 7. — zadnji del. 21.15 Kulturno dokumentarni spored. 21.45 Tv dnevnik. 22.05 Poletna noč Schwarzwaldska klinika, 1. del nemške nadaljevanke. 00.00 Blaznež, poljski film.

8.45—12.00 in 13.00 do 01.40 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Poletna noč, ponovitev. 14.05 Mala Nada, ponovitev 1. dela otroške serije TV Beograd. 14.35 Indijanske legende, 10. del. 15.00 Republiška revija MPZ Zagorje, 14. oddaja. 15.30 Frankfurt: EP v nogometu — Anglija:SZ, prenos. 17.15 Dobro morje, slovenski film (čb). 19.01 Knjiga. 19.30 Tv dnevnik. 19.59 Naš utrip. 20.30 Ned Kelly, ameriški film. 22.10 Tv dnevnik. 22.30 Poletna noč. Schwarzwaldska klinika, 2. del.

9.40—13.15 in 15.20 do 22.55 Teletekst RTV Ljubljana. 10.05 Živ žav. 11.00 Grizli Adams, ponovitev 20. dela ameriške nanizanke. 11.30 Domači ansambli: Fantje z vseh vetrov. 12.00 Kmetijska oddaja TV Sarajevo. 15.50 Sinovi in hčere steklarja Jakoba, 1. del českoslovaške nadaljevanke. 16.45 Plovi tiho, plovi globoko (del. nasl.) ameriški film. 18.15 Slovenci v zamjestvu. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 V. Crnčević-N. Pajkić-P. Jakonić: Moški v srebrnem suknjiču, nadaljevanke TV Novi Sad. 21.10 Zdravo.

8.45—12.00 in 17.30 do 01.05 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Poletna noč, ponovitev. (do 12.00) 17.00 Radovedni Taček, 12. oddaja. 18.15 Mala Nada, 2. del otroške serije TV Beograd. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 H. Lawson: Joe Wilson, avstralska nadaljevanke. 20.55 Osmi dan, oddaja o kulturi. 21.35 Tv dnevnik. 21.55 Poletna noč. Schwarzwaldska klinika, 3. del nemške nadaljevanke. 22.00 Dokumentarna oddaja. 22.45 Poezija.

8.45—12.00 in 17.55 do 02.00 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Poletna noč, ponovitev. 18.25 Pamet je boljše kot žamet: Kislo zelje za veselje. 18.30 Postojnska jama, oddaja za otroke. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 V. Mihletič-Z. Ogresta: Najlepši dan v življenju Ivana Kiska, drama TV Novi Sad. 21.00 Aktualno: Turizem, skupna oddaja TV Zagreb in TV Ljubljana. 22.30 Tv dnevnik. 22.50 Poletna noč. Schwarzwaldska klinika, 4. del nemške nadaljevanke. Nenavadne zgodbe.

8.45—12.00 in 18.00 do 01.40 Teletekst RTV Ljubljana. 9.00 Poletna noč, ponovitev. 18.30 Deček z zelenimi prsti, 3. del. 19.01 Obzornik. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Stuttgart: polifilmski EP v nogometu, prenos. 22.10 Tv dnevnik. 22.30 Poletna noč. Schwarzwaldska klinika, 5. del nemške nadaljevanke. Garfield, 3. del.

Oddajniki II. TV mreže:
19.00 Domači ansambli: ansambel Borisa in Mateja Kovacića. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 München: EP v nogometu — ZRN: Španija, prenos, v odmoru... 22.00 EP v nogometu — Italija: Danska, posnetek.

Oddajniki II. TV mreže:
17.15 EP v nogometu — R. Irska: Nizozemska, posnetek iz Gelsenkirchena. 18.40 Dallas, ameriška nadaljevanke. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Oddaja iz kulture. 20.40 Poročila. 20.45 Otvoritev otroškega festivala Šibenik 88. 22.00 Športna sobota.

Oddajniki II. TV mreže:
8.55 Poročila. 9.00 Danes za jutri in Na straži domovine, jugoslovanski film. 14.00 Športno zabavno popoldne. 18.50 Detroit: Avtomobilске dirke formule 1 za VN ZDA, prenos (slov. kom.) 21.20 Športni pregled.

Oddajniki II. TV mreže:
18.30 Beograjski TV program. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Meridiani, zunanje-politična oddaja. 20.45 Poročila. 20.50 Mali koncert. 21.00 Narasle vode, nizozemska nadaljevanke. 22.00 Dokumentarna oddaja. 22.45 Poezija.

Oddajniki II. TV mreže:
18.30 Mostovi. 19.00 Glasbena oddaja. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Rezerviran čas. 20.15 Hamburg: EP v nogometu, polfinalne, prenos. 22.00 Zabavni terek. 23.35 Oddaja iz kulture.

Oddajniki II. TV mreže:
18.30 Beograjski TV program. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Film tedna — Ciklus W. Wylerja: Ti trije, ameriški film (čb). 21.30 Glasbena oddaja. 22.00 Poročila. 22.05 Umetniški večer.

TV ZAGREB TV ZAGREB TV ZAGREB TV ZAGREB TV ZAGREB TV ZAGREB TV ZAGREB

8.30 Tv v šoli. 16.50 Ponovitev. 18.30 Otroški in mladinski spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Nezdolgi center. 21.00 Zabavno-glasbena oddaja. 21.45 Dnevnik. 22.05 Kultura. 23.05 Nočni program.

8.00 EP v nogometu, 9.30 Dinastija, 10.20 Ponovitev. 13.45 Jegorka (film). 14.55 Narodna glasba. 15.25 EP v nogometu. 17.15 Poročila. 17.20 Tv koledar. 17.30 Tedenski tv spored. 18.15 Kultura. 19.00 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Boljše življenje. 20.55 Harry in Walter potujejo v New York (film). 22.50 Dnevnik. 23.05 Nočni program.

10.20 Poročila. 10.30 Otroško in mladinsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja. 14.00 Dve življenji Matije Pascala (film). 15.00 Narodna glasba. 15.40 Dokumentarni mozaik. 17.15 Trije borci (film). 18.55 Risanka. 19.30 Dnevnik. 20.00 Panonski mornar. 21.05 Iskanje izgubljene slike (film). 22.35 Dnevnik. 22.55 Nočni program.

9.30 Početniška tv v šoli. 15.40 Ponovitev. 18.30 Otroški in mladinski spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Aleja izgubljenih sanj (drama) 21.15 Znanost in mi, 22.00 Dnevnik. 22.20 Program plus.

9.30 Početniška tv v šoli. 16.50 Ponovitev. 18.30 Otroški in mladinski spored. 19.30 Dnevnik. 20.00 Radosni in žalosti (film). 21.05 V ospredju — kontaktni magazin. 22.35 Dnevnik. 22.55 Nočni program.

TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA

9.00 Poročila. 9.05 Tv v šoli. 10.30 Ponovitev. 16.30 Otroški in mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Matlock. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Vertigo — kraljestvo mrtvih (film). 22.25 Zadnji ukaz (film). 0.25 Mož v ozadju (film).

9.00 Poročila. 9.05 Tv v šoli. 10.30 Ponovitev. 13.50 Otroški in mladinski spored. 18.30 Sport. 19.00 Vesela sobota. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Variete. 21.55 Zlati časi. 22.50 Ples. 23.50 Rock show. 0.35 Hammer. Drugi program 10.30 Linški pogovori. 14.30 Tedenski tv spored. 15.00 Sport. 17.15 Narodna glasba. 18.00 Novosti iz sveta filma. 18.30 Avstrija v sliki. 19.00 Čas v sliki. 20.15 Izgubljeni in preletni (film). 21.45 Šport. 22.15 Milijonski rop v San Franciscu (film). 0.05 Rocco, mož z dvema obrazoma (film).

9.00 Poročila. 9.05 Tv v šoli. 10.30 Ponovitev. 16.30 Otroški in mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Matlock. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Ponedeljkov šport. 21.15 Magnum. 22.00 Alternative pri živaljskih poizkusih. 22.45 Glasba. 23.30 Balet.

9.00 Poročila. 9.05 Tv v šoli. 10.30 Ponovitev. 16.30 Otroški in mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Matlock. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Hopala. 21.05 Ženska v Benetkah (tv film). 22.00 Hudičeva igra (film). 23.45 Velika dolina.

TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA

9.05 Početniška matineja. filmi za otroke. 10.55 Telovadba za invalide. 17.05 TV spored za 4 dni. 17.15 Letni kolobarji, za upokojenca. 17.45 Teka, uporabni napotki. 18.00 Okno, služnostni program. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Stara madžarska glasba. 20.10 Evropsko prvenstvo v nogometu, prenos. 22.10 Parabola. 22.40 TV dnevnik.

8.05 Spored za otroke. 11.30 Sosedje, pon. 30. dela TV romana. 14.10 James Burke. angleška serija. 15.00 Zračni baloni. 15.25 EP v nogometu, prenos. 17.20 Jubilej Čemadoka. 17.45 Barkočeba. 18.50 Tom in Jerry. 20.05 Poslednja dirka. TV film. 21.20 Umetnina tedna. 21.25 Poje Ferenc Bessenyei. 21.45 Dečki iz Brazilije. film (Gregory Peck). 23.45 TV dnevnik.

16.45 Poročila. 16.50 Dekleta — dečki. 17.30 Javljamo z XVIII. TV srečanja Vespzem. 17.40 Angleška kraljica, film s TV srečanja. 19.10 Večerna pravljica. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Vsi smo soloobvezniki, češka serija. 21.05 Studio '88, kulturni TV tednik. 21.50 Kardiologija, zdravstvena serija. 22.05 Kardiologija na Madžarskem. 22.25 G. Koitay, portret. 23.10 TV dnevnik.

8.55 TV telovadba. 9.05 Početniška matineja, filmi za otroke. 9.55 Zvestoba, TV igra. 10.45 Telovadba za invalide. 16.45 TV spored za 3 dni. 16.50 Kratki filmi. 17.40 Koledar 1988, poljudnoznanstveni magazin. 18.40 Nils Holgersson, risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Narodne za zbornice. 20.10 EP v nogometu, prenos. 22.05 Kakšen človek je športnik? 22.45 TV dnevnik.

TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA

9.00 Poročila. 9.05 Tv v šoli. 10.30 Ponovitev. 16.30 Otroški in mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Matlock. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Benetton skrivnost (film). 21.45 Benny Hill. 22.05 Velikani prihajajo (film). 23.55 F B I.

9.00 Poročila. 9.05 Ponovitev. 16.30 Otroški in mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Matlock. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Hopala. 21.05 Ženska v Benetkah (tv film). 22.00 Hudičeva igra (film). 23.45 Velika dolina.

9.00 Poročila. 9.05 Tv v šoli. 10.30 Ponovitev. 16.30 Otroški in mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Matlock. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Ponedeljkov šport. 21.15 Magnum. 22.00 Alternative pri živaljskih poizkusih. 22.45 Glasba. 23.30 Balet.

9.00 Poročila. 9.05 Tv v šoli. 10.30 Ponovitev. 16.30 Otroški in mladinski spored. 18.00 Družinski magazin. 18.30 Matlock. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Hopala. 21.05 Ženska v Benetkah (tv film). 22.00 Hudičeva igra (film). 23.45 Velika dolina.

TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA

8.55 TV telovadba. 9.05 Početniška matineja, filmi za otroke. 10.05 Jakob in Adele, pon. 16.45 Indijanci Vietrovi, kratki film. 18.10 TV srečanje Vespzem. 18.25 Za boljše jezike. 18.50 Literarne uganke za otroke, S. Weöres. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Stara madžarska plesna glasba. 20.10 EP v nogometu, prenos. 22.05 Jugoslovanska zabavna glasba. 22.35 TV dnevnik.

9.05 TV doktor. 9.15 Početniška matineja, filmi za otroke. 10.30 Zooji leta 2000, pon. 16.50 Tretji kanal. 17.35 TV srečanje Vespzem. 17.50 Pokrajine, mesta, ljudje. 18.20 Telesport. 19.15 Zrebanje lota. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Nova odprta knjiga, E. Galgóczi: Zakonski zapletljaji. 20.40 Novi val. 21.25 Glasbeni program. 22.20 TV dnevnik.

NEDELJA, 19. junij

TV 20.05
Vida Crnčević — Nebojša Pajkić — Petar Jakonić: **MOŠKI V SREBRNEM SUKNJIČU**, nadaljevanke TV Novi Sad — 1. del.
Nadaljevanke retrospektivno spremlja tragično življenje 30-letnega Stojana, ki je razpet med dve ženski: stvarstveno Oligo in mladostno ljubezen Nado, ki se je kot manekenka odselila v Ameriko. Stojan skrbno zbira denar in načrtuje prihodnost z Nado. Življenje si je uredil čisto po ameriško. Oblači se kot kavboj, zato se ga v službi tudi držijo za vzdevek.
Stojan postane taksist pov pvlivom Žike, ki mu je po smrti staršev pomenil toliko kot oče. Žikova smrt Stojana zelo prizadene in ne miruje, doktor ne najde njegovega morilca.
Nadaljevanke je mešanica kriminalke in melodrame. Ob Stojanovi usodi avtorji odkrivajo tudi usode neke generacije. Scenarij za nadaljevanke, ki ima tri dele, so napisali Vida Crnčević, Nebojša Pajkić in Petar Jakonić, ki je nadaljevanke tudi režiral.
Igrajo: Milan Štrlić, Dara Đokić, Nevena Gazibara, Dušan Janičević, Rade Šerbedžija, Aleksandar Berček, Cvijeta Mesić, stevan Gardinovački in drugi.

SOBOTA, 18. junij

TV 17.15
DOBRO MORJE — slovenski črno-beli film
Dobro morje je prvi celovečerni film Mirka Groblerja. Po scenariju Ernesta Adamića in Milana Stanteta je ustvaril film »z jasno in strogo začetno črno-belo socialno poanto«, kot se je sam izrazil.
Filmska zgodba ni niti časovno niti krajevno opredeljena. Glavni protagonisti so: na eni strani dobri mornar Ložič s svojo posadko, na drugi pa bogat vaški trgovec in pridanič Paškval.
Ložič ima edino možnost, da spodnese Paškvala, če mu bo le uspelo s svojo ladjico toliko zaslužiti, da bodo kupili mrežo in tunar. Paškval se tega zaveda in bi rad Ložiča onemogočil, čeprav na nepošten način. Ključno vlogo pri razkritju Paškvalove zarote ima mali Ivo...
Film je posnet v ribiških vasih ob Kvarnerskem zalivu blizu Novega Vinodolskega in Crkvenice.
Režija: Mirko Grobler, 1958, v glavnih vlogah: Slane Potokar, Janez Vrhovec, Tomaz Pesek, Evelyn Wohlfelner, Janez Čuk, Polde Bičič.

HALO, BERLIN — dokumentarna oddaja
Iz Nemške demokratične republike je na ljubljansko televizijo prišlo povabilo, da z njihovo ekipo posnamemo nekaj oddaj o življenju in kulturnem dogajanju v NDR. Zgodaj spomladaj sta se na pot odpravila režiser Jože Cegnar in novinar Sandi Čolnik ter pripravila tri oddaje: eno o Bachu, gledališču in opereti v Leipzigu, eno o Faustu, cerkvi in tabujskih temah v NDR in tretjo z naslovom Halo, Berlin.
Gre za lahkotnejšo oddajo, ki nam bo pokazala predvsem, kako prebivalci Berlina, glavnega mesta NDR, vidijo sebe in svoje mesto. Govori o berlinskem zidu, paradah, Friedrichu Velikem in z njim povezano dilemo med razrednim in nacionalnim, o nakupovanju v velebalgovnici Centrum in razkošni predstavi v kabaretnem gledališču Friedrichstadt-palast, iz katere smo si izposodili tudi naslov.
Drugi dve oddaji bosta na sporedu čez teden, oziroma čez štirnajst dni.

OH CET V LJUBLJANI
Prireditve 21. ohceti v Ljubljani bodo od 20. do 25. junija. Spremljala jih bo tudi ekipa razvedrila programa TV Ljubljana. Štridesetminutno reportažo bo pripravil Igor Prah s sodelavci. Oddaja bo predvidoma na sporedu zadnji dan prireditve, 25. junija večer.

RAZMIŠLJANJE OB OBČNEM ZBORU DRUŠTVA ZA POMOČ DUŠEVNO PRIZADETIM OBČINE LENDAVALA

Bil je sončen, zgodnji spomladanski dan. Zbrali smo se na občnem zboru Društva za pomoč duševno prizadetim občine Lendava. Sedim med zbranimi in opazujem prihajajoče člane društva: Specialni pedagogi osnovne šole Jože Kramar-Juš (pa tudi ne vsi), vzgojiteljica, trije socialni delavci: eden iz šole, eden iz Centra za socialno delo in eden iz DO Ina Nafta, nekaj staršev, dva rejnika, predstavnik otroškega varstva, novinarka in to je vse. Saj je skrb za našega duševno prizadetega otroka v prvi vrsti skrb staršev in strokovnih delavcev. Toda sprašujem se, ali res samo njih.

Bilo bi kritično posploševati, da ni bilo za prizadete osebe širšega družbenega razumevanja in skrbi vse leto. Pa vendar, občni zbor je letni pregled opravljene dela, izpeljanih akcij, problemov in težav ter dogovor za delo vnaprej. Je to res le stvar staršev in strokovnih delavcev?

Tokrat je predsednica izpustila največkrat dolgočasen uvod seje, ki ga vsi dobro poznamo. Pred udeležence je pogumno, prijazno in nasmejjano stopila mamica deklice Gabike. Sproščeno nam je pripovedovala o svoji hčerki in sebi. Kmalu po rojstvu je spoznala: moj otrok je drugačen. Ta njegova drugačnost bo potrebovala vso njeno skrb, predvsem pa ljubezen. Zavedla se je, da razvoj prizadetega otroka ni samo omejen, temveč tudi zelo težak. Bila je zaposlena delavka — medicinska sestra. Težko je čakala, da se ji izteče delovnik, da se čim prej vrne domov, kjer jo je že težko pričakovala njena Gabika. Otrok, ki ima take

starše, kot so starši Gabike, je neglede na svoj duševni razvoj — zelo srečen otrok. Vanjo starši niso kopicili in vlagali znanja, bogatili in plemenitili so jo s svojo ljubeznijo. Po pripovedi matere smo čutili, da jim to ljubezen njihova deklica enako tudi vrača.

Rada jih ima. Marsikateremu udeležencu občnega zbora so se ob pripovedi orosile oči, pa ne iz usmiljenja, verjmite. Zakaj usmiljenje? Saj so Gabika in njeni srečni. Zakaj? Sebi in svojemu otroku, ki bo otrok vse življenje, so znali ustvariti srečo. Ob koncu mamica ni pozabila poudariti, da so zelo hvaležni vsem, ki pripravljajo srečanja in letovanja družin z duševno prizadetimi osebami. Po izpovedi matere smo še bolj delovno in zagnano razpravljali o vsakdanjih težavah, s katerimi se srečujemo ob delu.

Predsednica društva je podala izčrpno poročilo o delu. Opravljene akcije in naloge niso zane-

martljive. Od dela članov društva okrog popisa prizadetih oseb v občini, ustanovitve razvojnega oddelka v VVO do problemov v delavnicah pod posebnimi pogoji in usposabljanja staršev oziroma družin z duševno prizadetimi, prijave na razpise za seminarje in letovanja, ki jih vsako leto razpiše Zveza društev za pomoč duševno prizadetim SR Slovenije. Skromno je spregovorila tudi o pripravah na izvedbo 2. srečanja prizadetih oseb v občini Lendava. To je le golo naštevavanje akcij, za katerimi pa so številna dogovarjanja, skrbi in težave. Toda dela, ki ga opravljajo z določenimi cilji za večjo in boljše kvaliteto življenja prizadetih oseb, ni bilo težko opraviti.

Po poročilu smo se seznanili tudi z delovnim programom društva za leto 1988. Kot osnovno nalogo smo si zadali povečati in pomladiti članstvo. Izobraževanju staršev oziroma družin s prizadetimi osebami bodo tudi v prihodnje namenjali vso pozornost. Seznanili jih bodo z oblikami in načini udeležbe na seminarjih oziroma skupnih letovanjih. Pripravili bodo 3. srečanje prizadetih oseb občine Lendava. Posebno skrb bodo namenili

oblikam zaščite duševno prizadetih, tako normativno kot človeško, prav zaradi težkih gospodarskih in socialnih razmer v naši družbi. Možnosti zaščite bodo iskali tako v ozdih kot krajevnih skupnostih, kjer je za to še največ priložnosti.

Ob koncu občnega zbora smo najzaslužnejšim članom podelili priznanja. Prejeli so jih: Andrej Mlinarič iz Trnja, Marija Szombathely iz Lendave, Ružica Bernjak, socialna delavka na OŠ Jože Kramar-Juš Lendava, ter TOZD Planika iz Turnišča.

To priložnost tudi izrabljam, da se v imenu vseh, ki jim ni vseeno, kakšen bo jutrišnji dan duševno prizadetih, toplo zahvalim za njihovo skrb in prizadevnost z željo, da bi ostali tudi v prihodnje v prvih vrstah v skrbi za našega otroka.

Tako se je iztekel občni zbor Društva za pomoč duševno prizadetim občine Lendava. Povsem običajno pa vendarle ni bilo. Četudi peščica, nekaj pa nas je le še, ki ne vidimo lepše prihodnosti le v pehanju za materialnimi dobrinami, temveč tudi v drobtinica dobrega in lepega za razvoj duševno prizadetih.

Mira Unger

SGP POMURJE

SGP POMURJE, p. o.
MURSKA SOBOTA
ŠTEFANA KOVAČA 10

V skladu z določili letnega plana SGP Pomurje razpisujemo za šolsko leto 1988/89

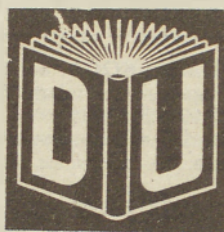
KADROVSKE ŠTIPENDIJE

za naslednje poklice:

gradbinec	25 štipendij
gradbeni tehnik	2 štipendiji
gradbeni inženir	3 štipendije
dipl. gradbeni inženir	4 štipendije
inženir elektrotehnike	1 štipendija
ekonomist	1 štipendija
dipl. ekonomist	1 štipendija

Prošnje za štipendije pošljite na obrazcu Državne založbe Slovenije 8,40 na naslov: SGP Pomurje, Murska Sobota, Štefana Kovača 10, v 15 dneh po objavi. K prošnji priložite tudi zadnje šolsko spričevalo oziroma potrdilo o opravljenih izpitih.

Vse kandidate bomo o dodelitvi štipendij obvestili v 30 dneh po poteku roka objave.

DELAVSKA UNIVERZA, P.O.
LEDAVA
MUNKÁSEGYTEM
LEDAVA

Razpisna komisija pri Delavski univerzi Lendava
RAZPISUJE
v skladu s splošnimi samoupravnimi akti prosta dela in naloge

DIREKTORJA

Pogoji:
— visoka ali višja izobrazba pedagoško-andragoške smeri
— najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu
— vodstvene in organizacijske sposobnosti

Pisne prijave pošljite na Delavsko univerzo Lendava, Partizanska 18.
Rok prijave je 8 dni po objavi.
Kandidate bomo obvestili o izbiri 15 dni po objavi razpisa.

Po sklepu delavskega sveta sozda ABC POMURKA 16. 3. 1988 razpisuje razpisna komisija dela in naloge

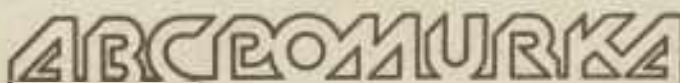
individualnega poslovnega organa

ABC POMURKE — Delovne organizacije pravne pomoči Murska Sobota, p. o. Murska Sobota, za dobo 4 let

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je diplomirani pravnik s pravosodnim izpitom,
- da je vpisan v imenik odvetnikov pri Odvetniški zbornici Slovenije,
- da ima 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju pravnih poslov.

Kandidati morajo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslati na naslov:
SOZD ABC POMURKA
Murska Sobota
Lendavska 9 — za razpisno komisijo
v 15 dneh po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 4 mesecih od poteka prijavnega roka.

GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO
MURSKA SOBOTA, n.sol.o. in o.sol.o.

TOZD PPL-ŽAGE LENDAVALA

RAZPISUJE

JAVNO DRAŽBO

Za prodajo čelnega vilicarja BALKANCAR po izključni ceni 500.000.— din

Javna dražba bo 20. 6. 1988 ob 8.00 v prostorih žage v Lendavi.

Udeleženci dražbe morajo pred pričetkom dražbe položiti varščino v višini 10 odstotkov od izključne cene.

Ogled vilicarja je možen uro pred začetkom dražbe na žagi v Lendavi, Kolodvorska 10.

Poletni večeri **Trgocentrg** in Uniona v Čakovcu od 20. do 26. junija

- Do 50 % nižje cene v blagovnici Medžimurka v Čakovcu in v specializiranih prodajalnah maloprodaje
- Na voljo bo različno blago po popularnih cenah
- Vsak dan degustacije
- Zabavni program bo vsak dan od 17. do 21. ure na Trgu republike v Čakovcu
- Zabavali vas bodo: Vlado Kalember, Duško Lokin, Zlatni Dukati, Crveni koralci in skupina Viktorija
- Modne revije
- Bogate nagrade za obiskovalce!

Poletni večeri v Čakovcu so nekaj več! Omogočajo vam ugodne nakupe in izjemno pestro zabavo!

Kino

SPORED FILMOV V KINU
»PARK« M. SOBOTA od 17. do 23. junija 1988

17. junija ob 18. uri amer. komedija **KDO MI UBIJE ŽENO**, ODLIČNA KOMEDIJA Z BETTE MIDDLER V GLAVNI VLOGI!

17. junija ob 20. uri amer. akc. film **VELIKA GUŽVA V KITAJSKI ČETRTRI**, RAZKOŠEN SPEKTAKEL JOHNA CARPENTERJA, POLN NEVERJETNIH AKCIJ IN DOBRE GLASBE.

19. junija ob 16. uri amer. akc. film **VELIKA GUŽVA V KITAJSKI ČETRTRI**.

20. junija ob 18. in 20. uri amer. komedija **KDO MI UBIJE ŽENO**.

20. junija ob 18. in 20. uri amer. akc. film **AMERIŠKI NINJA I**, deč. EDEN NAJBOLJŠIH AKCIJSKIH FILMOV! MICHAEL DUKIČOFF V GLAVNI VLOGI!

21. junija ob 18. uri amer. akc. film **AMERIŠKI NINJA I**, del.

21. junija ob 20. uri amer. komedija **IDIOTSKA NOČ**, REŽIJA MARTIN SCORSESE, V GLAVNI VLOGI ODLIČEN GRIFFIN DUNNE! AVTOR SPRETNO PREPLETA NEVERJETNO IN RESNIČNO, ABSURDNO IN RAZUMNO! FILM JE TREBA VIDETI!

Prodaj

FIAT 125 P, registriran do januarja 1989, prodam. Telefon 75 593. LE-19009

PEUGEOT 304 prodam. Paričjak 43, Radenci, telefon: 73 512. GR-18503
NOVO PEČ FERROTHERM ZA CENTRALNO OGREVANJE, 32.000 kal., in hrastov parket, 70 m², nujno prodam. Telefon po 19. uri: 069 69 098. GR-18504

ZASTAVO 101 (po delih) prodam. Branko Rantaša, Murščak 31, p. Radenci. GR-18506

OPEL KADETT, letnik 1971, prodam. Anton Novak, Lastomerci 14, ali telefon: 60 516. GR-18507

ZASTAVO 128, ugodno prodam. Alojz Pintarič, Zbigojci 76, p. Gornja Radgona. GR-18508

ENOSOBNO STANOVANJE v dvo-stanovanjski hiši v Lendavi prodam. Telefon: 061 444 322 — Pahor. M-4778

ENONADSTROPNO STANOVANJSKO HIŠO V RADENCIH, 260 m², na 9-arski parceli prodam. Samo resne ponudbe po telefonu: 73 396. M-4801

KOMBAJN EPLLE, v dobrem stanju, prodam. Franc Gerencér, Banuta 23. ME-13499

RENAULT 18, letnik 1981, vgrajena plinska naprava, zelo dobro ohranjen, prodam. Dukič, Lendava, Zupančičeva 6, telefon: 75 271, interna 53, od 7. do 15. ure. LE-19005

KOMPLET NOVIH VALJEV ZA LADO 1200, prva specialnost, prodam. R. Z., Kapelska cesta 32, Radenci. M-4869

ZASTAVO 101 GTL, staro 2,5 leta, prevoženih 33.000 km, prodam. Marjan Šarkan, Sotina 71, telefon: 78 670. M-4870

KOMBAJN MASSEY FERGUSON 630 S prodam. Janez Kološa, Andrejci 48. M-4872

KORUZO TRDINKO NA STORŽIH, večjo količino, prodam. Telefon: 46 079. M-4873

KRAVO s tetom prodam. Paconci 96. M-4875

SEMENSKO AJDO, visokorodno, prodam. Bakovci, Panonska 37. M-4876

Prodajam do 2 kilograma in pol težke in leto stare kokoši za zakol ali nadaljnjo reja, in sicer vsak dan od 8. ure. Kokoš stane 3.500 din.

JANEZ OVSENAK, Mlajtinci 1 a.

KRAVO, visoko brejo, prodam. Dolnja Bistrica 18. M-4878

FORD KARAVAN prodam. Stanko Jerebič, Moravci 68, p. Bučkovi. M-4879

OMARO ZA DNEVNO SOBO prodam. Gačanovič, Titova 1 b, telefon: 24 167. M-4880

HLADILNIK IN ZAMRZOVALNO OMARO prodam. Jureš, Tišina 1 (nad trgovino), telefon: 72 506. M-4881

PRALNI STROJ GORENJE Z GARANCIJO, kuhinjsko mizo s stoli prodam. Pozdrec, Murska Sobota, Okt. revolucije 10, telefon: 26 093. M-4882

MALE PUJSKE PRODAM. Gederovci 27. M-4883

TRAVO V ZENKOVIH (kosi kupa) prodam. Vprašati: Murska Sobota, Štefana Kovača 37. M-4887

RENAULT 4, letnik 1976, z rezervnimi deli, prodam. Telefon: 22 725. M-4887

TRAVO (BAKOVSKA MUŽGE), 25 arov, prodam. Kregar, Bakovci, Mali Bakovci 13. M-4888

ŠKODO 100 in ZASTAVO 101 prodam. Telefon: 77 183. M-4889

ZASTAVO 101 (po delih) prodam. Nemčavci 21 a. M-4890

VITRINO ZA DNEVNO SOBO in plinsko peč prodam. Oktobrske revolucije 3, pritličje, stanovanje št. 2. M-4891

OPEL KADETT, letnik 1974, ugodno prodam. Telefon: 73 088. M-4892

PARCELO V RADOSLAVCIH (zidava začeta), ob asfaltni cesti Ljutomer—Bučkovi, prodam. Milan Krajnc, Radoslavci 13, IN-18406

DOMAČE RDEČE NAMIZNO VINO prodam. Alojz Ganza, Radoslavci 61, Bučkovi. IN-18407

NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, rjave, stare 15 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejema in daje vse informacije: **ANICA LACKOVIČ, BELTINCI, RAVENSKA 40**, telefon: 069 71 434. Pohitite z naročilom, ker bomo prodajo za letos kmalu končali.

AVTOMOBIL ŠKODA, karamboliran, registriran, prodam. Telefon: 87-197. IN-18408

P 126, letnik 1980, prodam. Barat, Gibina 54, Ljutomer. IN-18409

ČOLN Z MOTORJEM in prikolico prodam. Križevci pri Ljutomeru 3 a, telefon do 11. ure: 069 87-435. IN-18410

ČOLN MAESTRAL 18 SD in **ZASTAVO 850** prodam. Slana, Ljutomer, Stari trg 1. ON-18411

OPEL KADETT C, letnik 1978, kleparsko obnovljen, in žetveno napravo za BCS prodam. Branko Ščavničar, Robadje 116 (Globoka pri Kapeli), p. Štrigova. IN-18414

ZAPOROŽEC (dva)eden registriran, koruzo v zrnu in štiri okna (180 x 130) ugodno prodam. Lendava, telefon: 75-338. M-4901

TRAKTOR IMT 539, silažni kombajn SK-80, prodam. Hribar, Konjšiče 9. M-4904

ŽITNI KOMBAJN (2000 do 3000 DM), prikolice za seno (1500 do 2000 DM), silažni kombajn (1000 do 1500 DM), dele za traktor steyr prodam. Forjan, St. Martin 83, Burgeland, Avstrija, 10 km od meje, telefon: 9943 3154/502. M-4905

MOTOKULTIVATOR, nov, s koso in garancijo, ter motorno žago husquarna (041), prodam. Hašaj, Moščanci 22. M-4906

TOMOS AVTOMAT 3, rabljen, prodam. Telefon: 23-461. M-4907

KORUZO IN OVES prodam. Dankovci 50. M-4909

HRASTOVE PLOHE, suhe, 5 cm, prodam. Telefon: 77-010. M-4867

MLATILNICO ZA ŽITO, širina bobna 70 cm, dobro ohranjeno, prodam. Jože Malačič, Andrejci 49. M-4893

KOMBAJN CLAS EVROPA IN TRAKTOR BELORUS, pogon na štiri kolesa, po ugodni ceni prodam. Andrej Košalin, Grad 28. M-4894

BOROVE IN MACESNOVE PLOHE prodam. Anton Adrijanci 73. M-4895

BT 50, garancija do septembra, malo vožen, prodam. Telefon: 71-055. M-4896

PRIKOLICO ZA ŽIVINO, 150 x 250 cm, prodam. Jože Bertalančič, Pertoča 98, p. Rogošovci. M-4897

OPEL REKORD (po delih) prodam. Felkar, Filovci 61. M-4898

GOLF J, letnik 1977, prodam. Murski Črnci 33. M-4900

FIAT RITMO 65 CL, letnik 1981, registriran do 17. maja 1989, prodam. Telefon: 73-108. M-4910

ZAMRZOVALNO OMARO, malo, prodam. Berič, Gornja Radgona, Porabska 3. M-4911

WARTBURG, registriran do maja 1989, prodam. Nemčavci 2 c. M-4912

ZASTAVO 101, letnik 1978, ne-registrirano, ugodno prodam. Telefon: 71-200. M-4914

JUGO 45, letnik 1984, prodam. Krog, Ravenska 4. M-4915

PARCELO IN OPEKO v bližini Moravskih Toplic prodam. Naslov v upravi lista. M-4917

KAKOVOSTNO DOMAČE VINO prodam. Informacije po telefonu: 069 74-029. M-4918

KRAVO, brejo 6 mesecev, s tretjim tetom, prodam. Gradišče 42. M-4960

LADO 1500 prodam. Naslov v upravi lista. M-4962

KOMBAJN ZMAJ 810, pripravljen za žetev, prodam. Raščan, Mala Polana 77. M-4963

HISO z gospodarskim poslopijem in 3,5 ha zemlje prodam v Čepincih 42. Obenem prodam **KOMBAJN EPLE**. Vse informacije dobite pri Aleksandru Žičku, G. Petrovci 77. M-4964

TRAVO ZA KOŠNJO — za polovico — oddam. Aleksandr Terplan, Selo 102. M-4965

TRAKTOR URSUS 35, s koso ali brez, prodam. Sukič, Zenkovci 83. M-4967

ŠIVALNI STROJ in peč na olje, prodam. Tel.: 25 250. M-4968

TRAKTORSKO KOSO OLT z zadnjim priklopom ter rotacijsko koso mio standard prodam. Rankovci 31 ali tel.: 46 193. M-4971

CITROEN GS CARAVAN in veliko rezervnih delov prodam. Naslov v upravi lista. M-4972

ZETOR TRAKTOR 3511 S, koso MERTL, pluge, ter čelni nakladalnik riko prodam. Šratovci 44. M-4995

MOPED za 60 SM in štedilnik, rabljen, na trda goriva, prodam. Gjergjek, Dankovci 25. M-4976

VINOGRAD IN SADOVNJAK, 1 ha, v bližini Kapela—Radence, štedilnik, nov, za etažno centralno ogrevanje, 30.000 kalorij, prodam. Tel.: 73 091. M-4977

ZAMRZOVALNO SKRINJO, otroško posteljo, hladilnik, otroško kolo BMX prodam. Tel.: 68 039. M-4987

TRAKTORSKO KOSO IN ZAMRZOVALNO SKRINJO GORENJE prodam. Pečaroviči 76. M-4979

PEČ EMO CENTRAL 23, rabljeno, prodam za 400.000 din. Večeslavci 29. M-4940

GASILSKO DRUŠTVO PETANJCI PRIREDI VE-LIKO VRTNO VESELICO V SOBOTO, 18. JUNIJA, OB 19. URI. IGRA AN-SAMBEL DON JUAN.

VLJUDNO VABLJENI.

MERCEDES 200 (bencinar), letnik 1981, prodam. Celec, Čermelavci, Gorrička ulica 75. M-4941

TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Borejci 27, Tišina. M-4942

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Na bregu 38, Moravske Toplice. M-4943

FIAT 126 P, letnik 1980, prodam. Tel.: 22 350. M-4944

NOVO ENODRUŽINSKO HIŠO z garažo in manjšim gospodarskim poslopijem, brez centralne kurjave, na 18-arski parceli v Črenšovcih, pri otroškem vrtcu, prodam. Črenšovci 39 c. M-4945

2-OSNO PRIKOLICO, 3-tonsko, z zračnimi zavornami prodam. Naslov v upravi lista. M-4946

ZASTAVO 750, reg. do 4. 6. 1989, ugodno prodam. Radenci, Ljutomerska 29, vsak dan med 16. in 21. uro. M-4949

KRAVO, staro devet let, brejo osem mesecev, prodam. Beltinci, Pot ob Črncu 12. M-4951

BAS OJAČEVALNIK MARSCHAL, bas ojačevalnik maestro, 100 W, in bas kitara solton, original, prodam. Tel.: 72 133. M-4953

GOLF, rdeče barve, zelo dobro ohranjen, ugodno prodam. Informacije po 14. uri po tel.: (069) 24 161. M-4954

TELICO, brejo 9 mesecev, prodam. Kovačevci 40. M-4956

OBVESTILO!

OBVEŠČAM JAVNOST, da sem s 15. junijem 1988 začel dobavljati in montirati komplete izpušnih cevi za avtomobile

OPEL, AUDI, RENAULT, FORD TAUNUS, ESCORT, PEUGEOT CIMOS in MOSKVIČ

PRIPOROČA SE: avtomehanik **Alojz Kolmanič** Krog Murska ul. 14 Tel.: 25 364

NESNICE, MLADE JARČICE PASME HISEX, rjave, stare 15 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejema in daje vse informacije: **FANIKA ŠTADLER, gostilna Bakovci, Soboška 4**, telefon: 069 76 121. Pohitite z naročilom, ker bomo prodajo za letos kmalu končali.

PUJSKE, stare 10 tednov, prodam. Andrejci 47 ali tel.: 48 012. M-4957

ZAMRZOVALNO SKRINJO, starejšo, dobro ohranjeno, prodam. Temlnova 15 ali tel.: 24 579. M-4958

OKNA — 4 kose, 120 x 140, z roletami in krilom na krilom, originalno pakirano, ugodno prodam. Tel.: 22 363. M-TEH

SUPO, 15 x 5, prodam. Borejci 29, p. Tišina. M-4925

3 PTIRIDELNA OKNA, eno trodelno in eno enodelno okno prodam. Sa(Ahovci 57 ali tel.: 26 444. M-4926

VIDEOREKORDER VHS, znamke SIMENS, prodam. G. Petrovci 25. M-4927

PEUGEOT 204 prodam. Tel.: 22 380. M-4928

OTROŠKI ŠPORTNI VOZIČEK prodam. Tel.: 22 434. M-4929

TRAKTOR STEYR, 28 KS, s plugi in koso, prodam (v račun vzajem trda drva ali odplačevanje na obroke). Dankovci 26. M-4931

HIŠO V GRADNJI na Hotizi (do 1. plošče) prodam. Informacije po tel.: 71 212. M-4932

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Klemenčič, Radenci, Kidričevo naselje 9. M-4933

OKOPALNIK za koruzo panonija, 2-vrstni, in plohe, 5 cm, prodam. Kuzmič, Šalamenci 54. M-4934

DRUŽINSKI ŠOTOR za 4 osebe ugodno prodam. Domjan, Zdraviliško naselje 2, Radenci. M-4935

ELEKTRONIK 90 prodam. Tel.: 26 478. M-9436

OKOPALNIK ZA KORUZO, s priključkom za osipavanje krompirja, prodam. Gaberje 143. M-4937

KOMBINIRAN OTROŠKO-ŠPORTNI VOZIČEK prodam. Tel.: 26 650. M-4938

JADRALNO DESKO prodam. Gregor, Radenci, Finžgarjeva 31 ali tel.: 73 500. M-4939

FIAT 126 P, letnik 1980, prodam. Telefon: 22 350. M-MM

HLADILNIK GORENJE (240 l), prodam. Županek, M. Sobota, Štefana Kovača 17. M-MM

OTROŠKI VOZIČEK, skoraj nov, prodam po zelo ugodni ceni. Danica Smidlehner, Lendava, Kidričeva 3. LV-19013

ZASTAVO GTL 55, letnik 1986, in ASCONO 1,6, letnik 1978, prodam. Boris Žitek, Mota 8. IN-18415

ZASTAVO 126 P prodam. Tkalec, Kapelski Vrh 16. M-JT

TOMOS 14 M, z dodatno opremo, in kolo s petimi prestavi prodam. Franc Kraner, Ivanjševski Vrh 40, p. Sp. Ivanjci. M-OP

IMV 2200 D (8 + 1), letnik 1978, prodam. Žerdin, Ljutomer, tel.: 81 829. IN-18420

BALIRANO SLAMO IN GRADBE-NO PARCELO prodam. Tel.: 24 381. IN-18421

BARVNI TV PHILLIPS in videorekorder ugodno prodam. Milan Škaper, Dohič 1, ali telefon: 77 756 (od 15. do 16. ure). M-4919

PERKINS IMT RAKOVICA, motor 55 KM, in prikolico za prevoz živine prodam. Bratkovič, Kunova 38, Ivanjci. M-4920

FIAT 750, na novo registriran, prodam. Tel.: 26 163. M-4921

MALE PUJSKE prodam. Satahovci 33. M-4922

BARVNI TV prodam. Štefana Kovača 38. M. Sobota. M-4923

HLADILNIK GORENJE, 230 l, ugodno prodam. Juša Kramarja 5 ali tel.: 22 861. M-4924

Kupim

LEŽEČE OKNO (približno 150 x 100), lahko rabljeno, kupim. L. Veberič, Štefana Kovača 19, telefon 21 669, dopoldne 22 210. M-4659

MOTORNO KOLO PUCH 250, lahko nevozno, kupim. Telefon: 77 010. M-4659

KUPIM CILINDER Z BATOM ZA MZ 175 ali cel motor. Štefan Cener, Pušča 3. M-4959

Sobe

ENOSOBNO STANOVANJE, garsonjero ali sobo s posebnim vhodom v Murski Soboti, vzajem v najem. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »JUNIJA«. M-4803

ENOSOBNO STANOVANJE ali opremljeno ali neopremljeno sobo išče mlad par. Naslov v upravi lista. M-4902

MLAD PAR IŠČE STANOVANJE do januarja 1989 Murski Soboti ali okolici. Naslov v upravi lista. M-4952

Zaposlitve

KOMBAJNIST išče delo. Samo pisne ponudbe pod šifro ŽETEV na upravo lista. M-866

STRUGARJA ZAPOSIM. Ljutomer, Ormoška 6, telefon popoldne: 81 016. IN-18368

DELAVKO(-CA), za delo v pralnici in pri delu predelave plasti-ke, zaposlim. Informacije v soboto od 7. do 9. ure. Kolosovski, Jamna 14, p. Videm. M-MM

DEKLE ZA POMOČ V GOSTILNI ZAPOSIM. OD po dogovoru. Stanovanje zagotovljeno. Gostilna Šiplič, Puževci 32 a. M-4961

KV ALI PRIUČENEGA MI-ZARJA takoj zaposlim. Po potrebi zagotovljeno stanovanje. Ciril Grah, Nemčavci 23, 69000 Murska Sobota, tel.: (069) 23 497. M-4968

OBVEŠČAMO JAVNOST, DA JE NA GRAJSKI ULICI (PRI ŠTUDIJSKI KNJIŽNICI), V MURSKI SOBOTI ODPRT

SALON CVETJA

DOBITE LAHKO CVETLIČNE ARANŽMAJE, ŠOPKE, REZANO CVETJE, VENCE, NA VOLJO PA JE TUDI PESTRA IZBIRA LONČNIC. POSTREGLI VAM BODO VSAK DAN od 7. do 19. ure. ZA OBISK SE PRIPOROČAJO!

Razpisna komisija ZAVODA ZA KULTURO OBČINE LENDAVA

razpisuje prosta dela in naloge

VODJE ZAVODA

(reelekcija)

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj na področju kulturnih dejavnosti ali
- višja šolska izobrazba ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj na področju kulturnih dejavnosti
- zaželeno je znanje madžarskega jezika

Kandidat bo imenovan za 4 leta. Rok za prijavo je 8 dni po objavi razpisa. Kandid

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega
očeta in brata

Ernesta Horvata

upokojenca PTT-ja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh žalostnih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ali v dobrodelne namene.

Posebna hvala tudi medicinskemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice, seniorju g. Novaku za pogrebni obred, predstavniku PTT-ja in KS Park za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

V SPOMIN

Francu Lepošič

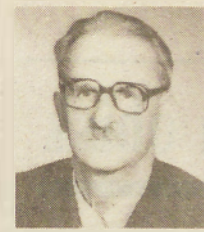
iz M. Sobote

Spomin nate, ljubi mož, je ostal živ, in čas, ki beži, ni izbrisal ne solz ne bolečine in praznine.

Zelo te pogrešamo!

Vsem, ki prinašate cvetje in svečke na njegov grob, hvala!

ŽALUJOČA ŽENA ELIZABETA
IN VSI DRUGI

ZAHVALA
V 75. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi oče, mož, stari oče in tast

Franc Gomboc

kovač
iz Sodšinec 49

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS za poslovilne besede, sodelavcem Radina, MURÉ, tozd Oblačila -- skladišče in komerciala, PTT-ja, Zavarovalnice in Tovarne mesnih izdelkov ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Nismo dovolili, da bi te izgubili,
a usoda rekla je tako,
da to, kar najbolj ljubiš,
za vedno je odšlo.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi, ko nas je v 40. letu starosti za vedno zapustil naš predragi mož, očka, sin, brat in zet

Štefan Žohar

iz Doliča 30

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem in g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku KS tov. Kisilaku za poslovilne besede.

Posebna hvala učencem 4. razreda OŠ Kuzma in kolektivu OŠ Puconci.

Vsem še enkrat -- iskrena hvala!

Globoko žalujoči: žena Hermina, hčerka Klavdija, mama, oče, brat Jože, sestra Anica z družino, tast in tašča

V SPOMIN

3. junija je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče in brat

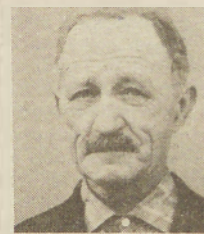
Ludvik Podlesek

iz Šalamec

Praznina in žalost sta napolnila naš dom, odkar si odšel od nas. Toda tvoja podoba živi v naših srcih, v naših mislih pa se vedno znova vračamo k tebi.

Hvala vsem, ki stojite pri njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: tvoji najdražji

ZAHVALA
V 90. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, tast, dedek, pradedek in brat

Geza Vida

iz Motvarjevec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred in govorniku KS za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: žena Sidonija, sin Geza z ženo Vilmo, vnuka Tibor in Pavla z družinama, pravnuki Miroslav, Marjana in Suzana ter brat Ernő

ZAHVALA
Nepričakovano nas je v 20. letu starosti zapustil naš dragi sin in vnuk

Vlado Novak

z Mote pri Ljutomeru

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem znancem in sorodnikom, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za darovano cvetje, govornikom za poslovilne besede, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Hvala tudi prijateljem in botru iz Italije, posebno Menatu Feručiu, Mariu Gazatu in lovcem iz Brezije ter Arturju.

Hvala kolektivom Fazana Beltinci, Krke Ljutomer in MTT-ja Ljutomer za denarno pomoč.

Ostala je še zahvala najdražjim prijateljem mladincem z Mote, Pristave, Grlave, Krištanec, Šalimec in Dokležovja.

Žalujoči: mama, oče, dedek in vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA
V 95. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, stara mama in prababica

Ana Vogrinčič

roj. Holsedl
iz Gerlinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje.

Posebna hvala g. duhovniku za obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Iskrena hvala dobri sosedu Prelčevi za nesebično pomoč med pokojnično boleznijo.

Vsem še enkrat -- iskrena hvala!

ŽALUJOČI: vsi njeni

Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
ker tebe, draga Marija, ni,
da bi skupaj še bili.

Si mislite lahko, da strašna je rana,
katera zadela je naše srce,
nikdar več ne bode izprana,
bolela nas bode do zadnjega dne.

ZAHVALA
Nepričakovano nas je po dolgi in hudi bolezni v 51. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, sestra in babica

Marija Križanič

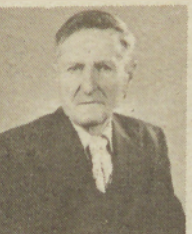
roj. Šic
s Stavešinskega Vrha

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem in govorniku KS za poslovilne besede.

Vsem še enkrat -- iskrena hvala!

Z žalostjo v srcih tvoji najdražji: mož Silvo, sin Marjan z ženo Darinko, vnuka Polona in Gregor, sin Jože, sin Silvo z Irmo, sin Erik, sestra Antonija in drugo sorodstvo

Zakaj si nas zapustil, dragi atek,
ko pa je bilo s teboj tako lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 77. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, atek, brat in stari oče

Franc Nedok

iz Bučočevce

V žalosti se iz vsega srca iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, vsem darovalcem venčev in cvetja, vsem tistim, ki so darovali za iv. maše, in vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za ganljivo odpete žalostinke, Gasilskemu društvu Bučočevci in govorniku za poslovilne besede in zahvalo.

Žalujoči: žena Angela, sinova Lojze in Jože z družinama iz Kanade ter hčerka Milica z družino

ZAHVALA
V 80. letu starosti je tragično izgubila življenje draga mama in stara mama

Julija Časar

iz Kančevce

v 77. letu starosti pa dragi oče in stari oče

Evgen Časar

iz Kančevce

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakor koli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in v dobre namene. Posebna hvala sorodnikom, sosedom, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za poslovilne besede ter vsem, ki ste ju v tako velikem številu pospremili na njuni zadnji poti.

Vsem še enkrat -- iskrena hvala!

ŽALUJOČI: vsi, ki smo ju imeli radi.

Vigred se povrne,
vse spet oživi,
a naš oče se ne vrne.

ZAHVALA
Tiho in brez slovesa nas je v 71. letu starosti zapustil naš dragi oče in stari oče

Franc Bencak

iz Moravskih Toplic

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam v trenutkih žalosti izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo patronažni službi za zdravljenje na domu ter osebju pljučnega oddelka.

Zahvaljujemo se g. duhovniku za opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku iz KS.

Žalujoči: sin Franc z ženo Marijo, vnuka Kristjan in Sebastjan, sin Štefan z ženo Julijano ter vnuka Bojan in Anita

Medved Pu in obisk

Medved, ki se imenuje Pu in je junak Alena Alexandra Milha, je prišel s Slovenskim mladinskim gledališčem tudi v Mursko Soboto. Ne prvi, ampak drugi ponedeljek, kot je bil napovedan, vseeno pa dobro sprejet. Šolska predstava je bila sicer dobro obiskana, lahko pa bi bila še bolj in tudi popoldanska, če bi bilo več animacije pedagogov in bi šlo brez petij. Tako je pustila na cedilu bogojinske učence, ki so ob dogovorjeni uri čakali na avtobus, ki pa ni prispel pred njihovo solo in so bili tako ob gledališko predstavo. Take — otrokom namenjen — so redke in upravičeno se s tovarišico Anico Gregorec jezijo na razporejevalca prometa, ki jim jo je zagodel pri Certusu. Da so učenci razočarani, pa ni naključje tudi zato, ker je knjiga o medvedku Puju, ki jo je avtor posvetil svojemu sinu Christopherju Robinu, med njimi zelo popularna. Gledališko predstavo je režiral Janez Pipan, medvedka Puja je prepričljivo in z dobršno mero simpatično obiskovalcev v dvorani kina Park na odru upodobila Olga Grad. Tudi

Veronika Drojč kot dobrodušni pujssek, Draga Potočnjak kot navihani zajček, Marinka Stern kot nemirni osliček Sivček in Milena Grm kot po-grkujoča sova so se izkazale in z značilno gestikulacijo podkrepile predstavo, v kateri pa vse njihove besede niso prišle do pravih ušes. Otroci so bili brez spremstva glasni, med njimi pa tudi odločno premajhni za obisk gledališča, kar je bilo jasno že na začetku, vendar so nekateri starši očitno premalo kritični v presoji, kaj je in kaj ni primerno za dveletnega malčka.

Da dvorana ni najbolj primerna, smo se prepričali že pri prvem gostovanju Slovenskega mladinskega gledališča, ki je navdušilo s predstavo Zločin na Kozjem otoku, od katere pa v zadnjih vrstah niso imeli kaj prida, zato bi se kazalo podvzati in usposobiti zaprti gledališko dvorano, preden spet povabimo v goste kakšno gledališče in omogočimo delo domačim gledališčnikom, ki se uvrščajo med najboljše.

Brigita Bavčar

POSTAJA JE VEDARLE UREJENA — V petek so v Lendavi predali namenu objekte na avtobusni postaji: čakalnice, bife, upravne prostore avtobusnega prometa in sanitarije. Vse skupaj meri 250 kvadratnih metrov in je neke vrste skupna naložba, saj so denar združili Avtobusni promet M. Sobota, Golfurist, tozd Naravno zdravilišče Lendava, 30 milijonov dinarjev pa so zbrali v organizacijah združenega dela lendavske občine, in sicer po 4500 dinarjev na zaposlenega. Ta denar so porabili za ureditev čakalnice. Po projektu arhitekta Srake je objekte zgradil lendavski Gradbenik s svojimi kooperanti, vrednost celotne naložbe pa znaša 270 milijonov dinarjev. S tem je avtobusna postaja v Lendavi naposled urejena, pa tudi nadstresnice v obliki gob, ki so jih ustvarili že pred leti, so zdaj manj kričeče. Foto: N. J.

V počastitev občinskega praznika je občinska gasilska zveza Lendava pripravila občinsko tekmovanje gasilskih društev. Tokrat je bilo v Srednji Bistrici, udeležilo se ga je 34 gasilskih društev s članskimi, mladinskimi in pionirskimi desetimi. Pomerili so se v spretnosti polaganja cevi in tridelnem napadu. Na tekmovanju so kot gostje sodelovali tudi člani gasilskega društva iz Csömödörja iz Madžarske in prikazali njihov način gašenja požarov. Največ uspeha so imeli gasilci iz Genterovec. S tem občinskim tekmovanjem so gasilci lendavske občine počastili tudi bližnji kongres slovenskih gasilcev. Jani D.

VELIKO DARILO — Kaj je bilo pravzaprav odločilno? Ali prijazni Polančani, s katerimi se je spoprijateljil Wilhelm Gloger iz Salzburga, ali pa nevesta iz Kranjčeve Polane, ki jo je poročil Avstrijec — Glogerjev gasilski sodelavec —, to v tem trenutku ni toliko pomembno, važno je, da sta izpolnila obljubo. Prejšnji teden so gasilci iz Velike Polane dobili darilo: gasilski avto, v katerem sta črpalci in tisočlitrski rezervoar. Vozilo sicer ni povsem novo, je pa obnavljeno, povsem nove pa so cevi in druga oprema. Polanski gasilci so vse takoj preizkusili in odlično deluje. Darovalcem so seveda zelo hvaležni. Na sliki: Joško Tivadar (na levi) prevzema gasilsko vozilo od darovalca Wilhelma Glogerja. Foto: Š. S.

VERŽEJ

V nedeljo bo referendum

V krajevni skupnosti Veržej so končali z zbori krajanov, na katerih so določili vsebino novega referendumskega programa, za katerega se bodo odločili v nedeljo. V Bančanih bodo največ denarja namenili oskrbi z zdravno pitno vodo, dograditvi gasilsko-vaškega doma in javni razsvetljavi ter cestam. V Veržeju bodo nadaljevali z gradnjo vaške kanalizacije, obnovili pa bodo tudi kulturni dom in mrliško vežico in nadaljevali s komunalnim urejanjem naselja. V Banočih so se odločili, da bodo ves denar, zbran s samopriskom, namenili obnovi cest in vzdrževanju komunalnih objektov, na Grlavi pa bodo uredili vaško razsvetlavo, kupili opremo za gasilce in obnovili združni dom v Kristancih. Tudi v Kristancih in Šalincih so se odločili, da denar, ki ga bodo zbrali s samopriskom, namenijo asfaltiranju cest, dograditvi gasilskega doma in obnovi združnega doma v Kristancih.

Referendum, na katerem se bodo odločali o uvedbi samopriskov, bo v nedeljo, 19. junija, glasovališča pa bodo, na običajnih mestih v naseljih, odprta od 7. do 19. ure.

D. L.

Melioracijski shod pri »Copekovem mlinu«

Tačas, ko drugje v Evropi bivše melioracije renaturirajo (zemlji vračajo prvotno podobo) — ker, kot kaže, z njimi niso najbolj zadovoljni naravnih razmer — pri nas na veliko buldožeriramo in bagramo. So kakšne možnosti, da bi tiste, ki razpolagajo in upravljajo s stroji, s katerimi se gredo zemljiške posege, prepričali, da jih preusmerijo v urejanje javnih smetišč in zavarovanje zajetij pitne vode? Se ne bi dalo preiti na t. i. mikromelioracije oz. na nove načine izboljševanja kmetijskih površin? O vsem tem in še marsičem bo govor to nedeljo dopoldne (začetek ob 10. uri) pri »Copekovem mlinu« na potoku Črncu v Mali Polani. Okolje kot nalašč za tovrstno izmenjavo mnenj, saj je sklicatelj, občinska konferenca ZSMS Lendava, na vabilo priprala, da se bo vse skupaj dogajalo blizu Velike Polane, kjer je bil rojen Miško Kranjčec oz. na obrobju največjega gozda črne jelše v Evropi, ki mu zavoljo nevarnih posegov v prostor grozi počasno izumiranje. B. Z.

ZLATOPOROČENCA ŠPINDLER

Nedavno sta v domačem krogu v Orehovcih 14 v občini Gornja Radgona praznovala 50-letnico poroke zakonca Alojz Špindler (77) in Magdalena, rojena Osojnik (83). V zakonski zvezi se jima je rodila hčerka, s katero sedaj živita v skupnem gospodinjstvu. Skozi življenje sta se težko prebijala. Imela sta manjšo kmetijo, ob tem pa je bil Alojz polnih 27 let pismošča. Za to danes prejema tudi pokojnino. Zdravstveno stanje zakoncev Špindler je slabše, posebno Magdalena, medtem ko Alojz še zmore manjša opravila.

Ob visokem jubileju poroke — 50-letnici — so ju obiskali predstavniki Društva upokojevcov Gornja Radgona, jima izročili posebno priznanje ter zaželeli še mnogo skupnih zdravih let. Franci Klemenčič

NA OBISKU V DOLGI VASI

PRVO NASELJE V DRŽAVI

Potniki, ki na mejnem prehodu Dolga vas prestopijo madžarsko-jugoslovansko mejo, pridejo v Dolgo vas — prvo naselje v državi. Seveda so pri tem občutki različni; če je turist iz kraja, ki je na repu napredka, si bo ustvaril dobro mnenje, in narobe: potnik iz lepše urejenih krajev se bo najbrž zdrznil. Vzrok več, da bi krajem ob mejnih prehodih morala posvetiti večjo skrb ožja ali celo širša družbenopolitična skupnost. Ker pa tega ne počenja, se v krajih ob meji prebijajo kot povsod drugje: z veliko volje in malo denarja. Dolga vas pri tem ni izjema.

Dolga vas je samostojna krajevna skupnost. V njej živi 728 prebivalcev, od teh 90 Romov, ki so tod naseljeni že dolgo in so tako sestavni del vaškega življa. Živijo sicer na robu vasi, vendar ne na obrobju, kajti vključujejo jih tja, kjer pokažejo zanimanje za sodelovanje.

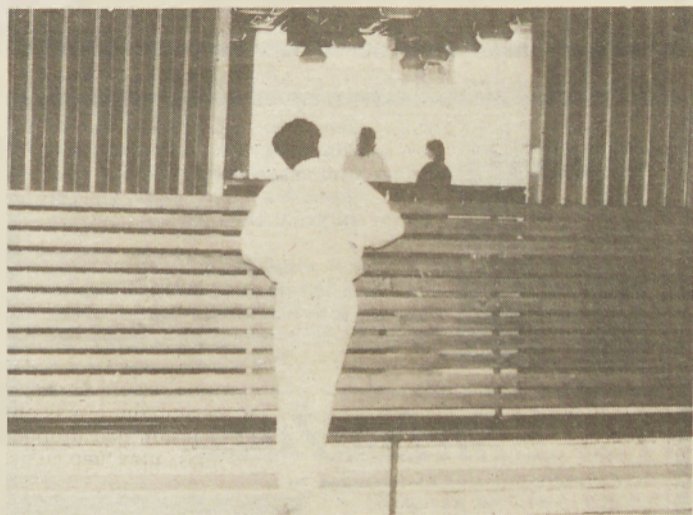
Dolga vas je eno redkih vaških naselij, ki se ponašajo z industrijskim obratom. Tam je namreč Opekarna, ki daje delo nekaj deset vaščanom, pomembno pa je tudi, da se ta organizacija vključuje v vsa prizadevanja krajevne skupnosti za napredek. Nekaj rezultatov, s katerimi so se nam pohvalili ob našem obisku v Dolgi vasi: zbirali so denar za sofinanciranje prizidka k osnovni šoli Drago Lugarič v Lendavi, s svojim finančnim deležem so pomagali pri zidavi otroškega vrta, posodobili so ulično razsvetlavo, uredili vaški dom, mrliško vežico, namestili hidrante, gasilci so pred kratkim dobili avto TAM 80, za katerega so tretjino denarja od skupne vrednosti

PRIMER S SOBOŠKE AVTOBUSNE POSTAJE

Kjer se pripravata dva ...

Vrsto let sta se Avtobusni promet in Hotel Diana dobro razumela. Zaostrilo pa se je tedaj, ko je gostinska organizacija prenehala sofinancirati vzdrževanje sanitarij na avtobusni postaji v Murski Soboti, in sicer ob ugotovitvi, da cena avtobusne vozovnice vključuje tudi ta strošek. V začetku prejšnjega tedna je Avto-

stinskem podjetju hudo zaškripalo in posledica tega je omenjena — klop, ki jo seveda vsi potniki kritizirajo. Kaj neki bodo še rekli, če bo Avtobusni promet odprtino zazidal? Vodilni mož tega podjetja te možnosti ne izključuje, trdi pa tudi, da ni nikjer »zapisano«, da mora biti iz avtobusne čakalnice neposredni

busni promet postavil v čakalnici pred sklopnimi vrati klop z visokim naslonjalom in tako preprečil svojim potnikom, da bi direktno iz čakalnice prehajali v bife Diana. Direktor Avtobusnega prometa nam je zatrdil, da je (njihova verzija) postavitev klopi v korist potnikov, ki imajo zdaj več možnosti, da med čakanjem na avtobus posedijo. Žal pa ta trditve ni dovolj prepričljiva; verjeli bi ji, ko klopi ne bi postavili na tem mestu. Očitno je med vodilnimi v prevozniškem in go-

voh v bife, češ da je zunaj na avtobusni postaji kiosk, kjer se potniki lahko okrepcajo. V Diani seveda niso navdušeni nad klopjo, saj se je promet v bifeju popolovil. Zdaj morajo namreč potniki v bife skozi druga (zunanja) vrata, so pa tudi taki, ki preskočijo pregrado v obliki klopi. Kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima, pravi dvor, tretji preklinja.

Tekst in foto: Š. Sobočan

Krajevni praznik v Gornjih Petrovcih

Pri Osnovni šoli Gornji Petrovci je bilo v nedeljo precej živahno. Ob obletnici ustanovitve društva kmečkih fantov in deklet so pripravili proslavo s povorko in kulturnim programom. Organizatorica prireditve je bila krajevna konferenca Socialistične zveze. Prireditve, na kateri se je zbralo veliko ljudi, se je začela že ob 9. dopoldne in je trajala vse do poznega popoldneva. Po pozdravu udeležencev in gostov so sledile zanimive igre, predvsem tekmovanje koscev, s katerim so obudili spomin na pretekle čase. Pomerili so se tudi pionirji in cicibani, za prijetnejše vzdušje pa je poskrbel ansambel Orfej. Ob tej priložnosti so organizirali tudi kramarski sejem, ki je vzbudil precejšnjo pozornost. M. J.

VEŽICA — V Dolgi vasi so z denarjem krajevnega samopriskovka med drugim uredili mrliško vežico. Foto: Š. S.

del vasi je na pobočju hriba in odplake iz marsikaterega gospodinjstva odtekaajo v občestni jarek. Seveda to ni le »izum« Dolgovaščanov. Potem bi radi še asfaltirali dva odseka vaške ceste. Del denarja, ki ga bodo zbrali z novim samopriskom, o katerem se bodo odločili še v letošnjem letu, nameravajo dati tudi za telefonsko omrežje. Glavni telefonski kabel od poštnice centrale v Lendavi je že na začetku vasi, zdaj pa je treba urediti priklju-

po pobočjih v dolino in naredi veliko škodo. Nov referendumski dinar bodo zato namenili tudi za urejanje hudournikov.

Bo 320 zaposlenih, 72 zdomincev in 5 čistih kmetov zmoglo zbrati denar za vse naštetost? Izkušnje iz prejšnjih let kažejo, da v krajevni skupnosti znajo načrtovati, zato se najbrž tudi pri pripravljanju osnutka programa za nov referendum niso zmotili.

Š. Sobočan